T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

FEN BİLGİSİ UYGULAMA ÖĞRENCİLERİNİN VE UYGULAMA ÖĞRETMENLERİNİN KLİNİK DANIŞMANLIK MODELİNE GÖRE YÜRÜTÜLEN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ HAKKINDA GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aleyna OYANIK
0000-0001-8257-411X

BURSA 2023

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

FEN BİLGİSİ UYGULAMA ÖĞRENCİLERİNİN VE UYGULAMA ÖĞRETMENLERİNİN KLİNİK DANIŞMANLIK MODELİNE GÖRE YÜRÜTÜLEN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ HAKKINDA GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aleyna OYANIK
0000-0001-8257-411X

Danışman
Prof. Dr. Nermin BULUNUZ

BURSA 2023

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Aleyna OYANIK

…./…./2023

TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

"Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan	Danışman
Aleyna OYANIK	Prof. Dr. Nermin BULUNUZ

Matematik ve Fen Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Rıdvan EZENTAŞ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: …/…./2023

Tez Başlığı / Konusu: "Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi"

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam … sayfalık kısmına ilişkin, ……. tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kaynakça hariç
2- Alıntılar hariç/dâhil
3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir benzerlik içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı:	Aleyna Oyanık
Öğrenci No:	802051011
Ana Bilim Dalı:	Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Programı:	Fen Bilgisi Eğitimi
Statüsü:	☒Y.Lisans☐ Doktora

Danışman:

Prof. Dr. Nermin Bulunuz

Tarih

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

İlköğretim Ana Bilim Dalı'nda 802051011 numara ile kayıtlı Aleyna Oyanık'ın hazırladığı "Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, ……/…../2023 günü 00:00-00:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **(başarılı/başarısız)** olduğuna **(oybirliği/oy çokluğu)** ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)
Prof. Dr. Nermin BULUNUZ
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Dilek Zeren Özer
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Elif Özata Yücel
Kocaeli Üniversitesi

ÖN SÖZ

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca, tez konumu belirlememden bugüne kadar desteklerini her zaman yanımda hissettiğim, bu süreçte bir yıldız gibi yolumu aydınlatan, beni her koşulda cesaretlendiren, engin bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım kıymetli hocam Sayın Prof. Dr. Nermin BULUNUZ' a sonsuz minnet, saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Öğretmenlik Uygulaması I dersi sürecinde çalışmama gönüllü olarak katılan Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıf öğrencilerine ve Koç Ortaokulunda uygulama öğrencilerine danışmanlık yapan sürece gönüllü olarak katılan, her anlamda desteklerini veren fen bilimleri öğretmenlerine çok teşekkür ederim.

Tezimin hem biçimsel hem de geçerlik ve güvenirlik kısmında bana destek veren aynı okulda görev aldığım öğretmen arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Doğduğum günden bugüne her koşulda yanımda olan, her zaman başaracağıma inanan, eminim ki bu satırları okurken gözleri dolan canım annem Ayşe OYANIK ve sevgili babam Mehmet OYANIK'a, abla olmanın ne kadar güzel bir duygu olduğunu tattıran biricik kız kardeşlerim Dilara ve Tuana Mine OYANIK'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Aleyna Oyanık

ÖZET

Yazar	Aleyna OYANIK
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ana bilim Dalı	Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Bilim Dalı	Fen Bilgisi Eğitimi
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı	xvi+97
Mezuniyet Tarihi	……/……/2023
Tez Adı	Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nermin BULUNUZ

FEN BİLGİSİ UYGULAMA ÖĞRENCİLERİNİN VE UYGULAMA ÖĞRETMENLERİNİN KLİNİK DANIŞMANLIK MODELİNE GÖRE YÜRÜTÜLEN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ HAKKINDA GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışmada, Klinik Danışmanlık Modeli'ne (KDM) göre öğretmenlik uygulaması dersi alan uygulama öğrencilerinin ve bu öğrencilere "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi boyunca danışmanlık yapmış olan uygulama öğretmenlerinin sürece katılan paydaşlar hakkındaki beklentilerini Klinik Danışmanlık Modeli uygulamasından önce ve sonrasında karşılaştırmak ve uygulama öğrencileri ile uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması süreci ile ilgili görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz dönemi döneminde Bursa İli Nilüfer ilçesinde bulunan bir devlet ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören ve "Öğretmenlik Uygulaması I" dersine kayıtlı olan gönüllü dört uygulama öğrencisi ve uygulama öğrencilerine uygulama okulunda danışmanlık yapan iki uygulama öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak: 1) Uygulama öğrencilerine uygulanan beklenti anketleri; 2) Uygulama öğretmenlerine uygulanan beklenti anketleri; 3) Uygulama öğrencilerine yöneltilen yarı yapılandırılmış görüşme soruları ve 4) Uygulama öğretmenlerine

yöneltilen yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Beklenti anketlerinden elde edilen veriler betimsel analiz, yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler ise içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Araştırmanın bulguları, sürece katılan dört uygulama öğrencisinin de Klinik Danışmanlık Modeli ile dönüt aldıkları öğretmenlik uygulaması sürecinden ve uygulama öğretim elemanından beklentilerinin karşılandığını ve iki uygulama öğretmenin de Klinik Danışmanlık Modeli'ne göre yürütülen öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili beklentilerinin karşılandığını göstermektedir. Diğer yandan, aynı uygulama öğretmeninin danışmanlık yaptığı iki uygulama öğrencisinin bu uygulama öğretmenine yönelik beklentilerinin karşılanmadığı tespit edilmiştir. Uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenleri KDM'nin etkili bir öğretmenlik uygulaması modeli olduğunu, süreç boyunca uygulama öğrencilerine verilen dönütlerin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca uygulama öğrencileri KDM kullanılarak oluşturulan öğretmenlik uygulaması sürecini yaşamayan akranlarına KDM'yi önermişlerdir. Bu araştırma sonucunda ülkemizdeki öğretmenlik eğitiminin uygulama boyutunun arttırılması ve uygulama boyutunda KDM gibi mesleki gelişim modellerinin kullanılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Fen Bilgisi Uygulama öğrencileri, Klinik Danışmanlık Modeli, Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi, Öğretmenlik Uygulaması, Paydaşların Beklentileri

ABSTRACT

Name and Surname	Aleyna OYANIK
University	Bursa Uludag University
Institution	Institute of Educational Sciences
Field	Mathematics and Science Education
Branch	Science Education
Degree Awarded	Master's Thesis
Page Number	xvi+97
Degree Date	……/……/2023
Supervisor	Prof. Dr. Nermin BULUNUZ

EVALUATION OF THE OPINIONS AND EXPECTATIONS OF PRESERVICE SCIENCE TEACHERS AND COOPERATING TEACHERS REGARDING THE FIELD PLACEMENT ACCORDING TO THE CLINICAL SUPERVISION MODEL

In this study, the goal was to compare the expectations of the preservice science teachers who took the field placement according to the Clinical Supervision Model (CSM) and the cooperating teachers during the "Teaching Practice I" course, regarding the stakeholders participating in the process before and after the implementation of the CSM. The research was carried out in a public secondary school. The sample consists of four preservice science teachers studying at the Bursa Uludag University enrolling the field placement and two cooperating science teachers. Mixed method research design was carried out in this research. The data collection tools are: 1) Expectation questionnaires, both applied to the preservice science teachers and cooperating teachers; 2) Semi-structured interview questions directed to both the preservice science teachers and classroom teachers. The data obtained from the expectation surveys were analyzed with descriptive statistics and the semi-structured interviews were analyzed with content analysis.

According to the findings, the expectations of the four preservice science teachers from the supervisor and the process in its entirety were met, and the expectations of the classroom science teacher of the two preservice science teachers who were consulted by the same cooperating science teacher were not met. It is concluded that the expectations of the classroom science teachers involved in the process were met. According to the findings, preservice science teachers and cooperating teachers stated that CSM is an effective supervision model and the feedback given to preservice science teachers throughout the process was sufficient. In addition, the preservice science teachers suggested CSM to their peers who did not experience the field

placement created using CSM. As a result, it is suggested that CSM practices should be increased further to provide more objective and systematic feedback to preservice students within the scope of Teaching Practice I and II.

Keywords: Clinical Supervision Model, Feedback and Expectations of Stakeholders, Field Placement, Preservice Science Teachers, Teaching Practice I and II

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK i
TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI ii
YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU iii
ÖN SÖZ v
ÖZET vi
ABSTRACT viii
İÇİNDEKİLER x
TABLOLAR LİSTESİ xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ xv
KISALTMALAR LİSTESİ xvi

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. BÖLÜM GİRİŞ 1
1.1. Problem Durumu 1
1.1.1. Araştırma Soruları 4
1.2. Araştırmanın Amacı 5
1.3. Araştırmanın Önemi 6
1.4. Araştırmanın Varsayımları 8
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları 8
1.6. Tanımlar 8

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE 10
2.1. Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme 10
2.2. Öğretmenlik Uygulaması 11
2.3. Öğretmen Eğitiminde Yansıtmacı Yaklaşım 12
2.4. Klinik Danışmanlık Modeli 13
2.4.1. Ön Görüşme 14
2.4.2. Gözlem ve Veri Toplama 14
2.4.3. Veri Analizi 15
2.4.4. Son Görüşme 15
2.4.5. Yansıtma 15

2.5. Yapılan Araştırmalar 15
2.5.1. Öğretmenlik Uygulaması ile İlgili Yapılan Araştırmalar 15
2.5.2. Klinik Uygulama ve Klinik Danışmanlık Modeli ile İlgili Yapılan Araştırmalar .. 20

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3. BÖLÜM YÖNTEM 25
3.1. Araştırmanın Modeli 25
3.2. Araştırmanın Örneklemi 26
3.2.1. Araştırmanın Katılımcıları/Sosyal Bağlam 26
3.2.2. Araştırmanın Fiziksel Bağlamı 28
3.3. Araştırmacının Rolü 28
3.4. Veri Toplama Süreci 29
3.4.1. KDM Öncesi Gerçekleştirilen Veri Toplama Süreci 29
3.4.2. KDM Sonrası Gerçekleştirilen Veri Toplama Süreci 29
3.5. Veri Toplama Araçları 29
3.5.1. Görüşmeler 30
3.5.1.1. İkili Görüşme 30
3.5.2. Anketler 31
3.6. Veri Analizi Süreci 31
3.7. Çalışmanın Geçerliği ve Güvenirliği 31

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4. BÖLÜM BULGULAR VE YORUM 33
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular 33
4.1.1. Serpil'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 33
4.1.1.1. Serpil'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 33
4.1.1.2. Serpil'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 35
4.1.2. Emel'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 37
4.1.2.1. Emel'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 37

4.1.2.2. Emel'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 39
4.1.3. Şevin'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 41
4.1.3.1. Şevin'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 41
4.1.3.2. Şevin'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 43
4.1.4. Begüm'ün Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 44
4.1.4.1. Begüm'ün Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 44
4.1.4.2. Begüm'ün Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 46
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular 48
4.2.1. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisi ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 49
4.2.1.1. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 49
4.2.1.2. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 51
4.2.2. Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisi ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 53
4.2.2.1. Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 53
4.2.2.2. Selin Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 55
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular 57
4.3.1. Serpil'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 57
4.3.2. Emel'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 59
4.3.3. Şevin'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 61
4.3.4. Begüm'ün Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 63
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular 65
4.4.1. Deniz Öğretmenin Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 65

4.4.2. Selin Öğretmenin Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular 68

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5. BÖLÜM SONUÇ,TARTIŞMA VE ÖNERİLER 71
5.1. Serpil Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma 71
5.2. Emel Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma..... 72
5.3. Deniz Adlı Uygulama Öğretmenine Ait Sonuç ve Tartışma 73
5.4. Şevin Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma..... 74
5.5. Begüm Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma 75
5.6. Selin Adlı Uygulama Öğretmenine Ait Sonuç ve Tartışma 76
5.7. Öneriler..... 77
KAYNAKÇA 78
EKLER 85
ÖZ GEÇMİŞ 97

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo *Sayfa*

1. Görüşmeler 30
2. Serpil'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 33
3. Serpil'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 35
4. Emel'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 37
5. Emel'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 39
6. Şevin'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 41
7. Şevin'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar..... 43
8. Begüm'ün Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar..... 45
9. Begüm'ün Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar . 47
10. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar . 49
11. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 51
12. Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar .. 53
13. Selin Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar 55
14. Serpil'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri 57
15. Emel'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri 59
16. Şevin'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri..... 61
17. Begüm'ün Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri 64
18. Deniz Öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri .. 66
19. Selin Öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri ... 68

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil *Sayfa*
1. Klinik Danışmanlık Modeli Döngüsü 14
2. Yakınsayan Paralel Desen 26

KISALTMALAR LİSTESİ

KDM: Klinik Danışmanlık Modeli

KPSS: Kamu Personeli Seçme Sınavı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÖU: Öğretmenlik Uygulaması

UÖ: Uygulama Öğrencisi

UÖE: Uygulama Öğretim Elemanı

UÖĞRT: Uygulama Öğretmeni

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

1. BÖLÜM
GİRİŞ

Çalışmanın giriş bölümünde problem durumu tanımlanmış, araştırmanın amacına ve araştırmanın önemine değinilmiş, araştırmanın varsayımları ve araştırmanın sınırlılıkları açıklanmış ve tanımlardan bahsedilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Toplumların çağın ihtiyaçlarına cevap vermesinde eğitimin yeri oldukça önemlidir. Bir ülkedeki eğitim kalitesinin arttırılması, aynı zamanda eğitimi verecek olan öğretmenleri de ilgilendirmektedir. Nitelikli bir eğitim için nitelikli öğretmen eğitimi programlarına ihtiyaç vardır. Eğitimin nasıl olduğu, nasıl bir öğretmen yetiştirildiği ile ilişkilidir (Abazoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2016). Eğitim sisteminin, temel işlevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi, sistem içerisinde yer alan öğretmenlerin sahip oldukları niteliklere bağlıdır (MEB, 2017). Eğitim-öğretim ile ilgili teorik bilgilerin öğretimi ve okullarda yapılan uygulamalar öğretmen yetiştirme programlarının iki temel ögesidir (Bulunuz ve Bulunuz, 2016). Bu durumda eğitim fakülteleri odak noktadadır.

Ülkemizde hizmet öncesi eğitim, üniversitelerin lisans programları ile gerçekleştirilmektedir (Güneş, 2016). Uygulama öğrencilerinin eğitim fakültelerinde aldıkları lisans eğitimi, nitelikli öğretmen yetiştirilmesi açısından önemlidir (Kazu ve Yenen, 2014). Hizmet öncesi eğitim, öğretmenliğe geçişteki uygulama basamağıdır. Günümüz dünyasında bilgiyi öğrenmeden öteye bilgiyi kullanabilme, bilgiyi kullanarak yeni bir ürün ortaya koyabilme önem taşımaktadır. Öğretmen eğitiminde de teorik olarak öğrenilen bilgileri sadece bilmekten ziyade, pratiğe dökmek, sınıf yöntem ve teknikleriyle birlikte uygulamaya koyabilmek öğretmenlik mesleği için önemlidir. Uygulama öğrencilerinden hiç deneyimlemediği bir sınıf ortamında veya sınıfta sadece gözlem yaparak ileride nasıl öğreteceklerini öğretmek imkânsızdır (Darling-Hammond, 2014). Öğrencilerin akademik başarısında öğretmenin rolü büyük önem taşımaktadır. Öğretmen yetiştirme programlarının niteliği dolaylı olarak öğrencilerin akademik başarılarını da etkilemektedir. Sözer ve Karakaş (2018)'ın yapmış olduğu çalışmada PISA sonuçlarına göre başarılı olan ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemleri içerisinde, öğretmenlik uygulamalarının daha fazla deneyim ve uygulamaya dayalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Meslek yerinde öğrenilir felsefesini merkeze alan doktorluk eğitiminin çoğunluğu, mesleğin yapılacağı hastanelerde verilmektedir. Böylece doktorlar meslek hayatlarında karşılaşacakları insanları ve olayları lisans eğitiminde deneyimleyerek doktorluğa hazır bir şekilde yetiştirilir (Kazu ve Yenen, 2015). Bulunuz ve Bulunuz (2015)'a göre doktorluk

mesleğe başladıktan sonra öğrenilecek bir meslek değil ise, öğretmenlik de mesleğe başladıktan sonra öğrenilecek bir meslek olmamalıdır. Bu da öğretmenlerin teorik bilgilerini gerçek sınıf ortamında uygulamaya koymaları ile sağlanabilmektedir. Öğretmenlik mesleği, yalnızca teorik bilgilerle gerçekleştirilemeyecek kadar karmaşık ve çok boyutludur (Alan ve Güven, 2022).

Ülkemizde öğretmen eğitimi zaman içerisinde gelişerek belirli düzenlemelere gidilmiştir. Dünya Bankası tarafından 1997 yılında desteklenen Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGP) kapsamında, YÖK tarafından yürürlüğe giren Fakülte-Okul İş birliği Modeli ile eğitim fakültelerinde yapılan değişim çerçevesinde, öğretmen yetiştirme programlarında öğretmenlik uygulamaları dersine yer verilmiştir. Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında YÖK ve Dünya Bankası tarafından oluşturulan Fakülte-Okul İş birliği Kılavuzu yayınlanmıştır. Yayınlanan bu kılavuz yedi bölümden oluşmaktadır. Oluşturulan bu yedi bölüm kendi içerisinde ayrı başlıklara yer verilerek ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği başlığı altında oluşturulan birinci bölümünde iş birliğinin amacı, yapısı ve dayanağı ele alınmıştır. Öğretmenlerin yetiştirildiği eğitim fakültesi ve uygulama okulu iş birliğinin özel amaçları:

a) Planlama, uygulama ve değerlendirmede belirlenen ilkeler çerçevesinde ulusal bir standart oluşturmak,

b) Eğitim Fakültesi ve uygulama okul arasındaki iş birliğini geliştirerek bilgi alışverişini sağlamak,

c) Eğitim Fakültesi ile uygulama okulu arasındaki eğitim-öğretim sürecinde etkileşimi en üst düzeye çıkartmak (Koç, Ergezen, Ayas, Baki, Çepni, Kıncal, Acay, Aksungur, Doğanay, Asfuroğlu, Dilek, Tuluk, Aşsık, Desticioğlu, Eroğlu, Gümüş, Günay, Hergüner ve Yılmaz, 1998: s.3) şeklinde açıklanmıştır.

Ayrıca bu kılavuzda kullanılacak olan terimler ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir. İkinci bölümde eğitim fakültesi ve uygulama okulunda görev alacak kurum ve bireylerin karşılıklı görev ve sorumlulukları maddeler halinde açıklanmış üçüncü bölümde ise tarafların birbirlerinden beklentilerine yer verilmiştir. Fakülte-Okul İşbirliği kılavuzunun dördüncü bölümde öğretmen yeterliliklerinin ölçülebilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla ders gözlem formu ve öğretmenlik uygulaması değerlendirme formu geliştirilmiştir. Öğretmen Yeterlik Göstergeleri eksiği var (E), kabul edilebilir (K) ve iyi yetişmiş (İ) şeklinde üç kategoride açıklanmıştır. Yeterlilikler kendi içerisinde; konu alanı ve alan eğitimine ilişkin yeterlikler, öğretme-öğrenme sürecine ilişkin yeterlikler, öğrencilerin öğrenmelerini izleme, değerlendirme ve kayıt tutma, diğer mesleki yeterlikler olmak üzere dört kategoriye ayrılmıştır. Ders gözlem formu, uygulama öğrencilerinin sınıf içerisindeki öğretim becerilerini ölçmek ve

değerlendirmek amacı ile hazırlanmıştır. Fakülte-Okul İşbirliği kılavuzunda da belirtildiği gibi, hazırlanan bu ders gözlem formu herhangi bir alana özgü olmadığından dolayı, bazı öğretmen branşlarına ilişkin özel yeterlikleri ve davranışları gözlemlemeye yeterli olmayabilir. Öğretmenlik Uygulaması değerlendirme formu ise uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulamasındaki genel başarısını değerlendirmek, öğretmenlik becerileri konusunda gelişimini ve ulaştığı düzeyi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuzundaki beşinci bölümde, sürecin işleyişi ile ilgili açıklamalara yer verilmiş, uygulama öğretmenlerinin yetiştirilmesi amacıyla eğitim fakültelerinde belirli aralıklarla seminerlerin düzenlenmesi gerektiği ele alınmıştır. Kılavuzda seminerin kapsamı ve düzeni maddeler halinde açıklanmıştır. Kılavuzun altıncı bölümünde okul deneyimi dersi amaç ve işleyişinden bahsedilmiştir. Okul deneyimi dersi mevcut öğretmen eğitimi programında Okul Deneyimi I ve II şeklinde ayrı bir şekilde açıklanmıştır. Bu derslerin amacı, kapsamı, işleyişi ve değerlendirmesine yer verilmiştir. Bölüm 7'de Öğretmenlik Uygulaması ve semineri dersinin amacı, kapsamı, işleyişi ve değerlendirilmesi açıklanmıştır.

Yayınlanmış olan kılavuzda süreç ile ilgili görev ve sorumluluklar, paydaşların birbirinden beklentileri ne kadar ifade edilmiş olsa da uygulama öğrencisinin paydaşlardan alacağı dönütlerin yeterli açıklanmadığı, yansıtıcı düşünme süreçlerine yer verilmediği, paydaşlar arasında yapılacak olan ikili ve üçlü toplantıların içeriği ve nasıl işleyeceği yeteri kadar açıklanamamıştır (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Yapılan bir çalışmada uygulama öğretmenlerinin fakülte-okul işbirliği kitapçığından haberdar olmadıkları, haberdar olanların ise kendilerine ait bir kitapçığın olmadığını ifade etmişlerdir (Çakır, Bekiroğlu, İrez, Kahveci ve Şeker, 2010). Bu durumdan uygulama öğretmenlerinin fakülte tarafından fakülte-okul iş birliği konusunda seminer yoluyla bilgilendirmelerinin eksik kaldığı, bu seminerlerin düzenli bir şekilde yürütülmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Alanyazında öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili yaşanan sorunlar incelendiğinde; Yıldırım, Uzun ve Tekerek'in (2021) yapmış olduğu çalışmada uygulama öğrencileri, uygulama öğretmenlerinin ders anlatımı öncesi ve sonrasında dönüt ve düzeltmelerde bulunmaması, onlarla etkili iletişim kurmaması, uygulama yapılan ders saatinde sınıfta yalnız bırakması gibi yaşadıkları sorunlar hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu sorunlara, yeterli bilgi ve tecrübesi olan uygulama öğretmenlerinin seçilmesi, uygulama öğretim elemanları ile iş birliği içinde olma şeklinde çözüm önerileri sunulmuştur. Aynı araştırmadaki diğer sorunlardan biri olan uygulama öğretim elemanı ile ilgili yaşanan sorunlar incelendiğinde; uygulama öğrencileri, ders anlatımı öncesinde hazırlanan ders planı ve raporları incelememe, uygulama okulunda ders sunumunu izlememe gibi sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunlara

çözüm önerisi olarak uygulama öğretim elemanının sorumlu olduğu uygulama öğrencisi sayısının azaltılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin karşılıklı olarak kendileriyle yeterince iş birliği yapmadıklarını ifade etmişlerdir.

Başka bir çalışmada ise öğretmenlik uygulaması ile ilgili sıkça bahsedilen sorunlar arasında; fakülte-okul iş birliğinin yetersizliği, uygulama öğrencisi uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı arasındaki iş birliğinin yetersizliği ve uygulama öğrencisinin yeterli dönüt almaması yer almaktadır (Ülger, 2021). Bu araştırmadaki sorunlar göz önüne alındığında, eğitim fakülteleri ve uygulama okulunda yeterli iletişimin olmaması, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenleri arasında iletişim kopukluğu olduğu, uygulama öğrencisine mesleki anlamda gelişim sağlayabileceği dönüt ve düzeltmelerin yeteri kadar verilmediği görülmektedir. Öğretmenlik uygulaması sürecinde iletişimin uygulama öğrencisinin öğretmenlik becerilerini geliştirmesinde ne kadar önemli olduğu göz önüne alınmalıdır. Bu doğrultuda Öğretmenlik uygulaması dersinde kullanılan Klinik Danışmanlık Modeli, uygulama öğrencisinin mesleki anlamda yapıcı dönüt ve düzeltmelerle sürecini tamamladığı, bu süreçte görev alan her üç paydaş arasında iletişimin merkezde olduğu bir modeldir.

Bulunuz ve Bulunuz (2016)'un önerdiği ve Amerika Birleşik Devletleri'nde uzun yıllardır kullanılan Klinik Danışmanlık Modeli (KDM), 2015-2016 yılları arasında birçok eğitim fakültesinde uygulamaya başlanılmıştır (Yüksel ve Erümit, 2021). Klinik Danışmanlık Modeli (KDM), öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında görev alan paydaşların eğitim süreci boyunca birbirlerine dönüt verme konusunda ortak ve etkin katılımlarını sağlayan bir öğretmenlik uygulaması modelidir (Bulunuz ve Bulunuz, 2016). Bu model paydaşların yapıcı değerlendirmelerle eğitim sürecinin verimli, uygulama öğrencisinin mesleki sürecini etkili bir şekilde deneyimlemesine olanak sağlamaktadır. YÖK ve MEB özellikle son yıllarda öğretmenlik deneyiminin kalitesini artırmak için klinik danışmanlık modelini öğretmenlik deneyimi sürecinin temeline koymaya yönelik çalışmalara başlamıştır (Koçyiğit ve Eğmir, 2019).

Fen bilgisi uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline göre yürütülen "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi hakkındaki görüş ve beklentileri bu araştırmanın problem konusu olarak ele alınmaktadır.

1.1.1. Araştırma Soruları: Bu araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce, fen bilgisi uygulama öğrencilerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeydedir?

2. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce, uygulama öğretmenlerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeydedir?

3. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli' ne göre dönüt almış fen bilgisi uygulama öğrencilerinin süreç ile ilgili düşünceleri nelerdir?

4. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında sınıfına yerleştirilen uygulama öğrencilerine Klinik Danışmanlık Modeli uygulanan uygulama öğretmenlerinin süreç ile ilgili düşünceleri nelerdir?

5. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulandıktan sonra, fen bilgisi uygulama öğrencilerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeyde karşılanmıştır?

6. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulandıktan sonra, uygulama öğretmenlerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeyde karşılanmıştır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğretmenlik uygulamasında görev alan paydaşların, kendileri dışındaki diğer paydaşlardan birtakım beklentileri vardır. Örneğin, uygulama öğrencisinin uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanından; uygulama öğretmeninin uygulama öğrencisi ve uygulama öğretim elemanından; uygulama öğretim elemanının ise uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeninden beklentileri farklıdır. Uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması dersi için beklentilerinin karşılanmaması durumunda, öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz duygu ve düşünceler gelişebilir. Aynı şekilde, öğretmenlik uygulaması dersi içerisinde görev alan uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının süreç ile ilgili beklentilerinin karşılanması da önemlidir. Bundan dolayı süreç öncesinde her paydaşın süreç ile ilgili beklentilerinin bilinmesi, özellikle uygulama öğrencileri için daha verimli bir öğretmenlik uygulaması süreci geçirmelerine katkı sağlayabilir (Yüksel ve Erümit, 2021).

Bu tez çalışmasında uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeninin kendileri dışındaki diğer iki paydaştan beklentileri, KDM uygulamasından önce ve sonra tespit edilerek karşılaştırılmıştır. Ek olarak KDM ile dönüt alan fen bilgisi uygulama öğrencilerinin bu süreç ile ilgili düşünceleri yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile tespit edilmiş, bu modelin mesleki gelişimlerine etkisi olup olmadığı ile ilgili fikirleri araştırılmıştır. Benzer biçimde, bu süreçte görev alan uygulama öğretmenlerinin KDM ile ilgili görüş ve düşünceleri yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile tespit edilmeye çalışılmış, paydaşların model ile ilgili görüşleri karşılaştırılmıştır.

Bu tez çalışmasının amaçları;

1. Fen bilgisi uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra sürece yönelik beklentilerini ve,

2. Klinik Danışmanlık Modeline göre yürütülen Öğretmenlik Uygulaması I sürecinde fen bilgisi uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin değerlendirme süreci ile ilgili görüşlerini tespit etmek olarak belirlenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlik uygulaması, eğitim fakültelerinin 7. ve 8. yarıyılında 2 saat teorik 6 saat uygulama şeklinde gerçekleştirilen zorunlu bir derstir. Fakültenin son sınıf öğrencileri, lisans eğitimleri boyunca almış oldukları formasyon ve alan bilgilerini gerçek sınıf ortamlarında uygulama fırsatı bulur. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlik uygulaması dersi, uygulama öğrencilerinin meslek hayatlarında kullanacakları mesleki becerileri, işin mutfağı olarak adlandırdığımız okullarda uyguladıkları bir derstir. Uygulama okulunda uygulama öğrencisi tarafından yapılan dersler, uygulama öğrencisinin sınıf yönetimini, alan bilgisini öğretim yöntem ve tekniklerle kullanabilme becerilerini geliştirmesi açısından önemlidir. Ders anlatımı sırasında uygulama öğrencisi tarafından yapılan hatalar ve eksiklikler hakkında ders sonrasında uygulama öğrencisine yapıcı dönüt ve düzeltmeler yapıldığı takdirde, daha sonraki derslerde uygulama öğrencisi bu hatalarını ve eksikliklerini telafi edebilir. Bu da uygulama öğrencisine mesleki tecrübe kazandırır. Uygulama alanında yer verilen uygulama okullarının öğretmen eğitiminde teori- uygulama dengesini sağlama açısından kritik öneme sahiptir (Aslan, 2018). Uygulama öğrencilerine öğretmen yetiştirme programı sürecinde kuramsal ve uygulamalı çalışmalarla öğretmen yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır (MEB, 2019).

Uygulama öğrencilerinin uygulama okullarında geçirdikleri zaman ve gerçekleştirdikleri uygulamalar, mesleki gelişimleri açısından oldukça yararlıdır (Aslan, 2018). Öğretmenlik uygulamasında görev alan paydaşların görevlerini sahiplenmeleri ve uygulama öğrencisinin mesleki gelişimine katkı sunmak için ellerinden gelen desteği vermeleri, uygulama öğrencisinin mesleki gelişimi açısından büyük bir öneme sahiptir. Paydaşlar görevlerini yerine getirmede ne kadar fazla çaba sarf ederlerse, uygulama öğrencisi bu süreçte kendini o kadar geliştirecektir. Kaliteli bir öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğrencisinin, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeninden dönüt alması haricinde, paydaşların sürece aktif ve etkin bir şekilde katılması, iş birliği yapması da önemlidir (Gürsoy, Bulunuz, Baltacı Göktalay, Bulunuz, Kesner ve Salihoğlu, 2013).

Öğretmenlik uygulaması I ve II derslerinin başında, süreçte görev alan paydaşların kendileri dışındaki diğer paydaşlardan beklentileri vardır. Bu beklentilerin dönem sonunda karşılanmaması halinde, bu durumdan en olumsuz etkilenecek paydaş uygulama öğrencisidir. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı uygulama öğrencisinin mesleki gelişimi için süreçte üzerlerine düşen görevleri yerine getirmedikleri takdirde, uygulama öğrencisinin mesleğe atandıktan sonra bile başa çıkmada zorlanacağı birtakım sorunların ortaya çıkmasına neden olabilirler. Bu nedenle bu iki paydaşın süreç içerisinde üzerlerine düşen görevlerin ne olduğunu bilmeleri ve uygulama öğrencisinin öğretmenlik becerilerini geliştirebilmek için ihtiyacı olan objektif dönütleri zamanında ve sistematik olarak vermeleri gerekmektedir. Uygulama öğrencisinin diğer iki paydaştan ihtiyaç duyduğu dönütleri zamanında ve düzenli olarak alması, gerek eğitim fakültesindeki eğitimi esnasında, gerekse mezun olduktan sonraki süreçte kariyerine olumlu etki sağlayacak ve mesleğini başarılı bir şekilde uygulamasına yardımcı olacaktır. Graves (2010) tarafından yapılan bir çalışmada uygulama öğrencileri ile uygulama öğretmenleri arasındaki danışmanlık süreci ele alınmıştır. Araştırma sonucunda süreç boyunca beklentilerin karşılanması durumunda danışmanlık ilişkilerinin olumlu ve destekleyici olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında görev alan paydaşların beklentilerinin tespit edildiği araştırmalar belirlenmiştir. (Tanşu ve Bektaş, 2020; Yüksel ve Erümit, 2021). Yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde Yüksel ve Erümit'in (2021) öğretmenlik uygulaması dersinde yer alan üç paydaşın bu süreç ile ilgili beklentilerinin neler olduğu ve bu beklentilerinin birbirleri ile uyumu ve çatışmasının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Beklentilerin ihlali ve uyumu teorisine göre oluşturulan çalışmada uygulama öğrencisinin, uygulama öğretmeninin ve uygulama öğretim elemanının uyumlu beklentileri ve çatışma yaşadıkları beklentileri sunulmuştur. Aynı araştırmanın bulgularına göre, paydaşların bazı konularda aynı veya yakın ifadelerde bulundukları ve bundan dolayı beklentilerinin uyumlu olduğu gözlemlenmiştir. Uygulama öğretim elemanının yapıcı bir dille geri bildirim vermesi, uygulama okulundaki yöneticilerin süreci desteklemesi, her üç paydaşın da birbirleriyle uyumlu olan beklentilerine örnek olarak verilebilir. Ancak bazı konularda paydaşların ifadelerinin farklı olması, birbirleri ile çeliştiklerini göstermektedir. Uygulama öğretmenlerinin ders planlarına aktif bir şekilde yardım etmesi ve dönüt vermesi, uygulama öğrencisi ders anlatırken müdahalede bulunma gibi kodlar, üç paydaşın birbiri ile çelişkili olduğu beklentilerine örnek verilebilir. Paydaşlar arasındaki olumsuz beklenti ihlallerinin giderilmesi, paydaşların öğretmenlik uygulaması derslerini daha etkin yürütebilmelerine olanak sağlayabilecektir.

Bu alanda yapılan araştırmalar incelendiğinde, Klinik Danışmalık Modeli'nin kullanıldığı Öğretmenlik Uygulaması I dersi ile ilgili olarak, sürece katılan paydaşların birbirlerinden beklentilerinin ne olduğu ve sürecin sonunda beklentilerinin karşılanıp karşılanmadığı ile ilgili çok az (Yüksel ve Erümit, 2021) araştırma olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde yapılan çalışmalar, uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara karşı çözüm önerileri odaklı iken, uygulama öğrencilerinin bu süreç ve bu sürece katılan paydaşlarla ilgili beklentilerini konu alan çalışmaların sınırlı olduğu tespit edilmiştir (Bektaş ve Ayvaz, 2012; Çakmak ve Çelik, 2022). Bu nedenle söz konusu araştırmanın bu alandaki açığı kapatacak olması nedeniyle, elde edilecek bulguların alana katkı sağlayacak olmasının önem arz edeceği düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada:

1. Araştırmaya katılan uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin beklenti anketlerine ve,

2. Araştırmaya katılan uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin görüşme sorularına verdikleri cevaplarda gerçek görüşlerini yansıttıkları varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda listelenmektedir:

1. Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü son sınıfta "Öğretmenlik Uygulaması I" dersine kayıt yaptırmış 4 uygulama öğrencisinden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

2. Araştırma Bursa Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Bursa İli Nilüfer ilçesinden seçilen bir devlet ortaokulunda, Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında, uygulama öğrencilerinin sınıflarına yerleştirildiği 2 fen bilgisi uygulama öğretmeninden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

3. Uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenleri ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde toplanan veriler, cep telefonu kullanılarak toplanan ses kayıtları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Öğretmenlik Uygulaması I Dersi: Öğretmenlik uygulaması I, uygulama öğrencilerinin öğrenimleri sürecinde edindikleri teorik bilgileri, öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve davranışları bakanlığa bağlı okullarda kullanabilme yeterliğini kazandırma ve öğretmenlik mesleğine daha iyi bir şekilde hazırlanmalarını sağlayan, güz döneminde okutulan zorunlu bir derstir (MEB, 2021).

Öğretmenlik Uygulaması II Dersi: Öğretmenlik uygulaması II, uygulama öğrencilerinin öğrenimleri sürecinde edindikleri teorik bilgileri, öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve davranışları bakanlığa bağlı okullarda kullanabilme yeterliğini kazandırma ve öğretmenlik mesleğine daha iyi bir şekilde hazırlanmalarını sağlayan, bahar döneminde okutulan zorunlu bir derstir (MEB, 2021).

Klinik Danışmanlık Modeli: Klinik Danışmanlık Modeli (KDM), paydaşları (uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi) bir araya getiren, katılımcı, yansıtmacı düşünme ve değerlendirme felsefesine dayanan bir öğretmenlik uygulaması modelidir. Bu model uygulama öğrencisinin diğer iki paydaş tarafından düzenli olarak gözlemlenmesine, gözlem sırasında veri toplanmasına ve toplanan verilere bağlı olarak sistematik bir şekilde geri bildirimler almasına olanak sağlar. Alınan geri bildirimler sayesinde uygulama öğrencisi kendini mesleki anlamda geliştirir (Bulunuz ve Bulunuz, 2015).

Uygulama Öğrencisi: Klinik Danışmanlık Modeline göre uygulama öğrencisi, mesleki deneyim kazanmak amacıyla üniversite tarafından belirlenen uygulama okulunda, dönem boyunca öğretmenlik uygulaması yapan ve mesleki yeterliliklerini geliştiren öğrencidir.

Uygulama Öğretmeni: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen Öğretmenlik Uygulaması Eğitimi Sertifikasına sahip, fiilen derse giren branş ve rehberlik öğretmenleri arasından seçilen, uygulama öğrencisine öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğretmenlik uygulamaları kapsamında rehberlik eden ve "Öğretmenlik Uygulaması Danışmanlığı Eğitimi" kurs belgesine sahip öğretmendir (MEB, 2021).

Uygulama Öğretim Elemanı: Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerini, bu ders kapsamında yapılacak çalışmaları uygulama öğretmeni ile planlayan, uygulama öğrencisinin dönem boyunca 2-3 dersine fiilen katılan, gözlem yapan, ders sonrasında paydaşlar ile son görüşme toplantıları düzenleyen, bu toplantılarda uygulama öğrencisine etkin ve sistematik geri bildirim veren, dönem sonundaki performansını MEBBIS sistemine girerek değerlendiren yükseköğretim kurumu öğretim elemanıdır (MEB, 2021).

2. BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme

Ülkemizde 1982 yılında öğretmen yetiştirme görevinin YÖK'e devredilmesiyle birlikte nitelikli öğretmen yetiştirme ile ilgili çalışmalar hız kazanmıştır. Yapılan çalışmalardan biri de Milli Eğitimi Geliştirme Projesidir (Sözer ve Karakaş, 2018). Öğretmen yetiştirme görevinin üniversitelere devredilmesi, hizmet öncesi öğretmen eğitiminin daha nitelikli hale gelmesi açısından önemli katkılarda bulunmuştur (Alkan, 2019). Ancak zaman içerisinde eğitim fakültelerinin öğretmen eğitimini ihmal etmeye başladığını, eğitim fakülteleri ile fen-edebiyat fakülteleri arasında etkili bir iş birliği olmadığı, YÖK ve MEB arasında verimli bir iş birliği yapılamamasından dolayı, uygulama öğrencilerinin uygulama yapma kısmının eksik kaldığı gibi nedenlerle yeniden yapılanmaya gidilmiştir (Aslan, 2015).

Bir önceki programdaki eksiklikleri gidermek amacıyla 1997 yılında yapılan düzenleme ile geliştirilmesi gereken eksikliklerin başında; ülke çapındaki tüm üniversitelerin lisans programlarında belirli bir standart olmaması, lisans programı ile MEB müfredatı arasında tutarsızlık olması, lisans programındaki derslerin birbirleri ile ilişkili olmaması, alan öğretimine yeterli önemin verilmemesi, zorunlu ders sayısının fazla olması nedeniyle seçmeli derslere zaman ayırılamaması ve en önemlisi uygulamalı derslerin ihmal olması yer alır. Yenilenme ile lisans eğitimi ve MEB müfredatı arasında paralellik kurulmuştur. Öğretmenlik lisans programı formasyon bilgisi açısından çeşitlendirilmiş, uygulamalar arttırılmıştır. Bu düzenlemeyle öğretmen eğitimi programında seçmeli derslere yer verilmiştir. Uygulama öğrencilerinin uygulama yapmaları açısından son sınıf ders yükleri azaltılmıştır (Aslan, 2015). Yapılan değişiklikler ile uygulama öğrencilerinin uygulama okullarında deneyim yapma süreleri uzatılmıştır. 1997 yılında öğretmen eğitimi programlarının yeniden yapılanması ile uygulama boyutu daha fazla önem kazanmıştır (Yücel Toy, 2015). Uygulama öğrencilerinin uygulama okulunda geçirdikleri zaman arttırılarak, eğitim fakültesi- uygulama okulu iş birliği sağlanmıştır (Akpınar ve Kazu, 2018).

Öğretmen yetiştirme programı yenilenerek 2006 yılında yeniden yapılandırmaya gidilmiştir. Düzenleme, 1997-1998 yapılanmasını değiştirmek değil, programların güncellenmesi ve modelin aksayan yönlerini düzenlemeye yöneliktir (YÖK, 2007: 62). 2007 yılında yapılan değişiklik ile öğretmen eğitiminde genel kültür dersleri arttırılmış, öğretmenlik meslek dersleri belirtilmiştir (YÖK, 2007). Eğitim fakültelerinde 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya konulan öğretmen yetiştirme programının felsefesi, ilerlemeci eğitim felsefesine dayanmaktadır (Akpınar ve Kazu, 2018).

Çağın gerektirdiği ihtiyaçlar ve öğretmen yetiştirme alanında yaşanan gelişmeler doğrultusunda öğretmen yetiştirme programı 2018 yılında YÖK tarafından güncellenmiştir. YÖK (2018) öğretmen yetiştirme programlarında düzenlemeye giderek meslek, genel kültür ve alan bilgisine yönelik dersler, bu derslerin içerikleri ile kredileri belirlemiştir. YÖK (2018)'ün yapmış olduğu değişikliklerden biri de Okul Deneyimi derslerinin Öğretmenlik Uygulaması I ve II dersleri ile birleştirilerek kaldırılması ve tüm öğretmen yetiştirme programlarında Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerinin yedinci ve sekizinci akademik dönemlerinde yer almasıdır. Bu düzenlemeler 2018-2019 öğretim yılından itibaren eğitim fakültelerinde uygulamaya geçilmiştir (Sözer ve Karakaş, 2018; YÖK, 2018).

Öğretmen eğitimine yön veren paradigmalar incelendiğinde, Zeichner (1983)' ın sınıflamasındaki "iş başında öğrenme" kavramı günümüz öğretmen eğitim programı ile paralellik göstermektedir. Zeichner (1983)' e göre iş başında öğrenme paradigması; öğretmenlik mesleğine hazırlanmadaki temel noktanın uygulama öğretmeninin rehberliğinde gerçekleştirilen eğitim ve öğretmenlik uygulamalarının olduğunu dile getirir. Bu paradigmaya göre, yaparak öğrenmeye dayalı bir meslek olan öğretmenlikte doğrudan "deneme-yanılma" türü deneyimlere yer verilmeli, uygulama öğrencisinin öğretmenlik becerileri deneyimli bir öğretmenin rehberliğinde geliştirilmelidir (Yıldırım, 2011). Öğretmen eğitimi programları, uygulama öğrencilerine öğretmeni, öğretim elemanı ve akranıyla beraber yansıtma yapma ve tartışmaya katılma fırsatları sunarak teori pratikten öğrenmeyi vurgulamalıdır (Alan ve Güven, 2022). Öğretmenlerin toplumun geleceği açısından önemi göz önünde bulundurulduğunda, öğretmen yetiştirme programlarının öncelikli olması hayati önem taşımaktadır (Kazu ve Kurtoğlu, 2019).

2.2. Öğretmenlik Uygulaması

Öğretmenlik uygulaması uygulama öğrencilerine alanlarına özgü özel öğretim yöntem ve tekniklerini gözlemleme ve uygulama, bir dersi planlama, ders ile ilgili uygun öğretim materyalleri hazırlama, sınıf yönetme, ölçme ve değerlendirme yapma, sınıfa uygun öğrenme ortamı oluşturma ve yansıtma yapma imkânı tanır (Zeybek ve Karataş, 2022). Öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında gerçekleştirilen ders anlatımı, uygulama öğrencisinin öğretmenlik mesleğini gerçek ortamda ilk kez deneyimlemesi açısından son derece önemlidir (Sezen Yüksel, 2017). Karataş (2020) 'a göre uygulama öğrencilerinin lisans eğitimleri sürecinde ilk defa pratik yapma fırsatı bulduğu öğretmenlik uygulamasında gerçekleştirilen faaliyetlerin, uygulama öğrencilerinin mesleki becerilerini geliştirici ve öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı nitelikte olması beklenmektedir.

Öğretmenlik uygulaması sürecinin etkili geçebilmesi için, bu süreçte görev alan uygulama öğrencisinin, uygulama öğretmeninin ve uygulama öğretim elemanının süreç içerisindeki görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir. Sürece katılan paydaşlar iş birliği içinde olmalıdır. Uygulama öğrencisi, öğretmenlik uygulaması sürecinde sürekli devamlılık sağlamalı, uygulama okulunda bulunduğu süre içerisinde tüm kurallara uymalıdır. Uygulama öğretmeni, uygulama öğrencisine rehber olmalı, uygulama öğrencisinin tüm etkinliklerini izlemeli ve geri dönüt sağlamalıdır. Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğrencisinin anlattığı dersi en az iki kez izlemeli, uygulama öğrencisine süreç ile ilgili geri dönütler vermeli ve ayrıca okul ile iş birliği içinde olmalıdır.

2.3. Öğretmen Eğitiminde Yansıtmacı Yaklaşım

Yansıtıcı düşünme kavramı ilk defa John Dewey tarafından 1930'lu yıllarda ortaya atılmıştır. Dewey (1933) "Nasıl düşünüyoruz?" adlı kitabında yansıtmayı, herhangi bir bilgiyi veya inancı kanıtlar doğrultusunda etkin, uyumlu ve dikkatli bir şekilde düşünme biçimi olarak ifade etmiştir (Dewey, 1933, aktaran Kuzu Demir, Kahyaoğlu, Önder ve Odabaşı, 2016). Yansıtma kavramının tanımı, pek çok araştırmacı tarafından farklı biçimlerde ifade edilmiştir. Schön' e (1987) göre yansıtma, düşüncenin eylemle birlikte anlam bulması ve davranışlarla ortaya çıkması, Gelter (2003) yansıtmayı yalnızca bir öğrenme etkinliği değil kişisel ve sosyal değer yargılarını kullanan etik bir araç ve Jay ve Johnson (2002)'a göre yansıtma toplumsal gelişmeye fayda sağladığı için, iş birlikçi bir süreç olarak tanımlamaktadır. İlk olarak Dewey (1933) tarafından incelenen ve Schön (1987) tarafından ayrıntılı olarak tekrar ele alınan yansıma kavramı, Fred Korthagen ve meslektaşları tarafından daha da geliştirilerek sistemleştirilmiş ve bir öğretmen eğitimi modeli olarak ortaya çıkmıştır (Alan ve Güven, 2022).

Üst düzey düşünme becerilerinden biri olan yansıtıcı düşünme, bireyleri düşünmeye yönelten, olumlu ve olumsuz geri dönüş ve öz eleştiri ile öğrenme ortamını düzenleyen düşünme becerileri arasında yer almaktadır (Kartal ve Arslan Cansever, 2022). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı öğretim, bilgi ile uygulamayı birleştirdiği için önemli görülmektedir (Altınok, 2002). Öğretmen yetiştirme eğitiminde, yansıtıcı etkinliklerin kullanılması gelecekteki öğretmenlerin teori ve pratik arasında güçlü bir etkileşim kurmalarına olanak sağlamaktadır (Kuzu Demir ve diğerleri, 2016). Özbek ve Köse'nin (2019) yapmış olduğu çalışmada, öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğrencilerinin birebir deneyim kazanmalarının, akran ve uygulama öğretmeniyle iş birliğinin, uygulama sonrası yapılan görüşmeler sırasındaki etkileşimin, uygulama boyunca uzun süreli iletişimin, uygulama öğretmeni tarafından yapıcı yönlendirmenin, güven verici ve destekleyici düşünme ortamının

uygulama öğrencilerinin yansıtıcı düşünme becerilerinin gelişimini desteklediği ifade edilmektedir.

2.4. Klinik Danışmanlık Modeli

Öğretmen eğitiminde kullanılan "klinik" sözcüğü uygulama öğrencilerine ileride kullanacakları mesleki becerileri doğrudan öğretmenlik yapacakları sınıflarda gözlem ve verilere dayalı olarak kazandırmak anlamına gelmektedir (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Klinik Danışmanlık Modeli, ilk kez Amerika Birleşik Devletleri'nde Robert Goldhammer ve Morris Cogan tarafından Harvard Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde geliştirilmiştir (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Öğretmen yetiştirme programlarında yer alan klinik uygulama; uygulama öğrencisi, uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanı ve okul yönetiminin bir arada çalıştığı dinamik bir süreçtir (Taşgın ve Küçükoğlu, 2016).

Klinik danışmanlık modeli, uygulama sürecinde uygulama öğrencisini merkeze alan, alanında uzman uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının uygulama süreci boyunca verdikleri yapıcı dönütlerle uygulama öğrencisinin mesleki ve kişisel gelişimine katkıda bulunan bir modeldir. Teorik ve pratiğin uyumlu bir şekilde deneyimlendiğini klinik öğretmen eğitimi modelinde, uygulama öğrencileri sürece katılan paydaşlar tarafından düzenli olarak geri bildirim almakta, sürecin tüm aşamalarında yansıtma yapmakta ve yaptıkları uygulamalar sayesinde mesleklerine yönelik bilgi, beceri, tutum ve değerler değiştirmektedir (Alan ve Güven, 2022). Klinik uygulama, uygulama öğrencilerine süreç boyunca uygulama yapma fırsatını sağlamak ve uygulama öğrencilerinin paydaşlar tarafından desteklenmeleri için tasarlanmıştır (AACTE, 2010). Öğretmen yetiştirmede alan bilgisi ve uygulama öğrencisinin kalitesi gibi unsurlar göz önüne alındığında; KDM, uygulama öğrencisinin fakültede öğrendiği kuramsal bilgileri gerçek eğitim-öğretim ortamı olan uygulama eğitim kurumlarında uygulayarak alacağı rehberlik hizmetinin kalitesini arttırır (National Research Council [NRC], 2010; Bulunuz ve Gürsoy, 2018 s. 28). Klinik uygulama son zamanlarda öğretmen eğitiminde önem kazanmıştır (Kazu ve Kurtoğlu, 2019). Bununla beraber T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün 28.09.2021 tarihinde yayınladığı "Öğretmenlik Uygulaması Yönergesi" nde uygulama öğretmeninin görevlendirilmesinde "Öğretmenlik Uygulaması Danışmanlığı Eğitimi" kurs belgesine sahip olma koşulu vurgulanmıştır.

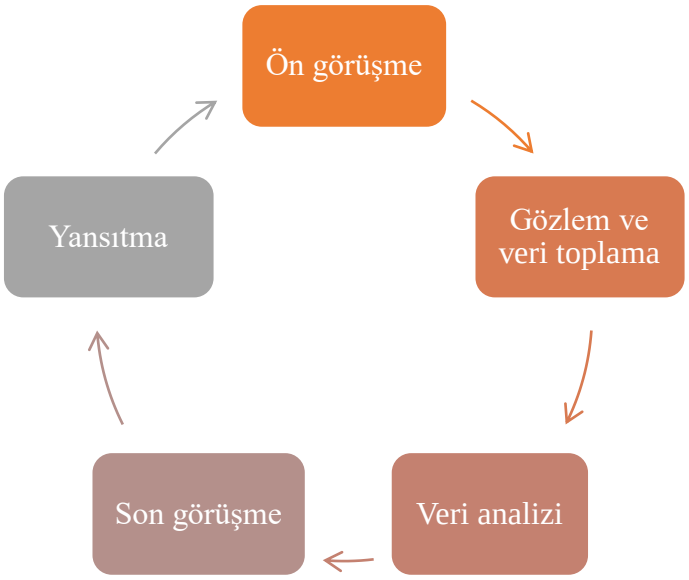
Klinik temelli uygulamalar sayesinde öğretmenlik mesleği daha etkili öğrenilmekte ve geliştirilmektedir (Tok, 2011). Tawalbeh (2021)' e göre öğretmen eğitiminde danışmanlık, uygulama öğrencilerinin mesleki gelişimlerine değerli fırsatlar sağladığından dolayı uygulama öğrencilerinin mesleki gelişimlerini arttırma açısından etkili bir yaklaşımdır. Klinik

Danışmanlık Modelinde uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanından uygulama öğrencisine sistematik olarak verilen geri bildirimler, uygulama öğrencisinin süreç içerisinde karşılaştığı sorunların üstesinden gelmesinde yardımcı olmaktadır (Yemez, Çoban ve Atay, 2021).

Klinik Danışmanlık Modeli 5 döngüsel süreçten oluşmaktadır:

1) Ön görüşme 2) Gözlem ve Veri toplama 3) Veri analizi 4) Son görüşme 5) Yansıtma.

Bu döngüsel süreç Şekil 1'de sunulmaktadır.

Şekil 1. *Klinik Danışmanlık Modeli Döngüsü (Bulunuz ve Gürsoy, 2018).*

2.4.1. Ön Görüşme: Ön görüşme sürecinde uygulama öğrencisi yapacağı ders anlatımı öncesinde hazırlamış olduğu ders planını, derste kullanacağı materyalleri uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. Uygulama öğrencisi ders anlatımı öncesinde tamamlanması gereken eksiklikler, düzeltilmesi gereken kısımlar varsa uygulama öğretim elemanının verdiği dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapmış olur (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Uygulama öğrencisi hazırlamış olduğu ders planını, uygulama öğretmeniyle de paylaşmalıdır. Böylelikle uygulama öğretmeni de uygulama öğrencisinin anlatacağı ders ile ilgili bilgi sahibi olur.

2.4.2. Gözlem ve Veri Toplama: Gözlem ve veri toplama sürecinde uygulama öğrencisinin ders anlatımı yaptığı zaman diliminde, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı uygulama öğrencisini gözlemler ve gözlemlerini notlar şeklinde kâğıda aktarır. Aktarılan notların tamamen tarafsız ve objektif olması önemlidir (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Gözlemlemelerin yazılı bir şekilde kâğıda aktarılması son görüşme sürecinde ders esnasında oluşan durumların unutulmasının önüne geçmiş olur. Veri toplama sürecinde uygulama öğrencisinin ders anlatımı notlarla kaydedilebileceği gibi ses kaydı, video aracılığı ile de

kaydedilebilir (Hopkins ve Moore, 1993). Gözlem ve veri toplama sırasında paydaşlar tarafından uygulama öğrencisinin anlattığı derse müdahale edilmemesi önemlidir.

2.4.3. Veri Analizi: Veri analizi, uygulama öğretim elemanının ve uygulama öğretmeninin ders esnasında topladığı verileri gözden geçirdikleri, düzenledikleri süreçtir. Bu kısımda paydaşlar tarafından uygulama öğrencisinin güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken yönleri toplanılan veriler çerçevesinde oluşturulur. Ayrıca uygulama öğrencisi için önerilecek stratejilerin neler olabileceği belirlenir (Bulunuz ve Gürsoy, 2018).

2.4.4. Son Görüşme: Son görüşme süreci üç paydaşın katıldığı uygulama öğrencisinin anlattığı ders ile ilgili ortak bir konuşmanın yapıldığı süreçtir. Bu süreçte ilk olarak, uygulama öğrencisinin anlattığı dersi değerlendirmesi istenir. Uygulama öğrencisi ders anlatımında güçlü ve eksik yönlerini objektif bir şekilde değerlendirir. Daha sonra uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının ders esnasında aldığı notlar göz önünde bulundurularak, uygulama öğrencisine doğrudan veya dolaylı dönütler verilir. Uygulama öğretmeninin ve uygulama öğretim elemanının, uygulama öğrencisine yapıcı tavsiyeler vermesi önemlidir. Görüşmenin yapıldığı ortamın sessiz bir ortam olmasına dikkat edilmelidir. Son görüşme, dönemin en son toplantısı değil ise, bir sonraki ders anlatımı gözlemi için eylem planı oluşturulur. Eylem planı uygulama öğrencisinin anlatmış olduğu derste eksiklilerine bağlı olarak bir sonraki anlatacağı derste nelere dikkat etmesi gerektiğini, iyileştirilmesi gereken yönlerini içerir (Bulunuz ve Gürsoy, 2018). Bu plan yazılı bir şekilde uygulama öğrencisine verilir.

2.4.5. Yansıtma: KDM'nin son basamağı olan yansıtma basamağında, uygulama öğrencisi anlatmış olduğu ders ile ilgili diğer paydaşlar tarafından verilen dönüt ve değerlendirmeleri dikkate alarak sonraki derslerde tamamlaması ve alması gereken önlemler hakkında bilgi sahibi olmuş olur (Bulunuz ve Gürsoy, 2018).

2.5. Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde 2013-2021 yılları arasında Öğretmenlik Uygulaması ve Klinik Danışmanlık Modeli ile ilgili gerçekleştirilen ulusal çalışmalar tespit edilmiş ve bu çalışmalar iki ana başlık altında sunulmuştur. Yapılmış olan araştırmalar incelenirken; fen bilgisi öğretmenliği eğitiminde öğretmenlik uygulaması ve Klinik Danışmanlık Modeli hakkında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.5.1. Öğretmenlik Uygulaması ile İlgili Yapılan Araştırmalar: Ülkemizde öğretmenlik uygulaması ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, oldukça eski tarihlerde yapılan çalışmalara rastlanmaktadır (Baştürk, 2009; İnel Ekici ve Delen, 2016; Görgen, Çokçalışkan ve Korkut, 2012; Kale, 2011; Yurdatapan, 2010). Bu çalışmalarda uygulama

öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili görüşleri, karşılaştıkları sorunlar ve öğretmenlik uygulaması ile ilgili önerilere yer verilmiştir. Fakat bu araştırmada genel olarak, yoğunlukla 2019-2021 yılları arasında gerçekleştirilmiş çalışmalara yer verilmektedir.

Yukarıda zaman aralığı belirtilmiş araştırmalar incelendiğinde, bu araştırmalardan Ayvacı, Özbek ve Bülbül'ün (2019) çalışmasında, öğretmenlik uygulaması dersinin bu sürece dahil olan uygulama öğrencisi, uygulama sınıfı öğrencileri, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanını tarafından değerlendirilmesi; Çam Tosun'un (2019) yapmış olduğu çalışmada ise öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili sürece katılan paydaşların görüşlerini almak ve diğer ülkelerdeki uygulamalarla karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Ayrıca Tanşu ve Bektaş'ın (2020) çalışmasında fen bilimleri son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması sonrasında kazanmış oldukları tecrübelerin neler olduğunu ortaya çıkarmak; Aydın'ın (2021) yapmış olduğu başka bir çalışmada fen bilimleri uygulama öğrencilerinin, uygulama öğretmenlerinin ve uygulama öğretim elemanlarının Yeni Tip Korona virüs (Covid-19) nedeniyle ara verilen öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yukarıda bahsedilen çalışmalardan biri olan, Ayvacı, Özbek ve Bülbül'ün (2019) çalışmasında nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır. Çalışmaya fen bilimleri öğretmenliği 4. sınıfta öğrenim gören 6 uygulama öğrencisi, bu uygulama öğrencilerinin uygulama okulundaki uygulama öğretmeni, uygulamaların yürütüldüğü 7. sınıflardan 4 öğrenci ve öğretmenlik uygulaması dersinin öğretim elemanı katılım sağlamıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Bu görüşmeler ses kaydı cihazı kullanılarak kayıt altına alınmıştır. Veriler toplandıktan sonra ses kayıtları transkript edilmiş, iki araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlardan alt tema ve temalar oluşturulmuştur. Çalışmanın bulgularına göre, uygulama öğrencisi, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının ortak çalışmasıyla paydaşların süreç ile ilgili beklentilerini rahat bir şekilde dile getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sürecin etkili bir iletişimle yürütülmesi, olumlu bir atmosfer oluşması, uygulama öğrencilerinin kendilerine değer verildiğini hissetmeleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik aidiyet duygularının geliştiği söylenebilir. Yürütülen çalışmada öğretim elemanı ve uygulama öğretmeninin sürece aktif bir şekilde katılım sağlayarak yararlı dönütler vermesi, uygulama öğrencilerinin uygulamadaki başarısını arttırmasının yanı sıra, uygulama öğretmeninin belirttiği üzere sınıftaki öğrencilerin de başarısını arttırdığını ortaya koymaktadır. Uygulama dersleri sonrasında sürecin değerlendirildiği ve ders planlarının ortak bir görüş ile hazırlandığı etkili bir uygulama sürecinde uygulama öğrencilerinin zamanla gelişim

gösterebildikleri ve deneyim kazandıkları, bu çalışmanın bütün katılımcıları tarafından dile getirilmiştir.

Çam Tosun (2019)' un yapmış olduğu çalışmada öğretmenlik uygulaması dersinin işleniş süresi ile ilgili öğretmenlik uygulaması dersine katılan paydaşların görüşlerini almak ve diğer ülkelerdeki uygulamayla karşılaştırıp farklı bir uygulama önermek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile oluşturulan araştırmaya sekiz uygulama öğrencisi, sekiz uygulama öğretmeni, sekiz uygulama öğretim elemanı ve dört okul yöneticisi katılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, paydaşlar tarafından öğretmenlik uygulaması dersinin süre açısından yetersiz olduğu ortaya konulmuştur. Türkiye ve diğer ülkelerdeki öğretmenlik uygulaması süre planlaması açısından karşılaştırıldığında Türkiye'de öğretmenlik uygulamasına daha az süre ayrıldığı, daha az ders olduğu ve öğretmenlik uygulamasının bütün eğitim süresine yayılmadığı, sadece lisans öğretiminin son yılında gerçekleştirildiği görülmektedir.

Öğretmenlik Uygulaması dersi ile ilgili yapılan başka bir çalışma incelendiğinde, Tanşu ve Bektaş (2020) "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamasından Kazandıkları Tecrübelere İlişkin Görüşleri" adlı çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüştür. Çalışmaya fen bilimleri son sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış, elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğretmenlik uygulaması sonucunda uygulama öğrencilerinin fen bilimleri alan bilgisini geliştirebilme açısından tecrübelerinin arttığı tespit edilmiştir. Öğretmenlik uygulaması dersinin uygulama öğrencilerinin alan bilgisi eksikliğini giderebilmesi açısından oldukça önemli bir ders olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmaya göre uygulama öğrencilerinin çoğunun beraber çalıştıkları fen bilimleri öğretmenlerinden alan bilgisi açısından katkı sağlayacaklarını düşünmektedir. Bu durum da uygulama okulundaki fen bilimleri öğretmeninin rolünün ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Aynı çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlik uygulaması derslerinin uygulama öğrencileri için daha faydalı olabilmesi adına, uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması gibi teorik bilgilerini pratiğe dökebilmeleri için, bu dersin saat sayısının artırılabileceği ve sadece son sınıf düzeyinde değil de, her sene bu tür bir dersin alınması sağlanabileceği ifade edilmiştir.

Yapılan başka bir çalışma incelendiğinde Aydın'ın (2021) yapmış olduğu çalışmada nitel araştırma yönteminin olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmış, araştırmaya 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören sekiz fen bilimleri uygulama öğrencisi, sekiz uygulama öğretmeni ve sekiz uygulama öğretim elemanı katılmıştır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sekiz sorunun yer aldığı yarı

yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuş, görüşme pandemi sebebiyle katılımcılara çevrimiçi toplantı platformundan biri olan ZOOM uygulaması üzerinden gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, uygulama öğrencileri Covid-19 nedeniyle Öğretmenlik Uygulaması dersini uzaktan olarak almaları öğrencilerle sağlıklı iletişim kurma, onları eğitim ortamında görüp tanıma, sınıfta disiplini sağlama, beden dilinin ders içinde nasıl daha etkili olarak kullanılabileceğini gözlemleme, mesleki bilgi yönünde eksiklerini görme, mesleği yapabilme yönünde cesaret ve güven kazanma gibi kişisel ve mesleki becerilerinin yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Yetersiz kaldıklarından dolayı, ileriki meslek hayatlarında dezavantaj olarak karşılarına çıkacağı için telafi eğitimin yapılmasının gerekli olduğunu dile getirmişlerdir. Uygulama öğretim elemanları pandemi sürecinde, YÖK'ün uygulama öğrencilerine sunduğu kaynak ve imkânları yeterli ve doğru bulmadıklarını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Uygulama öğretmenleri, öğretmenlik uygulaması dersini sınıf ortamında alamayan fen bilimleri uygulama öğrencilerinin meslek hayatında yetersiz olacaklarını, öğrencilerle iletişim kurmakta zorlanacaklarını ve dersin telafisinin yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Uygulama öğretmenleri, öğretmenlik uygulaması dersini örgün olarak alamayan uygulama öğrencilerine EBA platformundan yardım alabileceklerini ve merak ettikleri bütün soruların cevabını internet erişim ağlarında bulabileceklerini, bu dersi örgün alan arkadaşlarından yardım alabileceklerini, mesleki hayatlarında empati kurarak iletişimde bulunabilecekleri şeklinde tavsiyelerde bulunmuşlardır. Ayrıca tüm uygulama öğretmenleri Covid-19 pandemi sürecinde uygulama öğrencisi olsalardı, öğretmenlik uygulaması dersini uzaktan eğitim yoluyla almak istemediklerini belirtmişlerdir. Araştırmanın sonunda, bundan sonra yaşanabilecek olağanüstü durumların öğretmenlik uygulaması dersine etkisinin en az oranda kalabilmesi için, eğitim fakültelerinde ve uygulama okullarında gerekli önlemlerin alınması, fakülte-okul iş birliğine dayalı daha etkin olabilecek online uygulama platformlarının geliştirilmesi önerilmiştir.

Bu alanda yapılan öğretmenlik uygulaması sürecinde beklenti ve görüşler ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, Polat, Eyceyurt Türk ve Altaylı Özgül'ün (2020) yapmış olduğu araştırmada, öğretmenlik uygulaması dersine katılan paydaşların birbirlerine yönelik görüş, beklenti ve süreç ile ilgili çözüm önerilerinin belirlenmesi; Yadigaroğlu'nun (2021) yapmış olduğu bir çalışmada, fen bilimleri öğretim programında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasına yönelik beklentileri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini belirlenmesi; Cengiz (2021) tarafından yürütülen araştırmada ise, fen bilimleri uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması dersinin paydaşlarına yönelik görüşleri ve bu ders

kapsamında gerçekleştirilen uygulamalara ve hazırlanan ödevlere yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Polat, Eyceyurt Türk ve Altaylı Özgül (2020), tarafından yapılan bir başka çalışmada öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sürece katılan paydaşların birbirlerine yönelik olumlu- olumsuz görüş, beklenti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılarak oluşturulan çalışmaya, 35 uygulama öğrencisi, 5 okul idarecisi, 13 uygulama öğretmeni ve 7 uygulama öğretim elemanı katılmıştır. Sürece katılan paydaşların görüşlerini belirlemek amacıyla üç farklı yarı yapılandırılmış görüşme formu tasarlanmış, bu formlar kişinin kendi dışındaki diğer paydaşlar ile ilgili olumlu ve olumsuz görüş, bu ders kapsamında karşılaşılan sorun ve çözüm önerilerinin belirlenmesi şeklinde sunulmuştur. Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmış, kod ve kategoriler oluşturulmuştur. Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre; uygulama öğretim elemanlarının uygulama öğretmenlerinden beklentileri uygulama öğrencilerine rehber olmaları, süreç boyunca sorumluluk alabilmeleri ve istekli uygulama öğretmenlerinin seçilmesidir. Uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenlerinden hem ders anlatımında, hem de öğretmenlik mesleği ile ilgili davranışlarında gerekli dönütlerin verilmesi istenmektedir. Uygulama öğrencilerinin uygulama öğretim elemanları ile ilgili olumlu buldukları davranışları arasında, dönüt verme ve ders planı yapmalarına yardımcı olma yer alırken, uygulama öğretim elemanı ile ilgili olumsuz davranışın ilgisizlik olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca çalışma kapsamında uygulama öğrencileri öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında eğitim öğretim sürecinde aktif olmak ve yaptıkları eylemlere yönelik dönüt almak istediklerini belirtmişlerdir. Uygulama öğretmenleri, uygulama öğrencileri ile ilgili öğretmenlik uygulaması sürecinde uyumlu, kendilerine verilen görevleri yerine getiren ve istekli olduklarını dile getirmişlerdir. Bazı uygulama öğrencileri KPSS' den dolayı motivasyonlarının düşük olduklarını eklemişlerdir. Çalışmanın bulgularına göre, paydaşlar arasındaki iletişim eksikliği uygulama öğrencilerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu alanda yapılan başka bir araştırma incelendiğinde, Yadigaroğlu'nun (2021) yapmış olduğu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma fen bilimleri öğretmenliği programı dördüncü sınıfta öğrenim gören 19 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmış, görüşme formu bahar döneminin son haftasında öğrencilere uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, uygulama öğrencilerinin süreç içerisinde olumlu ve olumsuz deneyimler edindikleri görülmektedir. Olumlu deneyimler içerisinde mesleki sorumluluk kazanma, öğrencilerle iletişim kurmayı öğrenme, sınıf

yönetiminde deneyim kazanma gibi mesleki deneyimler yer almaktadır. Sınıf yönetiminde zorlanma, alan bilgisinde eksiklik ise olumsuz deneyimler içerisinde ele alınmaktadır. Yapılan çalışmada sınıf yönetiminde zorlanma kodu uygulama öğrencilerinin uygulama konusunda yeterince tecrübelerinin olmadığını gösterebilir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması dersine yönelik beklentilerinin olduğu görülmektedir. Bu beklentiler arasında uygulama öğretmenlerinin rehberlik etmesi, farklı seviyedeki sınıflarda ders anlatabilme, uygulama öğretim elemanının takibi yer almaktadır. Öğretmenlik uygulaması dersi sürecinin daha iyi yürütülebilmesi açısından uygulama öğrencilerinin önerileri olduğu görülmektedir. Süreç ile ilgili dönüt alma, fakülte-okul iş birliğinin geliştirilmesi ve ders süresinin arttırılması bu öneriler arasındadır.

Cengiz (2021) tarafından yapılan "Öğretmen Adaylarının Bakış Açısıyla Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Değerlendirilmesi" adlı çalışma, nitel araştırma desenine sahip fenomenografi yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Katılımcılar, eğitim fakültesinin öğretmenlik uygulaması dersine kayıtlı son sınıfta öğrenim görmekte olan sekiz fen bilimleri uygulama öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanılmış, veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, uygulama öğrencileri, öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gerçek öğrenme ortamlarında deneyim kazanmalarının kendilerini geliştirme konusunda etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca sınıf içinde yapılan uygulamaların sınıf yönetimini sağlama, sınıf içerisinde kaygı ve heyecanı yenme, bir öğretmen olarak kendini sınama konularında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

2.5.2. Klinik Uygulama ve Klinik Danışmanlık Modeli ile İlgili Yapılan Araştırmalar: Bu bölümde 2012- 2022 yılları arasında KDM ve Klinik Danışmanlık Modeli uygulamaları ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmalardan Paker'in (2012) çalışmasında klinik danışmanlık sürecinin öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisini ve klinik danışmanlığın öğrencilerin başarısındaki etkisini incelemek; Gürsoy ve diğerlerinin (2013) yapmış olduğu araştırmada KDM eğitimi alan uygulama öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması sürecine etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Bu çalışmalara ek olarak Taşgın ve Küçükoğlu'nun (2016) çalışmasında klinik uygulamaların uygulama öğrencilerinin özyeterlilik algılarına etkisini incelemek; Peker'in (2018) araştırmasında sınıf öğretmenliği branşındaki uygulama öğrencisinin fen bilimleri öğretiminde KDM'nin nasıl uygulandığını betimlemek; Kazu ve Kurtoğlu'nun (2019) çalışmasında öğretmenlerin klinik uygulama ile ilgili algılarını metaforlar yoluyla belirlemek amaçlanmıştır.

Paker'in (2012) yapmış olduğu çalışmada klinik danışmanlık sürecinin öğretmenin sınıf içerisindeki öğretimine etkisini ve bu sürecin öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırmada betimsel ve yarı deneysel araştırma yöntemleri kullanılmış olup, araştırmanın verileri bir yıl boyunca yapılan gözlemler ve öğrencilerin bir yıl boyunca başarı sınavlarından aldıkları notlar aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmanın deney gurubunu oluşturan öğretmenler bir eğitim öğretim yılı boyunca klinik danışmanlık sürecinden geçmiştir. Çalışmanın bulgularına göre klinik danışmanlık süreci, öğretmenlerin yöntem ve sınıf içi faaliyetlerine karşı daha analitik bakma, sınıfta kullandıkları yöntem teknik ve faaliyetlere karşı bilinç kazanma, gerek ders öncesi hazırlık gerek ders esnası ve sonrasında değerlendirme yapmada kendine güven, bireysel sorumluluk ve karar alma davranışlarını geliştirdikleri bir ortam oluşturmuştur. Bu açıdan klinik danışmanlığın öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde oldukça etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca bu yöntem öğretmenlerin ders öğretimleri ile ilgili olarak her türlü konuyu bireysel danışmanla rahat bir şekilde konuşup tartışabildiği ve ihtiyaç duyduğunda herhangi bir konuda yardım ve görüş alabildikleri bir ortam sağlamıştır. Çalışmanın sonuçlarına ek olarak, klinik danışmanlık süreci ile ders öğretimini tamamlayan öğretmenlerin sınıfındaki öğrencilerin başarısı, kontrol grubundaki öğrencilerin başarısından anlamlı düzeyde farklılaşmıştır. Bu durumda dersi veren öğretmenlerin kullandığı yöntem ve tekniklerde klinik danışmanlık yöntemi sayesinde oluşan iyileşmenin öğrencilerin başarısına yansıdığı düşünülebilir.

Gürsoy ve diğerlerinin (2013) yapmış olduğu çalışmada, KDM eğitimi alan uygulama öğretim elemanlarının süreçteki paydaşlarla etkileşimi ve iş birliğinin sürece etkilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada veriler uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenlerinden görüşmeler ve anket yoluyla toplanmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenleri, KDM eğitimi alan uygulama öğretim elemanlarının mesleki becerilerinin geliştiği yönünde fikirlerini dile getirmişlerdir. Ayrıca yapılan çalışmada, KDM konusunda eğitim alan uygulama öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması sürecini daha verimli bir şekilde yürüttükleri ve bu durumunda uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasındaki kazanımlarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Yapılan başka bir çalışma incelendiğinde, Taşgın ve Küçükoğlu'nun (2016) çalışmasında öğretmen eğitimi sürecinde klinik uygulamaların uygulama öğrencilerinin öğretmenlik özyeterlik algılarına etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan deneysel yöntem ile oluşturulmuş olup Öğretmenlik Uygulaması II dersini alan son sınıf uygulama öğrencileri örneklemi oluşturmuştur. Araştırma bulgularına

göre deney grubundaki uygulama öğrencilerinin öğretmen özyeterlik algıları kontrol grubunda yer alan uygulama öğrencilerinin öğretmen özyeterlik algılarından yüksek olduğu ve bunun sonucunda ise klinik uygulamaların uygulama öğrencilerinin öğretmen özyeterlik algılarına olumlu yönde etkisi olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca çalışmanın bulgularına göre öğretmen özyeterlik ölçeğinin alt boyutları olan öğrenci katılımı, öğretim stratejileri ve sınıf yöntemi deney grubunda bulunan uygulama öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bu bulgu öğretmen eğitiminde kullanılan klinik uygulamaların, uygulama öğrencilerinin öğretme ve öğrenme sürecinde öğretim stratejilerini seçme, öğrenci katılımını sağlama ve sınıf yönetimine katkılar sağladığını göstermektedir.

KDM ile ilgili yapılan başka bir çalışma incelendiğinde, Peker (2018) tarafından yapılan "Öğretmen Yetiştirme Modeli Olan Klinik Danışmanlık Modelinin Bir Sınıf Öğretmeni Adayının Fen Bilimleri Öğretiminde Nasıl Uygulandığının Betimlenmesi" adlı yüksek lisans tezinde Klinik Danışmanlık Modeli'nin sınıf öğretmenliği son sınıf uygulama öğrencisinin fen bilimleri öğretiminde nasıl uygulandığını ve bu süreçte paydaşlara düşen rollerin neler olduğunu betimlemek amaçlanmıştır. Çalışmaya bir uygulama öğrencisi, bir uygulama öğretmeni ve bir uygulama öğretim elemanı katılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, uygulama öğrencisini fen öğretimine hazırlama süreci paydaşların yerinde ve nesnel gözlemleri, eylem içerisinde yer almaları; uygulama öğrencisinin fen öğretimi sürecinin desteklenmesi, alternatif seçenekler üretme, öğretmen adayına sorumluluk verme, teşvik etme, güven oluşturma, soru sorma ve gerekçelendirme yoluyla sağlanmıştır. Ayrıca çalışmada KDM'nin uygulanma sürecinde paydaşların rolleri açıklanmış, KDM'nin fen bilimlerine entegrasyonu sayesinde sınıf öğretmenliği branşında olan uygulama öğrencisine iyileşme sağlandığı ifade edilmiştir. KDM kullanılarak yürütülen öğretmen yetiştirme sürecinde, uygulama öğrencisinin mesleki standartlar ve sosyal beceriler açısından fen öğretimini iyileştirmeye katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kazu ve Kurtoğlu'nun (2019) yılında yapmış olduğu çalışmanın amacı, öğretmenlerin klinik uygulama kavramı ile ilgili algılarını metaforlar yoluyla belirlemektir. Çalışmaya ortaokulda çalışan 71 öğretmen katılmıştır. Veriler açık uçlu sorulardan oluşan form ile elde edilmiş olup içerik analizi yöntemiyle veriler çözümlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, öğretmenler sadece teorik eğitim ile yürütülen öğrenim sürecinin öğretmen olmak için yeterli olmadığına, teorik eğitimin yanında uygulamalı eğitim alınması gerektiğini düşünmektedir. Ayrıca öğretmenler süreç boyunca uygulama öğrencilerine verilen geri bildirimin uygulama öğrencilerini yönlendiren, rehberlik eden ve kendilerini geliştirme açısından önemli bir fırsat

olduğunu ifade etmişlerdir. Uygulamalı eğitim sürelerinin daha uzun verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Ayrıca bu bölümde öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğrencilerine verilen dönütlerin incelendiği çalışmalara (Bulunuz ve Bulunuz, 2015; Kıratlı, 2022) yer verilmiştir. Örneğin, Bulunuz ve Bulunuz (2015) tarafından yapılan çalışmada iki amaç belirtilmiştir. Bunlardan ilki, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama öğrencilerine verilen dönütlerin çeşidini, içeriğini ve sıklığını inceleyip uygulama öğretim elemanlarının süreçteki görev sorumluluk algılarını tespit etmektir. İkinci amaç ise Georgia State Üniversitesinde kullanılan TÜBİTAK projesi kapsamında ülkemizde öğretmenlik uygulaması dersi için uyarlanmış Klinik Danışmanlık Modeli' ni tanıtmaktır. Çalışmaya Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören "Öğretmenlik Uygulaması II" dersine kayıtlı uygulama öğrencileri ve uygulama öğrencilerine danışmanlık yapan uygulama öğretim elemanları katılmıştır. Çalışmada üç anket kullanılmış, ilk iki anket birbirinin aynısıdır. Anketten elde edilen veriler betimsel istatistik ve bağımsız örneklem t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre uygulama öğrencilerine uygulama öğretim elemanı tarafından verilen dönütlerin sıklığının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durum dönütlerin bazen verildiğini göstermektedir. İçerik bakımından dönütlere bakıldığında ise, materyal geliştirme ve materyal kullanımı ile ilgili dönütlerin çok daha düşük düzeyde nadiren verildiği ifade edilmiştir. Uygulama öğrencileri çoğunlukla uygulama okulunu tanıtma, tanıştırma, denetleme, okulun kuralları ve işleyiş konularında uygulama öğretim elemanlarından sıklıkla dönüt aldıkları görülmektedir. Üniversitedeki öğretmenlik uygulaması derslerinde uygulama öğrencilerine verilen dönütlerin içeriğinin ve sıklığının geliştirilmesi çalışmanın sonuçlarından biridir.

Bu alanda yapılan bir diğer çalışma incelendiğinde, Kıratlı'nın (2022) "Fen Bilgisi Uygulama Öğrencisinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Aldığı Dönütlerin Türü ile Mesleki Performansı Arasındaki İlişkinin Betimlenmesi" adlı tez çalışmasının üç amacı vardır. Birinci amaç öğretmenlik uygulaması dersini Klinik Danışmanlık Modeli'ne göre almış bir Fen Bilgisi uygulama öğrencisine uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından verilen dönütlerin türünü tespit etmek; ikinci amaç, paydaşların verdiği dönütlerin türü ile uygulama öğrencisinin dönem içinde anlattığı derslerdeki mesleki performansı arasında bir ilişki olup olmadığını betimlemek ve üçüncü amaç ise uygulama öğrencisinin "Klinik Danışmanlık Modeli" hakkındaki görüşlerinin tespit etmek olarak ifade edilmiştir. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar dönemi süresince devlete bağlı bir ortaokulda gerçekleştirilmiştir. Çalışma nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması ile yürütülmüştür. Veriler ders

gözlem formları, öğretmenlik uygulaması değerlendirme formları, gözlemler sonrası yapılan dörtlü son görüşmeler ve ikili görüşmeden elde edilmiştir. Görüşmeler sırasında veriler cep telefonu ile ses kaydı altına alınmıştır. İkili görüşmede yarı-yapılandırılmış sorular yöneltilmiştir. Verilerin analizinde nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi ve içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, uygulama öğrencisinin anlattığı üç dersten sonra gerçekleştirilen son görüşmelerde tüm paydaşlar tarafından verilen dönütler incelendiğinde dolaylı dönüt türü sayısının doğrudan dönüt türü sayısından fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda paydaşlar tarafından verilen dönüt türünün KDM'nin mantığına uygun olarak verildiği böylece paydaşların uygulama öğrencisinin mesleki gelişimine etkin katkı sağladıkları söylenilebilir. Çalışmanın bulgularına göre, paydaşlar tarafından uygulama öğrencisine verilen dönütlerin uygulama öğrencisinin mesleki performansını olumlu etkilediği ifade edilmiştir. Birinci ders anlatım sonrasında yapılan son görüşmede uygulama öğrencisine sınıf yöntem konusunda dönütler verilmiş, ikinci ve üçüncü ders anlatımında uygulama öğrencisinin sınıf yönetimi konusunda istendik yönde gelişme gösterdiği gözlemlenmiştir. Uygulama öğrencisinin KDM hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular incelendiğinde, uygulama öğrencisi öğretmenlik uygulamasını alan her uygulama öğrencisinin KDM dersini alması gerektiğini ve bu tür ders sayılarının arttırılması gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmen yetiştirme programlarının içerisinde Klinik Danışmanlık Modeli gibi derslerin zorunlu veya seçmeli ders olarak yer verilmesi bu araştırmanın bir önerisidir.

Bu bölümde hem öğretmenlik uygulaması hem de Klinik Danışmanlık Modeli uygulamaları ile ilgili farklı çalışmalar incelenmiştir. Çalışmaların bulguları incelendiğinde, öğretmenlik uygulaması ile ilgili yapılan çalışmalarda genel olarak sürece katılan paydaşlar; gerçek ortamda deneyim kazanmanın uygulama öğrencilerine mesleki katkı sağladığını, paydaşlar arası iletişimin ve uygulama öğrencisine verilen dönütlerin faydalı olduğunu, iletişim eksikliğinin uygulama öğrencisini olumsuz yönde etkilediğini, öğretmenlik uygulaması süresinin mesleki gelişim açısından yetersiz kaldığı ve fakülte-okul iş birliğinin arttırılmasının gerekliliğini ifade etmişlerdir. Klinik Danışmanlık Modeli uygulamaları ve KDM ile ilgili yapılan çalışmalar özetlendiğinde; Klinik Danışmanlık Modeli uygulamalarının öğretmenlik uygulaması sürecinin verimliliğini arttırdığı, Klinik Danışmanlık Modeli uygulamalarıyla verilen dönütler doğrultusunda uygulama öğrencilerinin anlattıkları derslerde olumlu yönde gelişim sağladıkları, mesleki gelişimlerine katkıda bulundukları, özyeterlilik algılarının olumlu yönde geliştiği dile getirilmiştir.

3. BÖLÜM
YÖNTEM

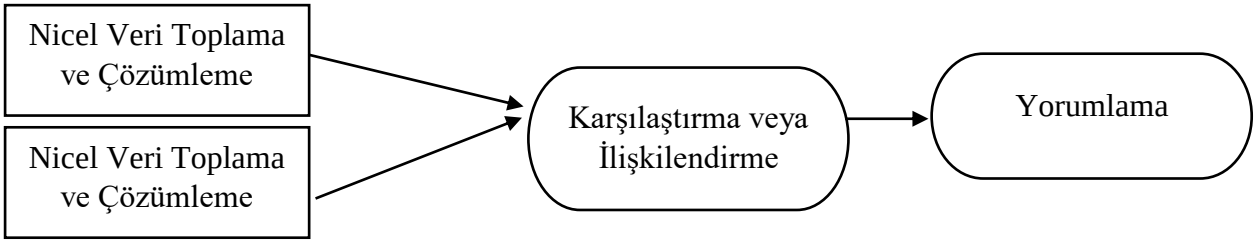
Bu çalışma Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde "Öğretmenlik Uygulaması I" dersini alan gönüllü dört uygulama öğrencisi ve "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında uygulama okulunda uygulama öğrencilerine danışmanlık yapan gönüllü iki uygulama öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Bu bölümde araştırmanın deseni, araştırmanın örneklemi, araştırmacının rolü, veri toplama süreci, veri toplama araçları ve veri analizi süreci hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada; uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin KDM kullanılarak yürütülen "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi ile ilgili uygulama öncesinde ve uygulama sonrasında görüş ve beklentilerinin tespit edilmesi amaçlandığından, karma yöntem araştırması kullanılmıştır. Karma yöntem araştırmaları; araştırma problemlerini anlamak için hem kapalı uçlu olan nicel verileri hem de açık uçlu olan nitel verileri toplayıp, bu iki veri bütünleştirmesi ve bütünleşmenin sağladığı avantajı kullanarak sonuçlar çıkarmasıdır (Creswell, 2017). Karma yöntem kullanılarak oluşturulan bir çalışmada, hem nitel hem de nicel verinin toplanmasına, bu verilerin analiz edilmesine ve harmanlanmasına odaklanılmaktadır (Creswell ve Plano Clark, 2011). Temel öncülü, nitel ve nicel verilerin birlikte kullanımı olup, araştırma probleminin tek başına kullanılan herhangi bir yöntemden, çok daha iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktır (Creswell ve Plano Clark, 2011. S.5). Karma yöntem araştırmaları, iki farklı paradigmaya sahip olan nitel ve nicel verilerin birbiriyle ilişkilendirilmesidir (Çepni, 2018). Çevremizdeki olay ve olguların çok boyutlu ve karmaşık olması, karma yöntem araştırmalarının gerekliliğini göstermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Mason (2006) sosyal yaşantıların çok boyutta olduğunu ve bu yaşantıları tek boyutta incelemenin algıda eksiklik yaratacağını ifade etmektedir.

Bu çalışmanın doğasına uygun olarak yakınsayan paralel karma desen kullanılmıştır. Yakınsayan paralel desen, farklı yöntem bilimciler tarafından farklı şekilde adlandırılmaktadır. Örneğin, Morse (2010) simültane model, Greene, Caraelli ve Graham (1989) eş zamanlı model, Creswell ve Plano Clark (2011) eş zamanlı paralel desen olarak adlandırır. Bu desen nitel ve nicel verilerin eş zamanlı olarak toplanmasını, analiz edilmesini ve ortaya çıkan iki sonucun tek bir yorum ile birleştirilmesini sağlar (Creswell ve Plano Clark, 2011). Çalışmanın nitel bölümünde yarı yapılandırılmış görüşme formu, nicel bölümünde ise beklenti anketleri kullanılmıştır. Aşağıda yer alan Şekil 2'de, Yakınsayan Paralel Desene ait görsel yer almaktadır.

Şekil 2. *Yakınsayan Paralel Desen (Creswell ve Plano, 2011, s. 77).*

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Örneklem seçimini, araştırmanın doğasına ve amaçlarına uygun olarak belirlemek araştırma sonuçlarını etkilemesi açısından önemlidir (Canbazoğlu Bilici, 2019). Araştırmada çalışma grubu "amaçlı örnekleme" yöntemine göre seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, derinlemesine araştırma yapmak amacıyla çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020). Amaçlı örnekleme yönteminin seçilmesindeki temel neden, amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen örneklemin araştırma konusu ile ilgili detaylı bilgiye sahip olması ve bundan dolayı araştırmacıya derinlemesine incelemeye imkân sağlamaktadır (Patton, 2002).

Araştırmanın nitel ve nicel kısmında aynı örneklem kullanılmıştır. Nitel ve nicel veriler aynı veri kaynağından toplanmıştır. Collins, Onwuegbuzie ve Jiao'a (2007) göre aynı örneklem kullanılarak oluşturulan karma araştırmalar sıralı veya paralel modelde tasarlanabilir.

3.2.1. Araştırmanın Katılımcıları/Sosyal Bağlam: Araştırmanın sosyal bağlamını "Öğretmenlik Uygulaması I" dersine katılan uygulama öğrencileri, uygulama öğrencilerinin uygulama okulunda yer alan ve uygulama öğrencilerine danışmanlık yapan uygulama öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu araştırmada görev alan dört fen bilgisi uygulama öğrencisi ve iki uygulama öğretmeninin gerçek isimleri kullanılmamış olup, yerine kod isimler kullanılmıştır. Aşağıda sosyal bağlamı oluşturulan paydaşlar tanıtılmaktadır.

Uygulama Öğrencileri

Serpil: Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıf öğrencisi olan Serpil (kod isim), 1999 yılında Bursa'da doğmuştur. İlköğrenimini Bursa'nın Osmangazi ilçesinde, orta öğrenimini aynı ilin Nilüfer ilçesinde tamamlamıştır. Malcılar Anadolu Lisesi mezunu olup, 2018 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümüne girmeyi hak kazanmıştır. 2020 yılında lisans eğitimini tamamlayan Serpil, aynı zamanda Matematik Öğretmenliği bölümünde çift anadal yapmaktadır. Öğretmenlik uygulaması I dersi kapsamında güz dönemi boyunca bu araştırmada gönüllü olarak yer almıştır.

Emel: Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıf öğrencisi olan Emel (kod isim) 2000 Bursa doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Bursa İlinin Kestel ilçesinde okumuş olup, liseyi Gürsü

İMKB Anadolu lisesinde tamamlamıştır. 2018 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümüne girmeyi hak kazanmış, 2022 yılında eğitimini tamamlamıştır. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında güz dönemi boyunca araştırmada gönüllü olarak yer almıştır.

Şevin: Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıf öğrencisi olan Şevin (kod isim) 2000 Bursa doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Bursa ilinin Osmangazi ilçesinde okumuş olup, liseyi Bursa Anadolu Kız lisesinde tamamlamıştır. 2018 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümüne girmeyi hak kazanmış, 2022 yılında eğitimini tamamlamıştır. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında güz dönemi boyunca araştırmada gönüllü olarak yer almıştır.

Begüm: Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıf öğrencisi olan Begüm (kod isim) 2000 yılında Hatay'ın İskenderun ilçesinde doğmuştur. İlköğrenimini Tekirdağ'ın Ereğli ilçesinde, orta öğrenimini ise Balıkesir'in Erdek ilçesinde tamamlamıştır. Liseyi Balıkesir'de Cumhuriyet Anadolu lisesinde tamamlayan Begüm, 2018 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümüne girmeyi hak kazanmıştır. Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında güz dönemi boyunca araştırmada gönüllü olarak yer almıştır.

Uygulama Öğretmenleri

Deniz Öğretmen: Araştırmanın uygulamalarının yapıldığı, Bursa ilinin Nilüfer ilçesinde yer alan bir devlet okulunda 6 senedir görev yapmaktadır. MEB çatısı altında 12 senedir çalışmakta olup, Fen bilgisi öğretmeni olarak 15 yıllık mesleki tecrübeye sahiptir. Öğretmenlik uygulaması I dersi kapsamında, Serpil ve Emel adlı uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmeni olarak görev yapmış olup, bu araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır.

Selin Öğretmen: Araştırmanın yapılmış olduğu Bursa İlinin Nilüfer ilçesinde yer alan devlet okulunda 6 senedir çalışmakta olup, Fen bilgisi öğretmeni olarak 20 yıllık mesleki deneyime sahiptir. MEB çatısı altında 20 senedir görev yapmaktadır. Öğretmenlik uygulaması I dersi kapsamında Şevin ve Begüm adlı uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmeni olarak görev yapmış olup, araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır.

Uygulama Öğretim Elemanı

Neriman Öğretmen: Uygulama öğretim elemanı TÜBİTAK 111K738 Nolu EVRENA projesinin yürütücüsü olup, bu araştırmada, görev alan uygulama öğrencilerine KDM kullanarak dönüt veren uygulama öğretim elemanı olarak görev almıştır. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapan Neriman öğretmen, 2012 yılından bu yana "Öğretmenlik Uygulaması I" ve "Öğretmenlik Uygulaması II" dersleri kapsamında, fen bilgisi öğretmenliği son sınıfta okutulan bu dersler kapsamında KDM'yi etkin

olarak uygulamaktadır. Bu araştırmada da dört uygulama öğrencisine bir dönem boyunca KDM'yi kullanarak objektif olarak dönüt vermiştir. Bu kapsamda her uygulama öğrencisini süreç içerisinde üç kez gözlemlemiş, ardından diğer paydaşların da katılımıyla son görüşmeler düzenlemiş, böylece bu öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaya çalışmıştır.

3.2.2. Araştırmanın Fiziksel Bağlamı: Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz dönemi sürecinde Bursa İli Nilüfer ilçesine bağlı olan bir devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın fiziksel bağlamı, fen bilgisi öğretmenliği son sınıf uygulama öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması I dersi kapsamında güz dönemi boyunca uygulama öğrencisi olarak bulundukları uygulama okulu, uygulama yaptıkları dersi aktif olarak işledikleri sınıf ve KDM'nin son görüşme basamağının gerçekleştirildiği, uygulama okulundaki fen bilimleri laboratuvarından oluşmaktadır.

Uygulama Okulu: Çalışma Bursa İlinin Nilüfer ilçesine bağlı devlet okullarından birinde gerçekleştirilmiştir. Bu okulda sabahçı ve öğlenci olmak üzere ikili öğrenim gerçekleştirilmektedir. Okulda bir fen laboratuvarı bulunmaktadır. Fen laboratuvarında küçük gruplar oluşturulabilecek şekilde masalar mevcuttur. Okul binası dışında bahçede öğrencilerin teneffüslerde akranlarıyla beraber vakit geçirebilecekleri banklar bulunmaktadır. Öğretmen odasında her öğretmen için ayrılmış, kişisel eşyaların konulabileceği dolaplar bulunmaktadır.

Uygulama Sınıfı: Begüm ve Şevin adlı uygulama öğrencilerinin uygulama sınıfları 7-J ve 8-A sınıflarıdır. Serpil ve Emel adlı uygulama öğrencilerinin uygulama sınıfları ise, 7-F ve 7-E sınıflarıdır. Uygulama sınıflarında her sırada ikişer öğrenci oturmaktadır. Sınıfların aydınlatması öğrenme ortamının oluşturulması açısından yeterlidir. Sınıf içerisinde akıllı tahtalar bulunmakta olup, sınıf duvarlarında panolar bulunmaktadır.

Son Görüşmelerin Yapıldığı Sessiz Sınıf/Oda: Uygulama öğrencileri Begüm, Şevin, Serpil ve Emel'in anlattığı üç fen bilimleri dersinden hemen sonra, süreçte görev alan tüm paydaşların katılımıyla gerçekleşen, uygulama öğrencilerinin anlatmış olduğu dersler hakkında objektif dönütlerin verildiği sessiz mekandır. Süreç boyunca son görüşmelerin yapıldığı yer uygulama okulunun laboratuvarıdır.

3.3. Araştırmacının Rolü

Bu çalışmada uygulama öğretim elemanı olarak görev alan öğretim üyesi, araştırmacının yüksek lisans tez danışmanıdır. Araştırmada görev alan uygulama öğrencileri ise, uygulama öğretim elemanının 2021 güz döneminde "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında danışmanlık yaptığı Fen Bilgisi Öğretmenliğinde öğrenim gören son sınıf lisans öğrencilerdir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Çalışma kapsamında KDM'nin ilk evresi olan ön görüşme sürecinde, uygulama öğretim elemanı uygulama öğrencilerine ders anlatımları öncesinde ders planları ile ilgili geri bildirimler vermiştir. Uygulama öğrencileri aldıkları dönütler doğrultusunda, ders planlarında gerekli düzeltmeleri yapmıştır. Uygulama öğrencisinin ders anlatımı sırasında uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı tarafından veriler toplanmış, ders sonrası oluşturulan üçlü görüşmelerde, anlatılan dersin eksik ve güçlü yönleri paydaşlar tarafından ele alınmıştır. Son görüşme sonrasında, uygulama öğrencilerinin bir sonraki ders anlatımlarında dikkat edilecek beceriler ile ilgili eylem planları oluşturulmuştur. Bir sonraki ders anlatımı için üzerinde durulması, geliştirilmesi gereken mesleki beceriler gözlemlenmiş ve bu becerilerin geliştirilmesi ile ilgili dönütler verilmiştir. Çalışmada veriler Klinik Danışmanlık Modelinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası olmak üzere iki aşamada toplanmıştır. Klinik Danışmanlık Modelinin uygulanma süreci öncesinde gerçekleştirilen veri toplama sürecinde sadece beklenti anketleri kullanılmış olup, danışmanlık süreci sonrasında hem beklenti anketleri hem de ikili görüşmeler yapılmıştır.

3.4.1. KDM Öncesi Gerçekleştirilen Veri Toplama Süreci: KDM uygulaması öncesinde uygulama öğrencilerine ve uygulama öğretmenlerine beklenti anketleri uygulanmıştır. Her bir bireye iki anket uygulanmış olup, toplamda 12 anket elde edilmiştir. Uygulama öğrencilerine uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı hakkındaki beklentileri ile ilgili ayrı iki anket uygulanmış, uygulama öğretmenine ise uygulama öğrencisi ve uygulama öğretim elemanı hakkındaki beklentileri ile ilgili ayrı iki anket uygulanmıştır.

3.4.2. KDM Sonrası Gerçekleştirilen Veri Toplama Süreci: KDM sonrasında uygulama öğrencilerine ve uygulama öğretmenlerine süreç başında kullanılan beklenti anketleri yeniden uygulanmıştır. Ayrıca, uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenleri ile uygulamanın tamamlanmasının ardından, ikili görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler, iki uygulama öğretmeni ve üç uygulama öğrencisi ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesi paydaşlardan izin alınmış, sorulara verdikleri cevaplar, telefon aracılığı ile ses kaydına alınmıştır. Bir uygulama öğrencisi ile çevrimiçi görüşme düzenlenmiştir. Bu çevrimiçi görüşme öncesinde, uygulama öğrencisinden izin alınarak, görüşme telefon aracılığı ile ses kaydı altına alınmıştır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler görüşme ve anketler yoluyla toplanmıştır.

3.5.1. Görüşmeler: Stewart ve Cash'e (1985) göre görüşme, önceden belirlenmiş ve önemli bir amaç doğrultusunda yapılan, soru sorma ve yanıt almaya dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim sürecidir (aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırma sürecinde ikili görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı ikili görüşmelerde KDM ile yürütülen öğretmenlik uygulaması süreci ile ilgili uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin görüş ve beklentilerini belirlemek amacıyla, yarı yapılandırılmış sorular yöneltmiştir. Uygulama öğrencileri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmede, 11 soru yöneltilmiştir. On bir soru içerisindeki bazı sorular, kendi içerisinde alt sorulara ayrılmıştır. Yapılan yarı yapılandırılmış görüşmede uygulama öğretmenlerine, toplam 12 soru yöneltilmiş olup, iki soru kendi içerisinde alt sorulara ayrılmıştır.

3.5.1.1. İkili Görüşme: Çalışma sürecinde uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenleri ile bir kez ikili görüşmeler yapılmıştır. Bu ikili görüşmeler KDM ile yürütülen öğretmenlik uygulaması I dersi sürecinin tamamlanmasının ardından dönem sonunda gerçekleştirilmiştir. İkili görüşmeler ile detaylar Tablo 1'de sunulmaktadır:

Tablo 1

Görüşmeler

Görüşme Tipi	Görüşme Yapılan Kişi	Görüşme Süresi	Tarih	Mekan
İkili Görüşme	Serpil	23 dakika	26.01.2022	Eğitim fakültesi
İkili Görüşme	Emel	31 dakika	26.01.2022	Eğitim fakültesi
İkili Görüşme	Şevin	31 dakika	26.01.2022	Eğitim fakültesi
İkili Görüşme	Begüm	43 dakika	28.01.2022	ZOOM
İkili Görüşme	Deniz Öğretmen	25 dakika	11.01.2022	Uygulama okulu
İkili Görüşme	Selin Öğretmen	19 dakika	11.01.2022	Uygulama okulu

Uygulama öğrencileri ile görüşmeler toplam 2 saat 8 dakika, uygulama öğretmenleri ile görüşmeler ise toplamda 44 dakika sürmüştür. Gerçekleşen görüşmeler, uygulama öğrencileri ve uygulama öğretmenlerinin onayı ile cep telefonu aracılığıyla ses kaydına alınmıştır. Araştırmacı tarafından ses kayıtları tek tek dinlenmiş, verilerin transkript edilerek Word belgesine aktarılması sonucunda toplam 45 sayfalık bir doküman elde edilmiştir. Bu doküman araştırmacı tarafından saklanmaktadır. İkili görüşmeler sırasında kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşme formları Ek 3'te verilmektedir.

3.5.2. Anketler: Araştırmada üç tür beklenti anketi kullanılmıştır. Bu anketler uygulama öğrencisinin rolü hakkındaki beklenti anketi (1A), uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketi (1B) ve uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketi (1C) şeklindedir. Yirmi yedi maddeden oluşan 1A anketi ile uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı, uygulama öğrencisinin rolü hakkındaki beklentilerini değerlendirmişlerdir.1B anketi 23 maddeden oluşmuş olup, bu anket ile uygulama öğrencisi ve uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklentilerini değerlendirilmişlerdir. On sekiz maddeden oluşmuş olan 1C anketi ile uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklentilerini değerlendirilmişlerdir. Beklenti anketleri Klinik Danışmanlık Modeli'nin uygulanma süreci öncesinde ve sonrasında olmak üzere iki kez kullanılmıştır. Beklenti anketlerinden toplanan veriler KDM öncesi ve sonrasında paydaşların verdikleri cevaplara göre karşılaştırılmıştır.

3.6. Veri Analizi Süreci

Araştırmanın nitel verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler, nicel verileri ise beklenti anketleri aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın nitel kısmında toplanılan veriler içerik analizi yöntemi, nicel kısmında toplanan veriler betimsel analiz kullanılarak birbirinden bağımsız şekilde analiz edilmiştir. Nitel kısmında toplanılan verilerin içerik analizi, kod tema ve frekans şeklinde oluşturulmuş olup, çalışmanın bulgular kısmında tablolar halinde verilmiştir. İçerik analizinin temel yapısı, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktadır (Çepni, 2018 s.200). İçerik analizi bir metnin içindeki cümlelerin, sözcüklerin, kavramların, temaların varlıklarını belirlemek için kullanılmaktadır (Kızıltepe, 2021). Kodlar, bir çalışmada elde edilmiş tanımlayıcı ve yorumlayıcı bilgileri anlatmak için kullanılan etiketlerdir (Miles ve Huberman, 2019). Nicel kısmında toplanan veriler tablolaştırılmış ve madde bazında karşılaştırılma yapılmıştır. Betimsel analiz, bir örneklem üzerinde veya erişilebilen durumlarda, evrenin tümünden gözlem yaparak elde edilen verilerin kullanılmasıyla, çalışmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini betimlemeyi amaçlar (Büyüköztürk, 2020). Nitel ve nicel verilerden elde edilen bulgular, çalışmanın yorumlar bölümünde birleştirilmiştir.

3.7. Çalışmanın Geçerliği ve Güvenirliği

Karma araştırma yöntemi, nicel ve nitel araştırma yöntemlerine bağlı olarak gerçekleştirildiği için geçerlik ve güvenirlik açısından, nicel ve nitel süreçlerin kendi içerisinde geçerli ve güvenilir olması gerekmektedir (Gültekin, Gürdoğan Bayır ve Yaşar, 2020). Geçerlik kavramı, genel anlamda ölçme aracının ölçmeyi istediği durumu ölçme yeterliliğidir. Çepni'ye

göre (2018) geçerlik, araştırma sonucunda elde edilen bulguların araştırılan konuyu ne kadar yansıttığını anlatmak için kullanılan bir terimdir. Çalışmanın ölçüm geçerliği sağlama konusunda, ikili görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme soruları ve beklenti anketlerinde yer alan her bir madde için araştırmacı ile aynı okulda görev alan öğretmenlerden destek alınmıştır. Bu doğrultuda aynı okulda görev alan dört Türkçe öğretmeni ve bir fen bilgisi öğretmeninin uzman görüşüne sunulmuştur. Öğretmenlerden gelen dönütler sayesinde beklenti anketlerindeki maddelerde ve yarı yapılandırılmış görüşme sorularında gerekli düzenlemeler yapılmış, veri toplama araçlarına son hali verilmiştir. Düzenlemeler; noktalama işareti kullanımı, gereksiz sözcük kullanımı gibi kısımlarda yapılmıştır. Olay ve olguların içinde bulundukları ortamdan etkilendikleri göz önüne alındığında belirli bir örnekleme ait olan verilerin ve sonuçların benzer başka bir örnekleme doğrudan genellenmesi mümkün değildir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmacı görüşmelerini ve anketlerini fizyolojik açıdan uygun olan sessiz bir sınıfta gerçekleştirmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda aktarılabilirlik, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak sağlanmaya çalışılmıştır.

Bilimsel araştırmalarda güvenirlik kavramı, çalışma sürecinin tekrarlanması durumunda aynı verilerin elde edilmesiyle ilgilidir. Çalışmanın güvenirliğini sağlamak amacıyla yarı yapılandırılmış ikili görüşmelerden elde edilen veriler transkript edilip doküman haline getirildikten sonra araştırmacı tarafından oluşturulan tema ve kodlar üç uzmanın görüşü alınarak düzenlenmiştir. Araştırmacı, her bir uzman ile ayrı zaman ve mekanda olmak üzere değerlendirme toplantısı yapmıştır. Uzmanlardan biri öğretim görevlisi olup diğer iki uzman araştırmacı ile aynı okulda görev alan, yüksek lisans mezunu öğretmenlerdir. Araştırmacı oluşturduğu kod ve temaları uzmanların görüşleri doğrultusunda değerlendirip gerekli düzenlemeleri yapmıştır.

4. BÖLÜM
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin uygulama öncesi ve sonrasında doldurmuş oldukları beklenti anketlerine uygulama sonrası yapılan yarı yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin KDM uygulamasından önce ve sonra beklenti anketlerine verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular bir tabloda sunulmuş, bu nedenle çalışmanın altı alt problemi olmasına karşılık, bu bölüm dört alt başlık halinde sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın birinci alt problemi "Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce ve sonra fen bilgisi uygulama öğrencilerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeyde karşılanmıştır?" şeklinde belirlenmiştir. Uygulama öğrencilerinin beklenti anketlerine verdikleri yanıtlardan elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bu bölümde toplanan verilerden elde edilen bulgular aşağıda sunulmaktadır:

4.1.1. Serpil'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümde ilk olarak Serpil'in uygulama öğretmeninden, ikinci olarak ise kendisine danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.1.1.1. Serpil'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 2'de Serpil'in uygulama öğretmeninin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 2

Serpil'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmenleri için düzenlenen seminer ve hizmet içi eğitimlere etkin olarak katılmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
2. Uygulama öğrencisi için dengeli bir öğretmenlik uygulaması etkinlik programı geliştirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
3. Öğrencilere uygulama öğrencisinin sorumluluğunu açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

4. Uygulama öğrencisine okulu ve çalışanları tanıtmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
5. Uygulama öğrencisini yönetici kadro, diğer öğretmenler ve diğer okul çalışanları ile tanıştırmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
6. Okulun düzeni, kuralları ve politikalarını açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Uygulama öğrencisine sınıfın, okul binasının ve okul sahasının fiziksel yapısını göstermek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
8. Uygulama öğrencisinin eğitiminin farklı aşamaları için planlama yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
9. Uygulama öğrencisi için farklı öğretim yöntem ve süreçlerini göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Öğrencilerin ilgi ve becerileri ile ilgili bilgileri uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Uygulama öğrencisine etkili sınıf yönetim tekniklerini öğretmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğrencisini çocukların öğrenme etkinliklerinin planlanması ve yönlendirmesine içtenlikle katmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
13. Farklı görsel-işitsel aygıtların ve büro ekipmanlarının çalışması ve kullanımını göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
14. Uygulama öğrencisine öğretmen kılavuzu, öğretmen kitabı, ders kitabı ve diğer türdeki öğretici malzemeleri sağlamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
15. Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmamalı (C)
16. Uygulama öğrencisini sesi, telaffuzu ve kelime dağarcığı seviyesi konusunda haberdar etmek	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Uygulama öğrencisinin gelişimini değerlendirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
18. Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
19. Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
20. Uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)

21. Uygulama öğrencisinin etkinlikleri ve gelişimini uygulama öğretim elemanıyla düzenli aralıklarla değerlendirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
22. Uygulama öğrencisini okul ve aileler tarafından beraber düzenlenen okul dışı etkinliklere katmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
23. Uygulama öğrencisine öğretmenin uyması gereken etik kuralları açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)

Yukarıda yer alan Tablo 2'de, Serpil'in uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketlerine KDM öncesi ve sonrası verdiği yanıtlar incelendiğinde; öğrencinin ankette yer alan 6 maddede KDM uygulamaları sonrası öğretmeninden beklentilerinin karşılandığı, anketin 2 maddesinde ise karşılanmadığı görülmektedir. Örneğin, Serpil'in beklenti anketine uygulama öncesi cevaplarda 5 maddede "tercihen yapılmalı" cevabını işaretlemiş olmasına karşın, uygulama sonrası aynı ankete verdiği cevaplarda beklentisini, "kesinlikle yapılmalı" biçiminde değiştirdiği görülmüştür. Bir başka deyişle KDM sürecini bilmediği için uygulama öğretmeninden uygulama öncesi beklentileri "görece düşük" olduğu görülen Serpil'in, KDM uygulaması sonrası beklentileri artmıştır. Benzer biçimde, Serpil'in öğretmenlik uygulaması sürecinde, okulda sınıfına yerleştiği uygulama öğretmeninden beklentilerinin KDM'de paydaşların görev ve sorumluluklarını öğrenmiş olmasından dolayı, anketteki 6 maddede arttığı tespit edilmiştir. Buna karşın KDM uygulaması öncesi ve sonrası karşılaştırıldığında, Serpil'in ankette yer alan 15 maddedeki beklentilerinin değişmediği, aynı kaldığı görülmektedir.

4.1.1.2. Serpil'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 3'te Serpil'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 3

Serpil'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Tercihen Yapılmalı (B)

Yukarıda yer alan Tablo 3'te Serpil'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği cevaplar incelendiğinde; ankette yer alan 3 maddede uygulama öğretim elemanına yönelik beklentilerinin karşılandığı, 5 maddede ise beklentisinin karşılanmadığı görülmektedir. Ankette yer alan 10 maddeye KDM uygulaması öncesinde ve sonrasında verilen yanıtların aynı kaldığı, beklentilerinin değişmediği gözlemlenmiştir.

Örneğin, KDM uygulaması öncesinde iki maddeye "tercihen yapılmalı" yanıtını vermişken uygulama sonrasında bu yanıtlar "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde değişmiştir. Benzer biçimde bir maddeyi ön testte "kesinlikle yapılması beklenmez" olarak işaretlemiş, bu yanıt son testte "tercihen yapılmalı" şeklinde değişmiştir. Maddelerdeki bu değişimle beklentisinin arttığı ifade edilebilir. Beklentisinin karşılanmadığı maddeler incelendiğinde, ön testte iki maddeye verdiği yanıt "tercihen yapılmalı" iken son testte bu yanıtlar "tercihen yapılmamalı" şeklinde değişmiştir. Ayrıca bir maddeye uygulama öncesi cevabı "tercihen yapılmalı" iken uygulama sonrasında "kesinlikle yapılması beklenmez" şeklinde değişmesi bu maddelere karşı beklentisinin yüksek derecede değiştiği görülmüştür.

4.1.2. Emel'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümün birinci kısmında Emel'in uygulama öğretmeninden, ikinci kısmında ise Emel'e danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.1.2.1. Emel'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 4'te Emel'in uygulama öğretmeninin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 4

Emel'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmenleri için düzenlenen seminer ve hizmet içi eğitimlere etkin olarak katılmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
2. Uygulama öğrencisi için dengeli bir öğretmenlik uygulaması etkinlik programı geliştirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
3. Öğrencilere uygulama öğrencisinin sorumluluğunu açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
4. Uygulama öğrencisine okulu ve çalışanları tanıtmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisini yönetici kadro, diğer öğretmenler ve diğer okul çalışanları ile tanıştırmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
6. Okulun düzeni, kuralları ve politikalarını açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
7. Uygulama öğrencisine sınıfın, okul binasının ve okul sahasının fiziksel yapısını göstermek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

8. Uygulama öğrencisinin eğitiminin farklı aşamaları için planlama yapmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
9. Uygulama öğrencisi için farklı öğretim yöntem ve süreçlerini göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
10. Öğrencilerin ilgi ve becerileri ile ilgili bilgileri uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Uygulama öğrencisine etkili sınıf yönetim tekniklerini öğretmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğrencisini çocukların öğrenme etkinliklerinin planlanması ve yönlendirmesine içtenlikle katmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
13. Farklı görsel-işitsel aygıtların ve büro ekipmanlarının çalışması ve kullanımını göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
14. Uygulama öğrencisine öğretmen kılavuzu, öğretmen kitabı, ders kitabı ve diğer türdeki öğretici malzemeleri sağlamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
15. Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
16. Uygulama öğrencisini sesi, telaffuzu ve kelime dağarcığı seviyesi konusunda haberdar etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Uygulama öğrencisinin gelişimini değerlendirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
18. Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
19. Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
20. Uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek	Tercihen Yapılmamalı (C)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
21. Uygulama öğrencisinin etkinlikleri ve gelişimini uygulama öğretim elemanıyla düzenli aralıklarla değerlendirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
22. Uygulama öğrencisini okul ve aileler tarafından beraber düzenlenen okul dışı etkinliklere katmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
23. Uygulama öğrencisine öğretmenin uyması gereken etik kuralları açıklamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

Emel'in uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği cevaplar incelendiğinde; yalnızca 1 maddede uygulama öğretmenine yönelik beklentisinin karşılandığı görülmektedir. Bu maddeye verilen yanıt, KDM uygulaması öncesinde "tercihen yapılmamalı"

iken uygulama sonrasında "tercihen yapılmalı" şeklinde değişmiştir. Emel'in verdiği yanıtlara göre 8 maddedeki değişim ile beklentisinin karşılanmadığı tespit edilmiştir. Uygulama öğrencisinin ankette yer alan 14 maddeye KDM uygulaması öncesinde ve sonrasında aynı cevapları verdiği gözlemlenmiş, beklentileri değişmemiştir. Emel'in verdiği yanıtlara göre, "Uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek" maddesinin KDM uygulaması öncesinde "tercihen yapılmamalı" iken uygulama sonrasında "kesinlikle yapılması beklenmez" şeklinde değiştiği gözlemlenmiştir. Benzer biçimde 5 maddenin ön testte "kesinlikle yapılması beklenir" olarak işaretlendiği madde sayısının son testte "tercihen yapılmalı" olarak değişim göstermesi, beklentisinin süreç sonunda bir kademe azaldığını göstermektedir.

4.1.2.2. Emel'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 5'te Emel'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 5

Emel'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)

Emel'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketleri incelendiğinde; KDM uygulaması sonrasında değişen 4 maddede beklentisinin karşılandığı, 4 maddenin ise uygulama öğretim elemanına yönelik beklentisinin karşılanmadığı yönünde değiştiği tespit edilmiştir. Ankette yer alan 10 maddede KDM uygulaması öncesi ve sonrasında beklentilerinin değişmediği gözlemlenmiştir. KDM uygulaması öncesinde ve sonrasında değişen maddeler incelendiğinde, 4 maddede de ön testte "tercihen yapılmalı" yanıtı verilmişken bu yanıt son testte "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde değişmiştir. Bir başka deyişle, Emel'in öğretmenlik uygulaması sürecinde, uygulama öğretim elemanından beklentilerinin KDM'de paydaşların görev ve sorumluluklarını öğrenmiş olmasından dolayı, anketteki 4 maddede arttığı tespit edilmiştir. Beklentilerinin karşılanmadığı üç maddeye verilen yanıtlarda KDM uygulaması öncesinde "tercihen yapılmalı" veya "tercihen yapılmamalı" cevabı, uygulama sonrasında "kesinlikle yapılması beklenmez" olarak değişmiştir.

4.1.3. Şevin'in Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümün ilk kısmında Şevin'in uygulama öğretmeninden, ikinci kısmında ise kendisine danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.1.3.1. Şevin'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 6'da Şevin'in uygulama öğretmeninin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 6

Şevin'in Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmenleri için düzenlenen seminer ve hizmet içi eğitimlere etkin olarak katılmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
2. Uygulama öğrencisi için dengeli bir öğretmenlik uygulaması etkinlik programı geliştirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
3. Öğrencilere uygulama öğrencisinin sorumluluğunu açıklamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
4. Uygulama öğrencisine okulu ve çalışanları tanıtmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisini yönetici kadro, diğer öğretmenler ve diğer okul çalışanları ile tanıştırmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
6. Okulun düzeni, kuralları ve politikalarını açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Uygulama öğrencisine sınıfın, okul binasının ve okul sahasının fiziksel yapısını göstermek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
8. Uygulama öğrencisinin eğitiminin farklı aşamaları için planlama yapmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
9. Uygulama öğrencisi için farklı öğretim yöntem ve süreçlerini göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Öğrencilerin ilgi ve becerileri ile ilgili bilgileri uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Uygulama öğrencisine etkili sınıf yönetim tekniklerini öğretmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
12. Uygulama öğrencisini çocukların öğrenme etkinliklerinin planlanması ve yönlendirmesine içtenlikle katmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

13. Farklı görsel-işitsel aygıtların ve büro ekipmanlarının çalışması ve kullanımını göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
14. Uygulama öğrencisine öğretmen kılavuzu, öğretmen kitabı, ders kitabı ve diğer türdeki öğretici malzemeleri sağlamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
15. Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
16. Uygulama öğrencisini sesi, telaffuzu ve kelime dağarcığı seviyesi konusunda haberdar etmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
17. Uygulama öğrencisinin gelişimini değerlendirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
18. Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
19. Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
20. Uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
21. Uygulama öğrencisinin etkinlikleri ve gelişimini uygulama öğretim elemanıyla düzenli aralıklarla değerlendirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
22. Uygulama öğrencisini okul ve aileler tarafından beraber düzenlenen okul dışı etkinliklere katmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
23. Uygulama öğrencisine öğretmenin uyması gereken etik kuralları açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

Şevin adlı uygulama öğrencisinin uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketleri incelendiğinde; uygulama öncesinde ve sonrasında 4 maddeye göre KDM uygulamasında beklentisinin karşılandığı, 1 maddeye göre ise beklentisinin karşılanmadığı gözlemlenmiştir. Kalan 18 maddede KDM sürecinde beklentisinin değişmediği görülmektedir. Beklentisinin karşılandığı 4 maddeye de uygulama öncesinde "tercihen yapılmalı" yanıtını verirken uygulama sonrasında "kesinlikle yapılması beklenir" yanıtını vermiştir. Şevin'in son testte verdiği bu yanıtlar uygulama öğretmeninden beklentisinin bir kademe arttığını göstermektedir. Beklentisinin karşılanmadığı madde incelendiğinde, "Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak" maddesine uygulama öncesinde "tercihen yapılmalı" denilirken uygulama sonrasında "tercihen yapılmamalı"

şeklinde değişmiştir. Cevaptaki bu değişim ile Şevin, uygulama öğretmeninden bu madde ile ilgili beklentisini azaltmıştır.

4.1.3.2. Şevin'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 7'de Şevin'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 7

Şevin'in Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)

13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

Şevin'in uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketleri incelendiğinde; uygulama öncesinde ve sonrasında 3 maddenin beklentisini karşıladığı yönünde değiştiği, 3 maddenin ise beklentisinin karşılanmadığı yönünde değiştiği tespit edilmiştir. Ankette kalan 12 maddenin KDM öncesi ve sonrasında değişmediği gözlemlenmiştir. Örneğin, Şevin iki maddeye uygulama öncesi "tercihen yapılmamalı" seçeneğini işaretlemiş olmasına karşın uygulama sonrasında yanıtı "tercihen yapılmalı" biçiminde değişmiştir. KDM uygulaması sürecinde paydaşların görev ve sorumluluklarını farkına varması sonucunda beklentisinin arttığı söylenebilir. Beklentisinin karşılanmadığı yönünde değişen maddelerde ise iki maddenin ön testte "kesinlikle yapılması beklenir" seçeneğinden son testte "tercihen yapılmalı" cevabı verilmesi uygulama öğrencisinin süreçte bu maddelere karşı beklentisinin düştüğü gözlemlenmektedir.

4.1.4. Begüm'ün Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümün birinci kısmında Begüm'ün uygulama öğretmeninden, ikinci kısmında ise Begüm'e danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.1.4.1. Begüm'ün Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 8'de Begüm'ün uygulama öğretmeninin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 8

Begüm'ün Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmenleri için düzenlenen seminer ve hizmet içi eğitimlere etkin olarak katılmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
2. Uygulama öğrencisi için dengeli bir öğretmenlik uygulaması etkinlik programı geliştirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
3. Öğrencilere uygulama öğrencisinin sorumluluğunu açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
4. Uygulama öğrencisine okulu ve çalışanları tanıtmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisini yönetici kadro, diğer öğretmenler ve diğer okul çalışanları ile tanıştırmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
6. Okulun düzeni, kuralları ve politikalarını açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Uygulama öğrencisine sınıfın, okul binasının ve okul sahasının fiziksel yapısını göstermek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
8. Uygulama öğrencisinin eğitiminin farklı aşamaları için planlama yapmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
9. Uygulama öğrencisi için farklı öğretim yöntem ve süreçlerini göstermek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Öğrencilerin ilgi ve becerileri ile ilgili bilgileri uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
11. Uygulama öğrencisine etkili sınıf yönetim tekniklerini öğretmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
12. Uygulama öğrencisini çocukların öğrenme etkinliklerinin planlanması ve yönlendirmesine içtenlikle katmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
13. Farklı görsel-işitsel aygıtların ve büro ekipmanlarının çalışması ve kullanımını göstermek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
14. Uygulama öğrencisine öğretmen kılavuzu, öğretmen kitabı, ders kitabı ve diğer türdeki öğretici malzemeleri sağlamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
15. Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

16. Uygulama öğrencisini sesi, telaffuzu ve kelime dağarcığı seviyesi konusunda haberdar etmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
17. Uygulama öğrencisinin gelişimini değerlendirmek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
18. Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
19. Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
20. Uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)
21. Uygulama öğrencisinin etkinlikleri ve gelişimini uygulama öğretim elemanıyla düzenli aralıklarla değerlendirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
22. Uygulama öğrencisini okul ve aileler tarafından beraber düzenlenen okul dışı etkinliklere katmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
23. Uygulama öğrencisine öğretmenin uyması gereken etik kuralları açıklamak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)

Begüm adlı uygulama öğrencisinin uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği cevaplar incelendiğinde; beklentisinin karşılandığı 5 madde, beklentisinin karşılanmadığı 5 maddenin olduğu tespit edilmiştir. KDM süreci sonunda beklentisinin aynı kaldığı 13 maddenin olduğu gözlemlenmiştir. Beklentisinin karşılandığı maddeler incelendiğinde, 5 maddeye de KDM uygulaması öncesinde "tercihen yapılmalı" yanıtı verilirken uygulama sonrasında bu yanıtlar "kesinlikle yapılması beklenir" biçiminde değişmiştir. Begüm'ün süreç sonunda beklentisinin düştüğü maddelerde ise genel olarak "tercihen yapılmalı" olarak işaretlenen maddeler "tercihen yapılmamalı" ya da "kesinlikle yapılması beklenmez" şeklinde değişmiştir. Maddelere verilen yanıtlardaki bu değişim ile uygulama öğrencisinin KDM uygulamasından sonra bu maddelere karşı beklentisinin azaldığı söylenebilir.

4.1.4.2. Begüm'ün Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 9'da Begüm'ün uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 9

Begüm'ün Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Kesinlikle yapılması beklenir (A)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle yapılması beklenir (A)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)

17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

Begüm adlı uygulama öğrencisinin, uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği cevaplar karşılaştırıldığında; KDM öncesi ve KDM sonrasında beklentisinin karşılandığı 5 madde, beklentisinin karşılanmadığı 3 maddenin olduğu tespit edilmiştir. "Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak" maddesine KDM öncesinde "tercihen yapılmalı" yanıtını verirken KDM sonrasında "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde yanıtını değiştirmiştir. Bu madde beklentisinin karşılandığı yönünde değişen maddelerden biridir. Ayrıca Begüm, 5 maddede de ön testte "tercihen yapılmalı" seçeneğini işaretlemiş olmasına karşın son testte cevabı "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde değişmiştir. Beklentisinin karşılanmadığı yönünde değişen maddelerden biri olan "Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak" maddesine KDM öncesinde "tercihen yapılmalı" cevabı verilirken KDM sonrasında "tercihen yapılmamalı" cevabı verilmiştir. Beklentisinin karşılanmadığı maddelerden birine ön testte "kesinlikle yapılması beklenir" cevabını vermişken son testte "tercihen yapılmalı" şeklinde yanıtını değiştirmiştir.

Uygulama öğrencilerinin anketlere vermiş olduğu yanıtlar karşılaştırıldığında; uygulama öğretmeninin rolü hakkındaki beklenti anketlerinde Deniz öğretmeninin danışmanlık yaptığı uygulama öğrencileri Emel ve Serpil'in verdikleri yanıtlarda beklentilerinin karşılandığı yönünde değişen ortak maddenin olmadığı, beklentilerinin karşılanmadığı yönünde değişen ortak maddenin "Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak" olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde Selin öğretmeninin danışmanlık yaptığı Begüm ve Şevin'in verdikleri yanıtlarda beklentilerinin karşılandığı maddelerin "Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak" ve "Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek" olduğu, beklentilerinin karşılanmadığı ortak maddenin "Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak" olduğu tespit edilmiştir.

Uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine verilen cevaplar incelendiğinde; dört uygulama öğrencisinin ortak olarak beklentilerinin karşılandığı ve karşılanmadığı maddelerin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi "Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra fen bilgisi uygulama

öğretmenlerinin süreçten ve diğer paydaşlardan beklentileri ne düzeyde karşılanmıştır?" şeklinde belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinin beklenti anketlerine verdikleri yanıtlardan elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bu bölümde elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.

4.2.1. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisi ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümde ilk olarak Deniz öğretmenin uygulama öğrencisinden, ikinci olarak ise uygulama öğrencilerine danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.2.1.1. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 10'da Deniz öğretmenin uygulama öğrencisinin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 10

Deniz Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmeninin ünite ve günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
2. Bir üniteyi bağımsız olarak planlamak	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
3. Kendi öğretim etkinlikleri için yazılı ders planları geliştirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
4. Ders planı yazmak için tutarlı bir format kullanmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
5. Ders planlarını uygulama öğretmenine öğretimden önce teslim etmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
6. Ders planlarını uygulama öğretmeninin önerileri doğrultusunda gözden geçirmek, iş birliği içinde planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
7. Uygulama öğretmeni ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

9. Ders anlatmaya başlamadan önce sınıfta en az bir hafta gözlem yapmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
10. Başka bir uygulama öğrencisinin ders anlatımını izlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
11. Uygulama öğrencisinin ders anlatımı sırasında öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarını incelemek, gözlemleri ile ilgili dönütler yazmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
12. Öğrencileri sınıf dışındaki okul koşullarında gözlemlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
13. Uygun malzemenin bulunmaması halinde kendi öğretim malzemesini yaratmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
14. Kendi öğretiminde hayal gücünü ve yaratıcılığını göstermek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
15. Farklı becerilerdeki gruplara öğretim yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
16. Uygulama öğretmeninin uyguladığı öğretim programını aynen takip etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Öğretmenlik uygulaması döneminde ya da sürecinde birden fazla sınıf seviyesinde öğretim yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
18. Sınavları oluşturmak, uygulamak ve değerlendirmek	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Tercihen Yapılmalı (B)
19. Sınav dışı değerlendirme yöntemleri kullanmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
20. Gerekli sarf ve öğretim malzemelerini talep etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
21. Uygulama öğretmeni tarafından yapılan sınavları ve verilen ödevleri düzeltmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
22. Kaynak kitapları değerlendirmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmamalı (C)
23. Günlük bir deneyim defteri tutmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
24. Öğretmenlik uygulaması başlamadan önce uygulama öğretmeni ile irtibata geçmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
25. Sınıftaki öğrencilerle ilgili anekdotlarla kayıt tutmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
26. Uygulama öğretmeni ile görüşmeler için okul öncesinde veya sonrasında mevcut bulunmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

27. Öğretmenlik uygulaması seminer etkinliklerini uygulama öğretmeni ile tartışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

Deniz öğretmenin uygulama öğrencisinin rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği yanıtlar incelendiğinde; beklentisinin karşılandığı yönünde 10 maddenin, beklentisinin karşılanmadığı yönünde 2 maddenin değiştiği tespit edilmiştir. Ankette kalan 15 maddede KDM uygulaması sürecinde beklentisinin aynı kaldığı gözlemlenmiştir. Uygulama öğretmeni Deniz'in genel olarak beklentisinin karşılandığı maddelerdeki değişim ön testte "tercihen yapılmalı" iken son testte bu durum "kesinlikle yapılması beklenir" şeklindedir. Özellikle iki maddede uygulama öncesinde "kesinlikle yapılması beklenmez" cevabı seçilmişken uygulama sonrasında bu cevap "kesinlikle yapılması beklenir" veya "tercihen yapılmalı" şeklinde değişmesi Deniz öğretmeninin uygulama öğrencisinden beklentisinin yüksek düzeyde arttığını göstermektedir.

4.2.1.2. Deniz Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 11'de Deniz öğretmenin uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 11

Deniz Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmamalı (C)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmamalı (C)

Deniz öğretmenin uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği yanıtlar incelendiğinde; son testte 7 maddeye verilen yanıtların beklentisini karşıladığı yönünde değiştiği tespit edilmiştir. Ankette yer alan maddelerin beklentisinin karşılanmadığı yönünde değişmediği, kalan 11 maddeye verilen yanıtların KDM uygulaması öncesinde ve sonrasında aynı kaldığı gözlemlenmiştir. Beklentisinin karşılandığı maddeler incelendiğinde 7 maddenin de "tercihen yapılmalı" düzeyinden "kesinlikle yapılması beklenir" biçiminde değiştiği tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle KDM sürecini bilmediği için uygulama öğretim elemanından uygulama öncesi beklentileri "nispeten düşük" olduğu görülen Deniz öğretmenin, KDM uygulaması sonrası beklentileri artmıştır.

4.2.2. Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisi ve Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Bu bölümün ilk bölümünde Selin öğretmenin uygulama öğrencisinden, ikinci bölümünde ise uygulama öğrencilerine danışmanlık yapmak üzere fakülteden görevlendirilmiş olan uygulama öğretim elemanından Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci öncesi ve sonrası beklentilerinin neler olduğuna ilişkin cevapların yer aldığı tablolar sunulmaktadır:

4.2.2.1. Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 12'de Selin öğretmenin uygulama öğrencisinin rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 12

Selin Öğretmenin Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğretmeninin ünite ve günlük planlarına çalışmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
2. Bir üniteyi bağımsız olarak planlamak	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
3. Kendi öğretim etkinlikleri için yazılı ders planları geliştirmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
4. Ders planı yazmak için tutarlı bir format kullanmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
5. Ders planlarını uygulama öğretmenine öğretimden önce teslim etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
6. Ders planlarını uygulama öğretmeninin önerileri doğrultusunda gözden geçirmek, iş birliği içinde planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
7. Uygulama öğretmeni ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
9. Ders anlatmaya başlamadan önce sınıfta en az bir hafta gözlem yapmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

10. Başka bir uygulama öğrencisinin ders anlatımını izlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
11. Uygulama öğrencisinin ders anlatımı sırasında öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarını incelemek, gözlemleri ile ilgili dönütler yazmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
12. Öğrencileri sınıf dışındaki okul koşullarında gözlemlemek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
13. Uygun malzemenin bulunmaması halinde kendi öğretim malzemesini yaratmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
14. Kendi öğretiminde hayal gücünü ve yaratıcılığını göstermek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
15. Farklı becerilerdeki gruplara öğretim yapmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
16. Uygulama öğretmeninin uyguladığı öğretim programını aynen takip etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
17. Öğretmenlik uygulaması döneminde ya da sürecinde birden fazla sınıf seviyesinde öğretim yapmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
18. Sınavları oluşturmak, uygulamak ve değerlendirmek	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Tercihen Yapılmalı (B)
19. Sınav dışı değerlendirme yöntemleri kullanmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
20. Gerekli sarf ve öğretim malzemelerini talep etmek	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
21. Uygulama öğretmeni tarafından yapılan sınavları ve verilen ödevleri düzeltmek	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
22. Kaynak kitapları değerlendirmek	Kesinlikle Yapılması Beklenmez (D)	Tercihen Yapılmalı (B)
23. Günlük bir deneyim defteri tutmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
24. Öğretmenlik uygulaması başlamadan önce uygulama öğretmeni ile irtibata geçmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
25. Sınıftaki öğrencilerle ilgili anekdotlarla kayıt tutmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Tercihen Yapılmalı (B)
26. Uygulama öğretmeni ile görüşmeler için okul öncesinde veya sonrasında mevcut bulunmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

27. Öğretmenlik uygulaması seminer etkinliklerini uygulama öğretmeni ile tartışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

Selin öğretmenin uygulama öğrencisinin rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği yanıtlar incelendiğinde; KDM uygulamaları sonrasında 11 maddede beklentisinin karşılandığı yönünde, 1 maddenin ise beklentisinin karşılanmadığı yönünde değiştiği tespit edilmiştir. Ankette kalan 15 maddede ise beklentisinin değişmediği gözlemlenmiştir. Selin öğretmenin beklentisinin karşılandığı yönünde değişen maddeler incelendiğinde, 6 maddeye uygulama öncesinde "tercihen yapılmalı" yanıtını verirken uygulama sonrasında "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde yanıtını değiştirmiştir. Üç maddenin ön testte "kesinlikle yapılması beklenmez" cevabından son testte "kesinlikle yapılması beklenir" ya da "tercihen yapılmalı" biçiminde değişmesi, KDM sürecinin uygulama öğretmeninin beklentisini yüksek düzeyde arttırdığı ifade edilebilir. Beklentisinin karşılanmadığı yönünde değişen maddeye uygulama öncesinde "kesinlikle yapılması beklenir" seçeneğini işaretlemiş olmasına karşın uygulama sonrasında yanıtı "tercihen yapılmalı" şeklinde değişmiştir. Selin öğretmeninin bu maddeye karşı beklentisinin bir kademe düştüğü söylenebilir.

4.2.2.2. Selin Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar: Aşağıda yer alan Tablo 13'te Selin öğretmenin uygulama öğretim elemanının rolü hakkında uygulama öncesinde ve sonrasında beklenti anketlerine verdiği yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 13

Selin Öğretmenin Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketlerine Verdiği Cevaplar

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkında	KDM öncesi	KDM sonrası
1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)

6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)	Kesinlikle Yapılması Beklenir (A)
16. Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)
17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak	Tercihen Yapılmamalı (C)	Tercihen Yapılmalı (B)
18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak	Tercihen Yapılmalı (B)	Tercihen Yapılmalı (B)

Selin öğretmenin uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine verdiği yanıtlar incelendiğinde; 6 maddede beklentisinin karşılandığı tespit edilmiştir. KDM uygulaması sonrasında beklentisinin karşılanmadığı maddenin olmadığı ve kalan 12 maddeye verilen yanıtların uygulama sonrasında aynı kaldığı, beklentisinin değişmediği gözlemlenmiştir. Selin öğretmenin beklentisinin karşılandığı maddelere verdiği yanıtlardaki değişim incelendiğinde, 5 maddeye ön testte "tercihen yapılmalı" yanıtı verilmişken son testte "kesinlikle yapılması beklenir" şeklinde, 1 maddeye ise uygulama öncesinde "tercihen yapılmamalı" cevabından "tercihen yapılmalı" şeklinde değişim göstermiştir. Yanıtlardaki bu

değişim ile KDM uygulaması, Selin öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I süreci ile ilgili beklentisini yükseltmiştir.

Uygulama öğrencisinin ve uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerine Deniz ve Selin öğretmenin verdikleri yanıtlar karşılaştırılmıştır. Buna göre uygulama öğrencisinin rolü hakkındaki beklenti anketlerinde "Bir üniteyi bağımsız olarak planlamak", "Ders planı yazmak için tutarlı bir format kullanmak", "Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak", "Sınavları oluşturmak, uygulamak ve değerlendirmek" ve "Sınav dışı değerlendirme yöntemleri kullanmak" maddeleri her iki uygulama öğretmenin verdikleri yanıtlara göre beklentilerinin karşılandığı yönünde değişmiştir. Uygulama öğretim elemanının rolü hakkındaki beklenti anketlerinde ise "Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak" ve "Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak" maddeleri ile beklentilerinin karşılandığı gözlemlenmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi "Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli' ne göre dönüt almış fen bilgisi uygulama öğrencilerinin süreç ile ilgili düşünceleri nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Uygulama öğrencilerinin yarı yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri yanıtlar, içerik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bölümde elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.

4.3.1. Serpil'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 14'te Serpil'in Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 14

Serpil'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Öğrenciler hakkında bilgi	1
	Okul imkânları hakkında bilgi	1
	Öğretim yöntem teknikleri hakkında bilgi	1
	Ders planına detaylı geri dönüt	1
Beklentinin olumlu sonuçlanması	Beklentinin karşılanması	4
	Uygulama öğretmeninin öğrenciler hakkında bilgilendirmesi	2
	Beklentinin üzerinde geri dönüt alma	1
KDM'nin evreleri	Hazırlık yapma	2
	Ön görüşme	1
	Eylem planı	3
	Öz değerlendirme	4

	Uygulama öğrencisinin değerlendirilmesi	1
	Gözlem sürecinde veri toplama	1
	Son görüşmenin yapılması	1
Süreç içerisindeki gelişim	Zaman yönetiminde ilerleme	1
	Sınıf yönetiminde ilerleme	1
	Öğrenciyi tanıma	1
	Kişisel gelişim	1
	Mesleki gelişime olumlu katkı	1
	Materyal kullanımda ilerleme	1
	Öz yeterliliğin artması	3
	Öz değerlendirme becerilerinde gelişim	5
	Mesleki gelişim hakkında farkındalık	1
KDM'nin avantajları	Beceri kazanma	1
	Detaylı geri dönüt	1
	Sistematik geri dönüt alma	2
	Güçlü iletişim	1
	Uygulama öğretim elemanının desteği	2
	Detaylı çalışma yapma	1
	Uygulama öğretmeninin desteği	2
	İki paydaşın desteği	3
	Yüz yüze iletişim	1
	Verilen dönütlerin katkısı	2
	Eylem planının faydası	3
	Son görüşme sürecinin verimli oluşu	5
	Gözlem sürecinin verimli oluşu	2
	Süreyi kullanmada verim alma	1
	Yararlı bir uygulama	1
KDM'nin sınırlılığı	Ders gözlem sayısının yetersizliği	5
KDM'nin uygulanmadığı uygulama öğrencileri	KDM'yi akranlarına önerme	1
KDM uygulaması öncesi	Sürecin başındaki deneyimsizlik	4
	Sürecin başındaki düşünceler	3
	Sürecin başındaki duygular	3
ÖU ile ilgili öneriler	KDM'nin yaygınlaştırılması	1
Uygulama öğrencisinin gelişime açık yönleri	Müfredata uygun ders planı hazırlama	1
	Öğrencinin seviyesine inmede deneyimsizlik	1
KDM hakkındaki genel değerlendirme	Daha iyi bir uygulama	1
Diğer ÖU gruplarındaki uygulamalar	Detaylı dönüt almama	1
	Yazılı dönüt almama	1
UÖĞRT'ne yönelik öneri	Uygulama öğretmeni ile ön görüşmelerin yüz yüze yapılması	1

Yukarıda yer alan Tablo 14, Serpil'in Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, toplam 13 temanın oluştuğu görülmektedir. Bu temalar incelendiğinde, uygulama öğrencisinin yoğunlukla KDM'nin avantajları ve süreç

içerisindeki mesleki gelişimi ile ilgili cevaplar verdiği görülmektedir. KDM'nin avantajları ile ilgili elde edilen bulgulara göre Serpil, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı ile iletişimin güçlü olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca oluşturulan kodlar arasında frekansı en yüksek olan kodlar; "Öz değerlendirme becerilerinde gelişim", "Son görüşme sürecinin verimli oluşu" ve "Ders gözlem sayısının yetersizliği" şeklindedir.

4.3.2. Emel'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 15'te Emel'in Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 15

Emel'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Ders planına detaylı geri dönüt	1
	Ders sonrası geri dönüt alma	1
	Öğretim yöntem teknikleri hakkında bilgi	1
	Paydaşlardan beklenti	4
Beklentinin olumlu sonuçlanması	Beklentinin karşılanması	4
	Sistematik dönüt alma biçimi	1
	Paydaşlardan beklentinin karşılanması	1
	Slayt ile ilgili değerlendirme yapılması	1
KDM'nin evreleri	Ön görüşme	2
	Eylem planı	1
	Son görüşme	2
	Gözlem sürecinde veri toplama	1
	Son görüşmede tüm paydaşların katılımı	1
	Son görüşmede paydaşların aynı anda dönüt vermesi	1
	Öz değerlendirme	2
	Geri dönütler	1
Süreç içerisindeki gelişim	Sınıf yönetiminde ilerleme	1
	Mesleki öz yeterlilik	2
	Mesleki gelişim	17
	Süreç boyunca duygulardaki değişim	3
	Zaman yönetiminde ilerleme	3
	Dikkat çekme konusunda gelişim	2
	Sınıfa hitap konusunda ilerleme	2
	Sınıfa hakimiyet konusunda ilerleme	1
	Öğretim yöntem teknikleri konusunda ilerleme	2
	Ders planı hazırlama konusunda ilerleme	2
	Olumlu gelişme	1
	Deney yaptırma konusunda ilerleme	1
KDM'nin avantajları	Ders gözlem sayısının yeterliliği	1
	Verilen dönütlerin katkısı	4
	Sistematik geri dönüt alma	2
	Paydaşların birbirini tamamlaması	2

	İki paydaşın desteği	1
	Planlamanın etkililiği	1
	Uygulama öğretmeninin desteği	2
	Ön görüşme sürecinin katkısı	2
	Eylem planının faydası	2
	KDM'den elde edilen deneyimlerin sonraki süreçte kullanılması	2
	Etkili geri dönüt alma	1
	Verim alma	1
	ÖU'da geçirilen sürenin yeterliliği	1
	ÖU'nın etkililiğini arttırması	1
	Ön görüşme sürecinin katkısı	2
	Son görüşme sürecinin verimli oluşu	2
	Son görüşme süresinin yeterli oluşu	1
KDM'nin güçlü yönleri	Uygulama öğrencisinin gelişime açık yönlerinin belirtilmesi	1
KDM'nin uygulanmadığı uygulama öğrencileri	KDM'yi akranlarına önerme	2
KDM uygulaması öncesi	Sürecin başındaki duygular	5
	Sürecin başındaki ön yargı	1
ÖU ile ilgili öneriler	Daha fazla ders anlatımı	1
KDM'nin uygulama öğrencisine katkısı	KDM'nin ders planı hazırlama konusunda UÖ'ne katkısı	1
	KDM'nin öğretmenlik becerilerinin gelişimi konusunda UÖ'ne katkısı	2
	KDM'nin sınıfa hakimiyet konusunda UÖ'ne katkısı	1
	KDM'nin sınıfa hitap konusunda UÖ'ne katkısı	1
Uygulama öğrencisinin süreçteki kazanımları	Öğrenciye hitap etme	1
	Beyaz tahta kullanımı	1
	Slayt kullanımı	1
	Öğretmenin sınıf içinde hareketli olması	2
	Müfredata bağlı ders anlatma	1
UÖ'nin süreç hakkındaki genel düşüncesi	KDM'nin olumlu bir model oluşu	3
	ÖU dersinin katkısı	1
UÖ'nin paydaşlar hakkındaki genel düşünceleri	Paydaşlar hakkındaki düşünceler	1
	UÖE'nın motive etmesi	2
	UÖĞRT'nin samimi olması	1
	UÖĞRT'nin saygı göstermesi	1
KDM'ye öneri	Akran değerlendirmesi hakkında öneri	1
KDM'yi önerme sebepleri	ÖU dersinden verim alabilme	1
	Dersin verimliliği arttırma	1
Diğer ÖU gruplarındaki uygulamalar	Dönüt alamama	1
	Dersi gözlememe	2

	Uygulama öğretmeninin görevini yerine getirmemesi	1
ÖU dersinden elde edilen kazanımlar	Dersin uygulama öğrencisine katkısı	4
Dönüt alma biçimi	Yüz yüze dönüt alma	1

Emel'in Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili düşüncelerine yönelik bulgular incelendiğinde, toplam 18 temanın oluştuğu görülmektedir. Bu temalar incelendiğinde uygulama öğrencisinin, süreç içerisindeki gelişim ve KDM'nin avantajları ile ilgili cevaplarda yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca uygulama öğrencisi, süreç boyunca mesleki anlamda geliştiğini ifade etmektedir. Temalara ait kodlar incelendiğinde "Mesleki gelişim" adlı kod, frekansı en yüksek olan kod olarak görülmektedir.

4.3.3. Şevin'in Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 16'da Şevin'in Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 16

Şevin'in Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Rehberlik etme	1
	Uygulama öğretmeninden rehberlik beklentisi	1
	Uygulama öğretim elemanının ders sırasında yeterli geri dönüt vermesi	1
Beklentinin olumlu sonuçlanması	KDM' nin evrelerine yönelik beklentilerin karşılanması	2
	Uygulama öğretim elemanına yönelik beklentinin karşılanması	1
Beklentinin olumsuz sonuçlanması	Öğrencilerle iletişim konusunda geri dönüt talebi	1
	Çok fonksiyonlu kaynak kitap talebi	1
	Uygulama öğretmenine yönelik beklentinin karşılanmaması	3
	Anlatılan derslerin birbirini tamamlar nitelikte olmaması	1
	Uygulama öğretmenlerinin uygulama öğrencilerinin performansına güvenememe	2
	Beklentinin karşılanmaması	1
KDM'nin evreleri	Son görüşmede gelişime açık yönlerinin paylaşılması	1
Süreç içerisindeki gelişim	Öğrencilerle iletişim becerilerinin gelişimi	1
	Dönem boyunca iletişim becerilerindeki gelişim	1
	Dönem boyunca öğretim becerilerindeki gelişim	1
KDM'nin avantajları	Geri dönütlerden doyum sağlama	1
	Geri dönüt almanın önemi	1

	Öz değerlendirmenin önemi	2
	Paydaşlar tarafından değerlendirilmenin önemi	1
	Akran değerlendirmenin önemi	2
	Paydaşların uygulama öğrencisinin yansıtma yapmasına katkısı	1
	Süreçte alınan dönütlerin yeterliliği	1
	Eksikliklerin giderilmesi	1
	Ön görüşme sürecinin avantajı	1
	Paydaşlardan alınan dönütün hata riskini azaltması	1
	Paydaşlardan alınan dönütün ders performansına olumlu etkisi	1
	Paydaşların verdiği dönütleri kalitesi	1
	Paydaşların birbirini tamamlaması	2
	Eylem planının faydası	5
	Gözlem sürecinin etkililiği	1
	Uygulama öğretim elemanının gözlemlediği derslerin olumlu katkısı	3
	Verim alma	1
	Paydaşların verdiği dönütlerin uygulama öğrencisine katkısı	2
	Eksikliklerini kendisinin görmesini sağlama	1
	Öz değerlendirmenin önemi	1
	Tüm paydaşların uygulama öğrencinin mesleki gelişime katkısı	1
KDM'nin sınırlılığı	Ders gözlem sayısının yetersizliği	1
	İletişimde kopukluk	1
ÖU'nın sınırlılığı	Ders anlatma sayısının yetersizliği	1
	Ders anlatma planlanmasında uygunsuzluk	1
	Uygulama öğrencilerinin sınav hazırlama sürecindeki eksiklikleri	1
	Uygulama öğrencilerinin çalışma kağıdı hazırlama sürecindeki eksiklikleri	1
Uygulama öğrencisinin yaşadığı sorunlar	Öğrencilerle iletişim konusunda sorun yaşama	1
Üç ders performansının karşılaştırılması	İlk ders performansının başarısı	1
	İlk ders performansında daha heyecanlı oluşu	1
	Son ders performansının eksik yönü	1
	İlk ders performansının gelişime açık yönleri	6
	İkinci ders performansının güçlü yönleri	1
Uygulama öğrencisinin gelişime açık yönleri	Ders anlatımı sırasında yaşanan aksaklıklar	3
	Uygulama öğretmeni ile ön görüşme yapılmaması	1
Uygulama öğrencisinin öz değerlendirmesi	Uygulama öğrencisinin sınıf yönetimi hakkında yansıtma yapması	1
	Uygulama öğrencisinin öğrencilerle iletişim hakkında yansıtma yapması	2

Uygulama öğretmeninin gelişime açık yönleri	Uygulama öğretmeninin destek eksikliği	1
	Ön görüşme sürecinde alınan yetersiz destek	2
Uygulama öğretim elemanının güçlü yönleri	Uygulama öğretim elemanından alınan tam destek	1
	Gerekli dönütler verme	1
	Ön görüşme yapma	1
	Ders sırasında yardımcı olma	1
	Ders öncesi yardımcı olma	1
	Uygulama öğretmeni ile iletişim kurma	1
	Yeterli dönüt	1
	Uygulama öğretim elemanının ilgili oluşu	1
	Uygulama öğretim elemanının desteği	1
	Uygulama öğretim elemanının süreç boyunca diğer paydaşlarla iletişimi	1
	Beklentinin üzerinde bir performans	1
	Uygulama öğretim elemanının öğretmene göre daha ilgili oluşu	1
Uygulama öğrencisinin güçlü yanı	Paydaşların ders sırasında sınıfta olmasından etkilenmeme	1
Paydaşların güçlü yönü	Paydaşların ders sırasında rahatsız edici olmamaları	2
Son görüşmelerin karşılaştırılması	İlk son görüşmenin başarısı	1
	İlk son görüşmede paydaşların gelişime açık yönlere değinmesi	1
	İkinci son görüşmede paydaşların gelişime açık yönlere değinmesi	1
Süreçte yaşanan aksaklıklar	Pandemi nedeniyle yaşanan devamsızlık	1
Uygulama öğrencisinin talebi	Uygulama öğrencisinin daha sık denetlenme talebi	1
KDM'nin uygulanmadığı uygulama öğrencileri	KDM'yi akranlarına önerme	1
Diğer ÖU gruplarındaki uygulamalar	Geri dönüt alamama	1
Dönüt alma biçimi	Ses kaydı	1

Yukarıda yer alan Tablo 16, Şevin'in Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, toplam 22 tema oluşturulmuştur. KDM'nin avantajları teması, uygulama öğrencisinin yoğunlaştığı temadır. Tablo 16' ya göre Şevin'in bu süreçte uygulama öğretim elemanına ve KDM'nin evrelerine yönelik beklentisinin karşılandığı ancak uygulama öğretmenine yönelik beklentisinin karşılanmadığı görülmektedir.

4.3.4. Begüm'ün Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 17'de Begüm'ün Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 17

Begüm'ün Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Uygulama öğrencisinin eksikliklerini tamamlama	1
	Eksiklikleri söyleme	2
	Eksikliklerini kendisinin görmesini sağlama	1
	Uygulama öğretmenine yönelik beklenti	1
	Uygulama öğretim elemanına yönelik beklenti	2
Beklentinin olumlu sonuçlanması	Beklentinin karşılanması	1
	KDM'nin evrelerine yönelik beklentilerin karşılanması	1
	Uygulama öğretim elemanına yönelik beklentinin karşılanması	3
Beklentinin olumsuz sonuçlanması	Uygulama öğretmenine yönelik beklentinin karşılanmaması	5
KDM'nin evreleri	Son görüşme	1
	Paydaşların son görüşmede dönüt vermesi	1
	Gözlem sürecinde veri toplama	3
	Son görüşmede verilen dönütler	2
	Eylem planı	1
Süreç içerisindeki gelişim	Mesleki gelişim	10
	Kişisel gelişim	1
	Zaman yönetiminde ilerleme	3
	Paydaşların verdiği dönütlerin uygulama öğrencisine katkısı	1
	Öz değerlendirmede gelişim	1
	Beceri olarak ilerleme	1
	Öğretmenlik becerilerinde ilerleme	1
	Eksiklikleri görmeyi sağlama	1
KDM'nin avantajları	Uygulama öğretim elemanının desteği	9
	Uygulama öğretmeninin desteği	1
	Verilen dönütlerin katkısı	2
	KDM'den elde edilen deneyimlerin sonraki süreçte kullanılması	2
	Mesleki katkı	1
	Yazılı dönüt almanın etkililiği	1
	Paydaşların birbirini tamamlaması	1
	Eylem planının faydası	4
	Paydaşların uygulama öğrencisine gösterdikleri ilgi	3
	Sınıf ortamına adapte olmak	1
	Paydaşların uygulama öğrencisine katkısı	1
	Kişisel gelişime katkı	1
	KDM süreçlerinin faydası	1
	Yazılı dönüt alma	1
KDM'nin sınırlılığı	Ders gözlem sayısının yetersizliği	5
KDM uygulaması öncesi	Sürecin başındaki duygular	3
	Sürecin başındaki kaygılanma	1

Duygular	Süreçteki duygular	1
	Eylem planı hakkındaki duygular	1
Uygulama öğrencisinin gelişime açık yönleri	Ses kontrolü yapamama	3
	Zaman yönetiminde eksiklik	4
	Dikkat çekme konusunda eksiklik	2
	Kazanıma ulaşmayı tespitte eksiklik	1
	Öğretmenlik becerilerindeki eksiklik	1
	Öğrencilerin ilgisini çekmek	1
KDM'nin uygulanmadığı uygulama öğrencileri	KDM'yi akranlarına önerme	1
Uygulama öğretmeninin gelişime açık yönleri	Uygulama öğretmeninin sürece yetersiz katılımı	3
Uygulama öğretim elemanının güçlü yönleri	Uygulama öğretim elemanının sürece yeterli katılımı	1

Begüm'ün Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, toplam 13 tema oluşturulmuştur. Elde edilen verilerden oluşturulan Tablo 17'ye göre KDM'nin avantajları, frekansın en yüksek olduğu temadır. Begüm, süreç içerisinde mesleki anlamda gelişim ifadesini pek çok kez kullanmıştır. Ayrıca uygulama öğretim elemanının desteği KDM'nin avantajları temasında en çok tekrar eden koddur.

Uygulama öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili düşüncelerine yönelik bulgular incelendiğinde dört uygulama öğrencisinde de ortak olarak bulunan 6 tema olup, bu temalar; "Beklenti", "Beklentinin olumlu sonuçlanması", "KDM'nin evreleri", "Süreç içerisindeki gelişim", "KDM'nin avantajları" ve "KDM'nin uygulanmadığı uygulama öğrencileri" şeklindedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın dördüncü alt problemi "Öğretmenlik Uygulaması I dersi kapsamında sınıfına yerleştirilen uygulama öğrencilerine Klinik Danışmanlık Modeli uygulanan uygulama öğretmenlerinin süreç ile ilgili düşünceleri nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri yanıtlar içerik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bölümde elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.

4.4.1. Deniz Öğretmenin Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 18'de Deniz öğretmeninin Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 18

Deniz Öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Sistematik takip	1
	Uygulama öğrencisinin gözlemlenmesi	1
KDM'nin avantajları	UÖ'nin gözlemlenme sayısı	1
	Sürecin verimliliği	1
	Mesleki gelişime katkısı	1
	Faydalı bir öğretmenlik uygulama modeli olması	1
	Geri bildirim verme	2
	Deneyim kazanma	1
	Uygulama okulunda pratik yapmanın kazandırdıkları	1
	Ön görüşmelerin faydası	1
	Uygulama öğretmeninin tecrübesinden yararlanma	1
	Akranın uygulama öğrencisinin gelişimine katkısı	1
KDM'nin evreleri	KDM'nin işleyiş süreci	1
KDM'de yaşanan süreçler	Gözlem yapma	1
	Ders planı hazırlama	3
	UÖ'nin paydaşlardan geri bildirim alması	1
	Son görüşme sürecinde geri bildirim verme	1
	Son görüşmenin ardından eylem planı oluşturma	1
	Ön görüşme sürecinde geri bildirim verme	1
	Gözlem süreci ile ilgili düşüncesi	5
	Yansıtma	1
	Akran değerlendirmesi	1
	Paydaşların değerlendirmesi	2
	Son görüşmenin ardından eylem planı oluşturma	1
	Bir sonraki gözlemde eylem planına bağlı kalma	1
	Eylem planı hakkındaki düşünceler	3
KDM'nin güçlü yönleri	Sürecin beklentinin üzerinde olması	4
	UÖE'nın UÖ'ni yeterli sayıda gözlemlemesi	1
KDM sonucunda elde edilen olumlu çıktılar	Öğrencilerden alınan geri bildirimin farkına varılması	1
	Uygulama öğrencisinin öğrenme isteği	3
KDM'nin UÖ'ne katkısı	Mesleki gelişime katkısı	1
KDM'nin gelişimine yönelik öneriler	Uygulama öğretmenini KDM hakkında geliştirme	3
KDM hakkındaki düşünceler	Uygulama hakkında olumlu düşünceler	8
Paydaşlar arası etkin iletişim	Uygulama öğretmeni ile iletişim	2
	UÖ'nin öğretmene katkısı	7
	UÖ ile iletişim	1
	UÖE ile iletişim	1
UÖE'nın güçlü yönleri	Uygulama öğretim elemanının tutumu	1

Uygulama öğrencisinin süreç içerisindeki gelişimi	Uygulama öğretim elemanının topladığı verilerin detaylı oluşu	1
	Sınıftaki öğrenciyi tanıma	1
	Öğrenciye ismi ile hitap etme	1
	Hitapta kullanılan istenmeyen kelimeler	1
	Zaman yönteminde ilerleme	2
	Kişisel gelişim	1
	Gelişime açık yönleri fark edebilmeyi öğrenme	1
ÖU'nın gelişime açık yönleri	UÖ'nin ÖU'da geçirdiği sürenin yetersizliği	7
	Nöbet tutmayı öğrenememe	1
	Sınav değerlendirmeyi öğrenememe	1
	Farklı açılardan tecrübe kazanamama	1
	Farklı sınıf seviyelerini gözlemleyememe	1
Kendi ÖU deneyimi	Kendi lisans dönemindeyken deneyimlediği uygulama biçimi	3
	Kendi öğretmenlik uygulaması sürecinde yaşadığı olumsuzluklar	1
Deneyim eksikliği	Alan bilgisindeki eksiklik	2
	Tecrübesizlik	1
Uygulama öğrencisinin deneyimleme durumu	Ders planı hazırlama becerilerinin geliştirilmesi	1
Öğretmen yeterlilikleri	Eğitim fakültelerine öğrenci kabul kriteri	5
Geçmiş ÖU deneyimi	Uygulama öğretmeni sertifikası almadan önceki ÖU deneyimi	1
UÖ hakkındaki olumlu düşünceler	Bu dönemdeki uygulama öğrencisi hakkındaki düşüncesi	3
ÖU sürecindeki olumlu duygular	Uygulama öğrencilerinin süreç içerisindeki duyguları	1
UÖ'nin gelişime açık yönleri	Dilin kullanımında yaşanan eksiklikler	1
KPSS'nin kaldırılması	Mezuniyet sonrası öğretmen olabilme kriteri	1

Deniz öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, toplam 22 tema elde edilmiştir. Deniz öğretmenin yoğunlaştığı tema "KDM'de yaşanan süreçler" temasıdır. Deniz öğretmen KDM hakkında olumlu düşündüğünü ve faydalı bir öğretmenlik uygulaması modeli olduğunu, sürecin beklentinin üzerinde karşılandığını ifade etmektedir. Ayrıca KDM hakkında uygulama öğretmenlerinin geliştirilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Paydaşlar arası etkin iletişim ile uygulama öğrencisinin de uygulama öğretmenine katkı sağladığını ifade etmiştir. Ek olarak, Öğretmenlik Uygulaması I dersi için uygulama öğrencisinin uygulama okulunda geçirdiği sürenin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

4.4.2. Selin Öğretmenin Süreç ile İlgili Düşüncelerine Yönelik Bulgular: Aşağıda yer alan Tablo 19'da Selin öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I dersinin uygulanma süreci hakkındaki düşüncelerinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 19

Selin Öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I Dersinin Uygulanma Süreci Hakkındaki Düşünceleri

TEMA	KOD	FREKANS
Beklenti	Uygulama öğrencilerinin dikkatli ders takibi	1
	Uygulama öğrencilerinin ders ile ilgili genel değerlendirme yapabilmeleri	1
	Uygulama öğrencilerinin ders anlatım yöntem ve tekniklerini geliştirme	1
	Sistematik takip	2
KDM'nin avantajları	UÖ'nin gözlemlenme sayısı	1
	Uygulama öğrencisinin sürecin merkezinde olması	3
	Genel olarak öğrenci performansının değerlendirilmesi	1
	Ön görüşmenin olması	1
	Öz değerlendirmenin yapılması	1
	Akran değerlendirmesinin yapılması	2
	Son görüşmenin paydaşların katılımıyla yapılması	1
	Süreçte kazanılan deneyim	1
	Uygulama öğretmeninin yol gösterici rolü	1
KDM'de yaşanan süreçler	Akran değerlendirmesi	1
	Eylem planı hakkındaki düşünceler	3
	Paydaşlardan geri bildirim alması	1
	Eylem planı yapmanın önemi	2
	Son görüşme sürecinde geri bildirim verme	1
	Eylem planının içeriği	1
	Düzenli takip	1
	Geri bildirimin düzenli yapılması	1
KDM hakkındaki düşünceler	KDM uygulaması hakkında olumlu düşünceler	6
KDM'nin gelişimine yönelik öneriler	Farklı uygulama öğretmenlerini gözlemleyebilme	1
Paydaşlar arası etkin iletişim	İletişim hakkındaki memnuniyetin yüksek oluşu	1
	İletişimin sürekliliği	1
Uygulama öğretmenini gözlem sürecindeki kazanımlar	Uygulama öğretmeninin tecrübesinden yararlanma	1
Uygulama öğrencisinin süreç içerisindeki gelişimi	Paydaşlardan alınan geri bildirime göre eksiklikleri giderme	1
	Mesleki gelişim	3
	Eksiklikleri giderme	3
	Ses tonunu kullanma becerisinin gelişmesi	3

	Öğretmenlik mesleğine karşı özgüvenin artması	1
	Sınıftaki öğrenciyi tanıma	1
	Duygu yönetiminde ilerleme	1
	Zaman yönetimi	2
	Öğrencilere hitap biçimindeki değişiklik	1
	Sınıf içindeki mobilite	1
	Öğrenciler arasında ayrım yapmama	1
Öğretmen yeterlilikleri	Uygulama öğrencileri arasındaki bireysel farklılıklar	2
Deneyim eksikliği	Alan bilgisindeki eksiklik	2
İletişim eksikliği	Sürecin başında yaşanan eksiklikler	1
ÖU'nın gelişime açık yönleri	UÖ'nin ÖU'da geçirdiği sürenin yetersizliği	1

Selin öğretmenin Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, toplam 12 temanın elde edildiği görülmektedir. Tablo 19'a göre, "uygulama öğrencisinin süreç içerisindeki gelişimi" Selin öğretmeninin yoğunlaştığı temadır. Elde edilen bulgulara göre, uygulama öğretmeni KDM ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğunu, uygulama öğrencilerinin süreç içerisinde ses tonunu kullanma, zaman yönetiminde ilerleme gibi mesleki anlamda gelişim gösterdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca uygulama öğrencisinin sürecin merkezinde olmasını KDM'nin avantajı olarak dile getirmiştir. "Farklı uygulama öğretmenlerini gözlemleyebilme" kodu, KDM'nin gelişimine yönelik bir öneri olarak sunulmuştur.

Uygulama öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması I dersi süreci ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, iki uygulama öğretmeninde de ortak olarak bulunan 10 tema olup, bu temalar; "Beklenti", "KDM'nin avantajları", "KDM'de yaşanan süreçler", "KDM'nin gelişimine yönelik öneriler", "KDM hakkındaki düşünceler", "Paydaşlar arası etkin iletişim", "UÖ'nin süreç içerisindeki gelişimi", "ÖU'nın gelişime açık yönleri", "Deneyim eksikliği" ve "Öğretmen yeterlilikleri" şeklindedir.

Çalışmanın bu bölümünde; uygulama öğrencileri ve öğretmenlerinde ortak olarak bulunan temalar "Beklenti" ve "KDM'nin avantajları" şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca uygulama öğrencilerinin ortak teması olan "Süreç içerisindeki gelişim" ile öğretmenlerin "UÖ'nin süreç içerisindeki gelişimi" ortak teması birbiri ile paralellik gösterebilir. Oluşturulan tablolara göre, uygulama öğrencilerine danışmanlık yapan öğretmenlerin; süreç ile ilgili beklentilerinin karşılandığı, öğretmenlik uygulaması sürecinde kullanılan bu modelin paydaşlar arasında güçlü iletişim sağladığı ve bundan dolayı uygulama öğrencilerinin mesleki açıdan gelişim gösterdiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca bu süreçte uygulama öğrencilerinin okul içerisinde bulundukları zamanın yetersiz olduğunu, her iki öğretmen de dile getirmiştir.

Uygulama öğrencileri ortak olarak eylem planının faydalı oluşundan, paydaşlar tarafından verilen dönütlerden, mesleki açıdan gelişim gösterdiklerinden bahsetmişlerdir.

5. BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışma, fen bilgisi uygulama öğrencilerinin ve uygulama öğretmenlerinin "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeli uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra, sürece yönelik beklentilerinin karşılanma düzeylerini belirlemek ve uygulama öğrenci ve uygulama öğretmenlerinin uygulama süreci ile ilgili görüşlerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde araştırma sorularına dayalı olarak toplanan verilerin analizinden elde edilen bulguların sonuçlarına, bu sonuçların ne anlama geldiğine ve literatürdeki diğer çalışmalarla benzer ve farklı yönlerine yer verilmiştir. Bulguların sonuçları uygulama öğrencilerinin beklentileri ve görüşmeleri, uygulama öğrencisine danışmanlık yapan uygulama öğretmenlerinin beklentileri ve görüşmelerin karşılaştırılmasını kapsayacak şekilde altı başlık altında sunulmuştur. Aşağıdaki bölümde önce uygulama öğrencilerine ait sonuç ve tartışma, daha sonra da bu uygulama öğrencilerinin öğretmenlerine ilişkin sonuç ve tartışma sırasıyla sunulmaktadır.

5.1. Serpil Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma

Serpil'in görüşme sorularına verdiği cevaplardan oluşturulan Tablo 14' e göre uygulama öğrencisinin süreç ile ilgili beklentilerinin karşılandığı görülmektedir. Öğrenciler hakkında bilgi alma beklentisinin, "uygulama öğretmeninin öğrenciler hakkında bilgilendirmesi" kodu ile karşılandığı söylenmektedir. Aynı tabloya göre ders planına detaylı geri dönüt beklentisi, "beklentinin üzerinde geri dönüt alma" koduyla karşılanmıştır. Ayrıca Tablo 14'te yer alan uygulama okulu ile ilgili bilgi alma beklentisi, Tablo 2 ile karşılaştırıldığında beklentisinin karşılandığı yorumu yapılabilir.

Tablo 2'ye göre Serpil'in süreç içerisindeki etkinliklerinin ve gelişiminin iki paydaş tarafından değerlendirilmesi süreç sonunda kesinlikle beklenirken, Tablo 14'e göre bu cevabı destekleyici kodlar "detaylı ve sistematik geri dönüt", "güçlü iletişim", "paydaşların desteği" şeklinde söylenebilir. Serpil'in uygulama öğretmeninden uygun kılık kıyafet ve davranışlar konusunda beklentisinin olmaması ile ilgili Tablo 14'te bir söylem bulunamamıştır. Tablo 3 ile Tablo 14 karşılaştırıldığında, uygulama öğretim elemanından değerlendirme sorumluluğunun uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşılması süreç sonunda kesinlikle beklenirken, Serpil'in öz değerlendirme becerilerinde gelişim gösterdiğini dile getirmesi, KDM'nin uygulama öğrencisini öz değerlendirme açısından geliştirmesinde katkı sunmuştur şeklinde yorumlanabilir. Serpil, uygulama öğretim elemanından uygulama öğretmeni ile arasında iletişim sorumlusu olmasını süreç sonunda beklemediğini ifade ederken, uygulama öğretmenine yönelik önerisi arasında ön görüşmeleri yüz yüze yapılması gerektiğini ifade

etmiştir. Tablo 3'te ve Tablo 14'te verdiği bu cevaplar karşılaştırıldığında, aralarında bir tutarlılık olmadığı görülmektedir.

Serpil'in ve Deniz öğretmenin süreç ile ilgili düşüncelerinin yer aldığı Tablo 14 ve Tablo 18 karşılaştırıldığında; KDM'nin etkili bir öğretmenlik uygulaması modeli olduğu, uygulama öğrencisinin süreç içerisinde zaman yönetimi konusunda gelişim göstermesi, her iki paydaş tarafından ifade edilmiştir. Deniz öğretmen, sürecin beklentinin üzerinde olduğunu ifade ederken Serpil'in beklentinin üzerinde dönüt aldığını söylemesi, beklentilerin benzer sonuçlandığını gösterebilir. Ayrıca Deniz öğretmen uygulama öğrencileri için süreç içerisinde gelişime açık yönlerini fark edebilmeyi öğrendiğini dile getirirken, Serpil öz değerlendirme becerilerinde gelişim gösterdiğini ifade etmiştir. Her iki paydaşın uygulama öğrencisinin süreç içerisindeki gelişimi ile ilgili ifadeleri benzerlik göstermektedir. Serpil, KDM'nin uygulanma sürecinde derslerinin paydaşlar tarafından gözlemlenme sayısını yetersiz bulduğunu ifade etmiştir. Deniz öğretmen ise öğretmenlik uygulaması dersinin, süre açısından yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Alan yazındaki çalışmalarda da öğretmenlik uygulaması dersinin süre bakımından arttırılması gerektiğinin dile getirilmesi, Deniz öğretmeninin ifadesini destekler niteliktedir (Çam Tosun, 2019; Tanşu ve Bektaş, 2020; Yadigaroğlu, 2021). Bu nedenle araştırmadan elde edilen bu bulgu, Çam Tosun, (2019), Tanşu ve Bektaş, (2020) ve Yadigaroğlu, (2021)' ndan elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir.

5.2. Emel Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma

Emel'in görüşme sorularına verdiği yanıtlardan oluşturulan Tablo 15'e göre, "beklentinin olumlu sonuçlanması" temasından yola çıkarak uygulama öğrencisinin paydaşlar ve süreç ile ilgili beklentilerinin karşılandığı yorumu yapılabilir. Ders planına detaylı geri dönüt ve öğretim yöntem teknikleri hakkında bilgi beklentisinin karşılanması, "ders planı hazırlama" ve "öğretim yöntem teknikleri konusunda ilerleme" kodları ile ilişkilendirilebilir.

Tablo 5'e göre, ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile çalışmak maddesi sürece yönelik beklentinin karşılandığı yönünde değişim göstermiş ve "ders planına detaylı geri dönüt" kodu ile paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Emel'in ders planları konusundaki beklentisinin KDM sürecinde karşılandığı ve ayrıca Deniz öğretmenin uygulama öğrencileri için, ders planı hazırlama becerilerinin gelişmesi yanıtı ile örtüştüğü gözlemlenmiştir.

Emel'e öğretmenlik uygulaması sürecinde danışmanlık yapan Deniz öğretmeninin verdiği yanıtlar ile uygulama öğrencisinin KDM süreci karşılaştırıldığında; uygulama öğrencisi, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı iş birliğinde hem Deniz öğretmenin hem de Emel'in süreç ile ilgili notların paylaşılması ve paydaşların iletişim halinde

olması ortak olarak ifade ettikleri bulgulardır. Bulgulardan hareketle süreç içerisindeki iletişimin sağlanması, hem sürecin verimli geçmesini, hem de uygulama öğrencisinin mesleki gelişimine olumlu etki verdiği söylenebilir. Bu bulgu ile benzer olarak Ayvacı, Özbek ve Bülbül (2019) çalışmasında, paydaşlar arasındaki etkili iletişimin uygulama öğrencisinin kendisini değerli hissetmesine ve öğretmenlik mesleğine karşı aidiyet duygusunun gelişmesine katkı sağladığını söylemiştir.

Tablo 15 ve Tablo 18 incelendiğinde, Emel'in KDM uygulaması sürecindeki gelişimi ile ilgili "sınıfa hitap" ve "zaman yöntemi konusunda ilerleme" kodları hem uygulama öğrencisi hem de Deniz öğretmen tarafından ortak olarak ifade edilmiştir. Ayrıca KDM sürecinde "geri bildirim verme" ve "eylem planı" hem uygulama öğrencisi hem de Derya öğretmen tarafından dile getirilmiştir. Ortak yanıtlar incelendiğinde; KDM'nin UÖ'nin öğretmenlik becerilerini geliştirdiği, "KDM'nin avantajları" teması altında "geri dönüt alma-verme", "ön görüşmelerin faydalı olması", "uygulama öğretmeninin desteği" ve "uygulama öğretmeninin tecrübesinden faydalanma" şeklinde belirtilebilir. Her iki paydaş, ders gözlemlenme sayısının yeterli olduğunu ifade ederken, Deniz öğretmen uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulamasında geçirdiği sürenin yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

5.3. Deniz Adlı Uygulama Öğretmenine Ait Sonuç ve Tartışma

Deniz öğretmen KDM sürecinde beklentilerinin karşılandığını, uygulama öğretim elemanının uygulama öğrencisini yeterli sayıda gözlemlediğini ifade etmiştir. Deniz öğretmenin görüşme sorularına verdiği cevaplardan oluşturulan Tablo 18 ve beklenti anketlerine verdiği cevaplardan oluşturulan Tablo 10 incelendiğinde; Tablo 10'da yer alan beklentisinin karşılandığı yönünde değişen "öğrencileri sınıf dışındaki okul koşullarında gözlemlemek maddesi" ile Tablo 18'de yer alan "farklı açılardan tecrübe kazanamama" ve "nöbet tutmayı öğrenememe" kodları ile paralellik göstermektedir. Ayrıca süreç öncesinde uygulama öğrencisinden sınav oluşturma, uygulama ve değerlendirme yapma kesinlikle beklenmezken, uygulama sonrasında bu maddenin tercihen yapılmalı şeklinde değişmesi, Deniz öğretmenin öğretmenlik uygulaması sürecinin gelişime açık yönü olarak "sınav değerlendirmeyi öğrenememe" kodu ile örtüşebilir. Uygulama öğrencisi bu süreçte öğrenim sürecinin bir bölümünü oluşturan ölçme ve değerlendirme kısmının tam anlamıyla içinde olmadığı söylenebilir.

Tablo 11 ile Tablo 18 karşılaştırıldığında; öğretmen eğitimi programını geliştirme konusunda üniversite personeli ile çalışma maddesi beklentisinin karşılandığı yönünde değişirken, KDM'nin gelişimine yönelik "uygulama öğretmenini KDM hakkında geliştirme" kodu verilen yanıtı destekler niteliktedir. Uygulama okulu-üniversite iş birliği göz önüne

alındığında Deniz öğretmen yetiştirme programı için üniversite ile iş birliği yapmak istediğini ifade etmektedir. Gürsoy ve diğerlerinin (2013) yapmış olduğu çalışmada, KDM eğitimi alan uygulama öğretim elemanının daha verimli bir şekilde süreci yönettiği, uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulaması sürecindeki kazanımlarını olumlu yönde etkilediği ifade edilmiştir. Deniz öğretmenin dile getirdiği uygulama öğretmeninin KDM hakkında geliştirilmesi konusunun, uygulama sürecine olumlu katkılar sunabileceği düşünülmektedir. Ayrıca "uygulama öğretim elemanının gözlem sürecinde topladığı verilerin detaylı olması" kodu, uygulama öğretim elemanının uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar alma beklentisinin KDM uygulaması sürecinde beklentisinin karşılandığı yönünde değiştiğini desteklemektedir. Tablo 10'da yer alan ders planları ile ilgili maddeler uygulama sonrasında uygulama öğrencisinden kesinlikle beklenirken, Tablo 18'de "ders planı hazırlama becerilerini geliştirilmesi" kodu ile örtüşmektedir. Yapılan bir çalışmada klinik danışmanlık yönteminin öğretmenlerin ders sonrası değerlendirme yapmada, bireysel sorumluluk ve karar alma davranışlarını geliştirdiği ifade edilmiştir (Paker, 2012). Bu sonuç "ders planı hazırlama becerilerinin geliştirilmesi" kodu ile paralellik gösterebilir.

5.4. Şevin Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma

Görüşme sorularına verilen cevaplardan oluşturulan Tablo 16' ya göre, uygulama öğrencisinin KDM'nin evrelerine ve uygulama öğretim elemanına yönelik beklentilerinin karşılandığı ancak uygulama öğretmenine yönelik beklentilerinin karşılanmadığı görülmektedir. Şevin, uygulama öğretmeninden özellikle ön görüşme sürecinde yeterli destek almadığını, bundan dolayı uygulama öğretmenine yönelik beklentisinin karşılanmadığını dile getirmiştir.

Tablo 7'de Şevin "uygulama öğretim elemanından uygulama öğrencisi ile uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak" maddesine uygulama sonrasında tercihen yapılmamalı yanıtını verirken, Tablo 16'da "iletişimde kopukluk" kodunu KDM'nin sınırlılığı şeklinde ifade etmiştir. Bu yanıtlar karşılaştırıldığında, birbirleri ile tutarlılık gösterdiği görülmektedir.

Şevin'in görüşme sorularına verdiği yanıtlardan oluşturulan Tablo 16 ve dönem boyunca danışmanlık yapan Selin öğretmenin görüşme sorularına verdiği yanıtlardan oluşturulan Tablo 19 karşılaştırıldığında, her iki paydaşta ön görüşme sürecinin ve öz ve akran değerlendirmelerinin yapılmasını KDM'nin avantajı olarak ifade etmişlerdir. Şevin ders gözlem sayısının yetersizliği ve süreçteki iletişim kopukluğu ile ilgili KDM'nin sınırlılığını ifade ederken, Selin öğretmen KDM'nin sınırlılığı ile ilgili herhangi bir söylemde bulunmamıştır. Ayrıca Selin öğretmen "paydaşlar arası etkin iletişim" teması altında "iletişimin

sürekliliği" ile ilgili bir söylemde bulunmuş ve sadece sürecin başında yaşanan iletişim eksikliğinden bahsetmiştir. Bu durumda Şevin ve Selin öğretmeninin verdiği yanıtlarda tutarlılık olmadığı söylenebilir. Polat, Eyceyurt Türk ve Altaylı Özgül'ün (2020) çalışmasında paydaşlar arasındaki iletişim eksikliğinin uygulama öğrencisini olumsuz yönde etkilediği dile getirilmiştir. Yukarıdaki araştırmacıların elde ettiği bulgu, bu araştırmada görev alan Şevin'in verdiği yanıttan elde edilen bulgu ile benzerlik göstermektedir.

5.5. Begüm Adlı Uygulama Öğrencisine Ait Sonuç ve Tartışma

Tablo 17'ye göre Begüm, KDM'nin evrelerine ve uygulama öğretim elemanına yönelik beklentilerinin karşılandığını ancak uygulama öğretmenine yönelik beklentinin karşılanmadığını ifade etmiştir. Begüm'ün öğretmenlik uygulaması sürecini beraber geçirdiği akranının da Begüm ile aynı cevabı verdiği gözlemlenmiştir. Ayrıca Begüm uygulama öğretmeninin sürece yetersiz katıldığını, uygulama öğretim elemanının ise sürece yeterli katılım sağladığını ifade etmiştir.

Begüm'ün görüşme sorularına verdiği yanıtlardan oluşturulan Tablo 17 ve dönem boyunca danışmanlık yapan Selin öğretmenin görüşme sorularına verdiği yanıtlardan oluşturulan Tablo 19 karşılaştırıldığında, her iki paydaş KDM ile ilgili son görüşmede verilen dönütler ve eylem planı hakkında söylemde bulunmuşlardır. Begüm gelişime açık yönlerinden bahsederken, Selin öğretmen uygulama öğrencilerinin gelişime açık yönleri hakkında söylemde bulunmamıştır. Sadece "deneyim eksikliği" teması altında "alan bilgisinde eksiklik" olduğunu dile getirmiştir. Her ikisinde de benzer bulunan "süreç içerisindeki gelişim" teması altında paydaşların verdikleri dönütlerin uygulama öğrencisine katkıda bulunduğu ve uygulama öğrencisinin eksikliklerini giderdiği, ortak olarak söylenilen kodlar arasındadır. Kıratlı'nın (2022) çalışmasında paydaşlar tarafından uygulama öğrencisine verilen dönütlerin uygulama öğrencisinin mesleki performansını olumlu etkilediği gözlemlenmiştir. Ayrıca Kazu ve Kurtoğlu'nun (2019) çalışmasında da öğretmenler, uygulama öğrencilerine süreç boyunca verilen geri bildirimlerin, uygulama öğrencilerini mesleki açıdan geliştirmesinde önemli bir fırsat olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlik uygulaması sürecinde verilen her geri bildirim, uygulama öğrencisi için önem taşımaktadır. Begüm ve Selin öğretmeninin farklılaştığı "ders gözlemlenme sayısı" kodu Begüm tarafından yetersiz olup "KDM'nin sınırlılığı" teması altında ifade edilirken, Selin öğretmen tarafından yeterli olup "KDM'nin avantajı" olarak tanımlanmıştır.

Begüm, uygulama öğretmeninin rolü hakkında beklenti anketlerinde yer alan, "öğrencileri uygulama öğrencisinin yetersizliğinden koruma konusunda sürekli tetikte olmak" ve "uygulama öğrencisinin eksikliklerini uygulama öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı

koruyucu tavır sergilemek" maddelerine, süreç öncesinde tercihen yapılmalı cevabını verirken süreç sonunda kesinlikle yapılması beklenmez yanıtını vermiştir. Bu yanıtlar Tablo 17' deki KDM uygulaması öncesi teması altında "sürecin başındaki kaygılanma" kodu ile örtüşebilir. Begüm'ün verdiği yanıtlar için uygulama öncesinde kendisini yetersiz hissettiği, bu yüzden sürecin başında "tercihen yapılmalı" cevabı verdiği yorumu yapılabilir.

5.6. Selin Adlı Uygulama Öğretmenine Ait Sonuç ve Tartışma

Tablo 19'a göre Selin öğretmeninin beklentileri arasında "sistematik takip" kodu yer alırken aynı tabloda "KDM'de yaşanan süreçler" teması altında "düzenli takip" kodu yer almaktadır. Bu kodlar karşılaştırıldığında Selin öğretmeninin bu beklentisinin süreç içerisinde karşılandığı söylenebilir. Benzer olarak Yadigaroğlu'nun (2021) yapmış olduğu çalışmada uygulama öğrencilerinin uygulama öğretim elemanından takip edilme beklentisi Selin öğretmeninin "sistematik takip" kodu ile örtüşmektedir.

Selin öğretmeninin uygulama öğrencisinin rolü hakkında beklenti anketlerine verdiği cevaplardan oluşturulan Tablo 12'deki "uygulama öğretmeninin uyguladığı öğretim programını aynen takip etmek" maddesinin uygulama sonrasında kesinlikle beklenir şeklinde değişmesi, Tablo 19'daki "uygulama öğretmeninin tecrübesinden yararlanma" kodu ile paralellik gösterebilir. Ek olarak, başka bir uygulama öğrencisinin ders anlatımını izlemek uygulama sonunda kesinlikle beklenirken bu yanıt "akran değerlendirmesi" kodu ile ilişkilendirilebilir. Selin öğretmen süreç sonrasında uygulama öğrencilerinden sınav oluşturma, uygulama ve değerlendirme yapmasını kesinlikle beklerken Tablo 19'da öğrenim sürecinde ölçme değerlendirme ile ilgili herhangi bir koda rastlanmamıştır.

Selin öğretmen, "uygulama öğretim elemanından değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile paylaşmak" maddesine uygulama sonrasında kesinlikle beklenir yanıtını vermesi, "son görüşmelerin paydaşların katılımıyla yapılması" kodu ile örtüşmektedir. Tüm paydaşların değerlendirmeye katılımı, Selin öğretmen tarafından beklenirken, son görüşmenin paydaşların katılımı ile yapılmasını KDM'nin avantajı olarak dile getirmiştir. Bu yönde beklentisinin olumlu yönde karşılandığı söylenebilir.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar genel olarak incelendiğinde, KDM'nin Öğretmenlik Uygulaması I dersine sağladığı katkılar arasında; paydaşlar arasındaki iletişimin güçlü olması ve bu güçlü iletişimin uygulama öğrencisini mesleki açıdan geliştirdiği söylenebilir. Paker'in (2012) çalışmasında klinik danışmanlık sürecinin öğretmenlerin danışmanlarıyla rahat bir şekilde konuşup tartışabildikleri, ihtiyaç duydukları her konuda yardım ve görüş alabildikleri bir ortam oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuç, Paker'in (2012) çalışmasında değinilen bu sonuç ile benzerlik göstermektedir.

KDM'nin evrelerinden olan gözlem ve veri toplama ile son görüşme sürecinde, uygulama öğrencisinin kendi dersini değerlendirmesi öz değerlendirme becerilerinin gelişimini destekleyebilir. Öğretmenlik Uygulaması I sürecinde KDM'yi akranlarına önerme dört uygulama öğrencisi tarafından da ifade edilmiştir.

Uygulama öğretmenleri, uygulama öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması I sürecinde geçirdiği sürenin yetersiz oluşunu ifade ederken, uygulama öğrencileri ders gözlemlenme sayısının yetersiz oluşundan bahsetmektedir. Bu durumda da Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerinin Eğitim Fakültelerinin sadece son sınıf kademesinde okutulan dersler olması yerine, lisans dönemi boyunca yer alması önerilebilir. Bu öneri yapılan diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir (Tanşu ve Bektaş, 2020; Yadigaroğlu, 2021). Böylelikle hem uygulama öğrencisinin okulda bulunduğu süre, hem de diğer iki paydaş tarafından derslerinin gözlemlenme sayısı arttırılabilir.

5.7. Öneriler

Aşağıda bu konu paralelinde araştırmalar yürütmek isteyen öğretmen, araştırmacı, idarecilere yönelik öneriler yer almaktadır.

1. Öğretmenlik uygulaması I ve II dersleri Eğitim Fakültelerinin sadece son sınıfında değil, daha önceki lisans kademelerinde de verilmelidir.

2. Klinik Danışmanlık Modeli gibi mesleki gelişim modelleri diğer lisans programlarında da bulunmalıdır.

3. KDM kullanılarak oluşturulan öğretmenlik uygulaması süreci ile KDM olmadan yürütülen öğretmenlik uygulaması süreci ile ilgili araştırma yapılabilir.

4. Bu araştırma Öğretmenlik uygulaması I dersini alan fen bilgisi öğretmeni olacak son sınıf uygulama öğrencileri ve onlara danışmanlık yapan uygulama öğretmenleri ile yürütülmüştür. Diğer branşlardaki uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmenleri ile de bu tür araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Abazoğlu, İ., Yıldırım, O. ve Yıldızhan, Y. (2016). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (6), 143-160.

Akpınar, B. ve Kazu, İ.Y. (2018). *Öğretmen Yetiştirme Sistemimizin Felsefi Temelleri.* Ergün, Oral ve Yazar (Editörler), *Öğretmen yetiştirme sistemimiz (dün, bugün ve yarın)* içinde (ss. 1-27). Pegem Akademi.

Alan, B., & Güven, M. (2022). Reflective and Clinical Teacher Education. A Model Proposal towards Application. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science], 15*(4), 788-815.

Alkan, A. (2019). *Fakülte-Okul İşbirliği Kapsamındaki Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi.* [Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Altınok, H. (2002). *Yansıtıcı öğretim: önemi ve öğretmen eğitimine yansımaları, Eğitim Araştırmaları,* Anı Yayıncılık, 8,2, 66-73.

American Association of Colleges for Teacher Education. (2010). The Clinical Preparatıon of Teachers a Policy Brief from the American Association of Colleges for Teacher Education AACTE 1307 New York Ave., NW, Suite 300 Washington, DC 20005.

Aslan, M. (2015). *Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Değerlendirilmesi ve Öğretim Programının Hazırlanması*. [Doktora Tezi]. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Aslan, M. (2018). *Hizmet Öncesinde Öğretmenlik Uygulamalarını Geliştirme ve Değerlendirme.* Ergün, Oral ve Yazar (Editörler), *Öğretmen yetiştirme sistemimiz (dün, bugün ve yarın)* içinde (ss. 537-560) Pegem Akademi.

Aydın, S. (2021). Covıd-19 Pandemisi Sürecinde Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi ile İlgili Görüşleri, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS), 12*(45), 677-693.

Ayvacı, H. Ş., Özbek, D., ve Bülbül, S. (2019). Bir öğretmenlik uygulaması sürecinin farklı katılımcılar tarafından değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19*(1), 57-66.

Baştürk, S. (2009). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre İncelenmesi. *İlköğretim Online, 8*(2), 439-456.

Bektaş, M., ve Ayvaz, A. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8*(3), 209-232.

Bulunuz, N., ve Gürsoy, E. (Ed.). (2018). *Klinik danışmanlık modeli: İyi öğretmenlik uygulamaları kılavuzu*. Anı Yayıncılık.

Bulunuz, N., ve Bulunuz, M. (2015). Öğretmen Eğitiminde Klinik Danışmanlık Modeli ve Mevcut Uygulamaların Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38*, 131-141.

Bulunuz, N., ve Bulunuz, M. (2016). Öğretmen Adaylarının Mesleki Gelişimi İçin İyi Öğretmenlik Uygulamaları: Klinik Danışmanlık Modeli. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 29*(2), 2016, 401-429.

Büyüköztürk, S. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum.* (28.Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* (29. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.

Canbazoğlu Bilici, S. (2019). *Örnekleme yöntemleri.* Özmen, H. ve Karamustafaoğlu, O. (Editöler). *Eğitimde araştırma yöntemleri* içinde (ss. 56-78). Pegem Akademi.

Cengiz, C. (2021). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Değerlendirilmesi: Öğretmen Adaylarının Bakış Açısı. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* (39), 48-62.

Collins, K. M., Onwuegbuzie, A. J., & Jiao, Q. G. (2007). A mixed methods investigation of mixed methods sampling designs in social and health science research. *Journal of mixed methods research, 1*(3), 267-294.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). Designing and conducting mixed methods research (3nd ed.).Thousand Oaks, CA: Sage

Creswell, J. W., & Sözbilir, M. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. Pegem Akademi.

Çakmak, M., ve Çelik, Ö. C. (2022). Öğretmenlik Uygulaması Bağlamında "Uygulama Öğretmeni" ve "Danışmanlık Süreci" Temalı Araştırmalar Üzerinde Bir İçerik Analizi. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11*(21), 7-25.

Çakır, M., Bekiroğlu F., İrez, S., Kahveci, A., ve Şeker, H (2010). Fakülte- Okul İşbirliği Modelinin Değerlendirilmesi: Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 31*(31), 69-81.

Çam Tosun, F. (2019). Öğretmenlik Uygulamasının Süre Açısından İncelenmesi ve Bir Çözüm Önerisi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 52* (3), 837-868.

Çepni, S. (2018). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Pegem Publishing.

Darling-Hammond, L. (2014). Strengthening clinical preparation: The holy grail of teacher education. *Peabody Journal of Education*, *89*(4), 547-561.

Dewey, J. (1933). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process.* Boston, MA: D.C. Heath & Co Publishers.

Ergün, M., Oral, B., ve Yazar, T. (Editörler). (2018). *Öğretmen yetiştirme sistemimiz (Dün, bugün ve yarın).* Pegem Akademi.

Gelter, H. (2003). Why is reflective thinking uncommon. *Reflective Practice*,*4*(3), 337-344.

Görgen, İ., Çokçalışkan, H. ve Korkut, Ü. (2012). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (28), 56-73.

Graves S. (2010). Mentoring pre-service teachers: A case study. *Australasian Journal of Early Childhood*, *35*(4), 14-20.

Greene, J. C., Caracelli, V. J., & Graham, W. F. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational evaluation and policy analysis*, *11*(3), 255-274.

Gültekin, M., Gürdoğan Bayır, Ö. ve Yaşar, E. (2020). *Karma araştırma yöntemi.* Oral B. ve Çoban A. (Editörler). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (ss. 317-354). Pegem Akademi Yayıncılık.

Güneş, F. (2016). Öğretmen yetiştirme yaklaşım ve modelleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17* (3), 413-435.

Gürsoy, E., Bulunuz, N., Baltacı Göktalay, Ş., Bulunuz, M., Kesner, J. ve Salihoğlu U. (2013). Öğretmenlik Deneyimi Dersi Sırasında Uygulama Öğretmeni ve Öğretim Elemanlarının Danışmanlık Becerilerini Geliştirmek İçin Klinik Danışmanlık Modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* (1), 191-203.

Hopkins, W. S., & Moore, K. D. (1993). Models of Supervision. In Clinical supervision: a practical guide to student teacher supervision (Ch. 6, pp. 75-96). Madison, Wis.: Brown & Benchmark.

İnel Ekici, D. & Delen, İ. (2016). Analyzing Math and Science Pre-Service Teachers School Experience Course Journals Shared in Web-Based Platforms. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT), 7* (2), 440-459.

Jay, J. K., & Johnson, K. L. (2002). Capturing complexity: A typology of refl ective practice for teacher education. *Teaching and teacher education,18*(1), 73-85.

Kale, M. (2011). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 9*(2), 255-280.

Karataş, K. (2020). Öğretmenlik Mesleğine Kuramsal Bir Bakış. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, 9*(17), 39-56.

Kartal, B., ve Arslan-Cansever, B. (2022). Yansıtıcı Düşünme Bağlamında Yansıtıcı Düşünen Öğretmen Özellikleri. *Proceeding Book*, 181.

Kazu, İ. Y., & Kurtoğlu, C. (2019). Teachers'perceptions On The Concept Of Clinical Practice In Teacher Education. *International Journal of Eurasia Social Sciences/Uluslararasi Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, *10*(36), 412-430.

Kazu, İ. Y., ve Yenen, E. T. (2014). Öğretmen yetiştirmede yeni bir yaklaşım: Klinik uygulama. *İlköğretim Online, 13*(3), 796-805.

Kazu, İ. Y., ve Yenen, E. T. (2015). Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Öğretmenlik Uygulamalarının Temel Alındığı Bir Model Önerisi. *Researcher,* c. 3, sayı. 2, ss. 26-34.

Kıratlı, H. (2022). *Fen bilgisi uygulama öğrencisinin klinik danışmanlık modeline göre aldığı dönütlerin türü ile mesleki performansı arasındaki ilişkinin betimlenmesi.* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Kızıltepe, Z. (2021). İçerik analizi. FN Seggie ve Y. Bayyurt (Editörler). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları (3. Baskı)*, 261-274.

Koçyiğit, M. ve Eğmir, E. (2019). Öğretmenlerin Hizmet Öncesi Eğitim Deneyimleri: Öğretmen Yetiştirme Üzerine Bir Analiz. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi, 13*(30), 320-346.

Koç, S., Ergezen, S., Ayas, A., Baki, A., Çepni, S., Kıncal, R., Acay, S., Aksungur, S., Doğanay, A., Asfuroğlu, B., Dilek, O., Tuluk, G., Aşşık, T., Desticioğlu, M., Eroğlu, S., Gümüş, N., Günay, A., Hergüner, F., ve Yılmaz, M. (1998). *Fakülte-Okul İşbirliği, YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi*, Ankara: YÖK yayını.

Kuzu Demir, E. B., Kahyaoğlu, Y., Önder, R., ve Odabaşı, H. F. (2016). Öğretmen eğitiminde yansıtma ve yansıtıcı uygulamalar. *Eğitim Teknolojileri Okumaları*, 463-487.

Mason, J. (2006). Mixing methods in a qualitatively driven way. *Qualitative research*, *6*(1), 9-25.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2019). *Genişletilmiş bir kaynak kitap: Nitel veri analizi.* (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev.) Pegem Akademi.

Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. Ankara

Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2019). Uygulama Öğrencisi Yeterlik Göstergeleri.

Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2021). Öğretmenlik Uygulaması Yönergesi.

Morse, J. M. (2010). Simultaneous and sequential qualitative mixed method designs. *Qualitative inquiry*, *16*(6), 483-491.

National Research Council [NRC](2010). *Preparing Teachers: Building Evidence Sound Policy*. National Academies Press.

Özbek, G. ve Köse, E. (2019). Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Becerileri ve Bu Becerilerin Gelişimini Destekleyen Faktörler. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 27* (2), 537-554 . DOI: 10.24106/kefdergi.2577

Paker, T. (2012). Clinical Supervision: Effects and Implications. Effects and Implications of Clinical Supervision for Teacher Development and Student Achievement. *LAP Lambert Academic Publishing.*

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods (3rd ed*.). Thousand Oaks: Sage.

Peker, H. (2018). *Öğretmen Yetiştirme Modeli Olan Klinik Danışmanlık Modelinin Bir Sınıf Öğretmeni Adayının Fen Bilimleri Öğretiminde Nasıl Uygulandığının Betimlenmesi.* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Polat, K., Eyceyurt Türk, G., & Altaylı Özgül, D. (2020). Investigation of teaching practice course in school, faculty and pre-service teacher dimensions. *Eurasian Journal of Teacher Education, 1*(2), 129-147.

Schön, D. A. (1987). *Educating the reflective practitioner: Toward a new design for teaching and learning in the professions*. Jossey-Bass.

Sezen Yüksel, N. (2017). Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni Değerlendirmelerinin Uygulama Deneyimine Göre İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 16*(62), 1048-1062.

Sözer, M., ve Karakaş, H. (2018). Öğretmen Yetiştirme Programlarında Yer Alan Öğretmenlik Uygulamalarına Karşılaştırılmalı Bir Bakış: Türkiye ve OECD Ülkeleri

Örneği. 2.*Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri 1. Cilt Eğitim Bilimleri-1*, 721-744.

Tanşu, A., ve Bektas, O. (2020a). Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamasından Beklentileri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi, 3*(1), 39-54.

Tanşu, A., ve Bektas, O. (2020b). Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamasından Kazandıkları Tecrübeler. *Araştırma ve Deneyim Dergisi, 5*(2), 1-16.

Taşgın, A., & Küçükoğlu, A. (2016). The Effect of Clinical Practice on Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions. *Cukurova University Faculty of Education Journal, 45*(2), 265-286.

Tawalbeh, T. I. (2021). Mentoring experience at university level: EFL mentees' perceptions and suggestions. *International Journal of Higher Education, 10*(1).

Tok, H. (2011). Öğretmen Yetiştirmede Klinik Uygulama. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10*(4), 1363-1375.

Ülger, K. (2021). Öğretmenlik Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bir Araştırma. *Milli Eğitim Dergisi, 50*(232), 71-87.

Yadigaroğlu, M. (2021). Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Gözüyle Öğretmenlik Uygulaması Dersi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *OPUS International Journal of Society Researches*. Eğitim Bilimleri Özel Sayısı, 4205-4224.

Yemez, N., Çoban, M., ve Atay, D. (2021). Türkiye'de hizmet öncesi öğretmen eğitiminde mentorluğun tarihi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *37*(2), 826-837.

Yıldırım, A. (2011). Competing agendas and reform in teacher education. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, *1*(1), 1-17.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım Yakar, Z., Uzun, E., ve Tekerek, B. (2021). Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18*(1), 220-245.

YÖK (2018). *Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu.

Yurdatapan, M. (2010). Fen ve Teknoloji Dersi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi Sırasındaki Öğretmen Rollerinin Değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, *31*(31), 177-191.

Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK] (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007).* Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu.

Yücel Toy, B. (2015). Türkiye'deki Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Araştırmalarının Tematik Analizi ve Öğretmen Eğitimi Politikalarının Yansımaları. *Eğitim ve Bilim, 40*(178), 23-60.

Yüksel, T., ve Avşar Erümit, B. (2021). Öğretmenlik Uygulaması dersinin üç paydaşının beklentilerinin Beklentinin İhlali Teorisine göre tespiti. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36*(3), 712-741.

Zeichner, K. M. (1983). Alternative paradigms of teacher education. *Journal of Teacher Education, 34*(3), 3-9.

Zeybek, G. ve Karataş, K. (2022). Öğretmenlik deneyimine ilk adım: öğretmenlik uygulaması sürecinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11*(3), 973-990.

Ekler

Ek 1: Etik Kurul İzin Belgesi

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
(Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI KARARI

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI
26 Kasım 2021	2021/10

KARAR NO 40: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden alınan Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Aleyna OYANIK'ın "Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak ölçek sorularının değerlendirilmesine geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Aleyna OYANIK'ın "Fen Bilgisi Uygulama Öğrencilerinin ve Uygulama Öğretmenlerinin Klinik Danışmanlık Modeline Göre Yürütülen Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Görüş ve Beklentilerin Değerlendirilmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak ölçek sorularının fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Feridun YILMAZ
Kurul Başkanı

Prof. Dr. Abamüslim AKDEMİR
Üye

Prof. Dr. Doğan ŞENYÜZ
Üye

Prof. Dr. Ayşe OĞUZLAR
Üye

Prof. Dr. Vejdi BİLGİN
Üye

Prof. Gülay GÖĞÜŞ
Üye

Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU
Üye

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı: E-20585590-302.14.02-4466 30.12.2021
Konu: Aleyna OYANIK'ın Araştırma İzni

MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2021 tarihli ve 41401206-302.14-3979 sayılı yazınız.

Ana Bilim Dalınız yüksek lisans öğrencisi Aleyna OYANIK'ın ilgi yazınızda bahsi geçen araştırma izni çalışması kapsamında Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan yazı örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve öğrenci ile danışmanı Doç. Dr. Nermin BULUNUZ'a bildirilmesi konusunda gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Kazım YOLDAŞ
Müdür

Ek:
1-Üst Yazı
2-Eki

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu:7waJD3CDwEKfF2sn5z1Ovg Belge Doğrulama Adresi: https://udos.uludag.edu.tr/Teyit/
BUÜ Eğitim Bilimleri Enst. Üniversite 1 Cd. No: 221 Görükle Kampüsü 16059 Nilüfer/BURSA
Telefon No: 0224 29 42 884 Faks No: 0224 29 40 975
e-Posta: egtbil@uludag.edu.tr İnternet Adresi: uludag.edu.tr/egitimbilimleri
Kep Adresi: uludag.rektorluk@hs03.kep.tr
Bilgi için: Halil AYDOĞAN
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: 0224 29 40 978
Bu belge UDOS ile hazırlanmıştır.

Ek 2: Beklenti Anketleri

Ek 2.1. Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Uygulama Öğrencisinin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Yönerge: Lütfen bir uygulama öğrencisinden ne beklenmesi gerektiği hakkındaki düşüncenizi belirtmek için aşağıdaki cümlelere denk gelen harfi, her bir maddenin (1-27) sol tarafında yer alan boşluğa yazınız.

A. Kesinlikle yapılması beklenir, **B. Tercihen yapılmalı,**

C. Tercihen yapılmamalı, **D. Kesinlikle yapılması beklenmez,**

Örnek: Eğer belirli bir maddenin uygulama öğrencisi tarafından kesinlikle yapılması beklenen bir görevi temsil ettiği kanaatindeyseniz, maddenin önünde yer alan çizgiye A yazmalısınız. Eğer bir maddenin uygulama öğrencisinin kesinlikle yapması beklenilmeyecek bir görevi temsil ettiği kanaatindeyseniz, maddenin önünde yer alan çizgiye D yazmalısınız. Lütfen her bir maddeye yanıt veriniz.

Planlama

_____ 1. Uygulama öğretmeninin ünite ve günlük planlarına çalışmak

_____ 2. Bir üniteyi bağımsız olarak planlamak

_____ 3. Kendi öğretim etkinlikleri için yazılı ders planları geliştirmek

_____ 4. Ders planı yazmak için tutarlı bir format kullanmak

_____ 5. Ders planlarını uygulama öğretmenine öğretimden önce teslim etmek

_____ 6. Ders planlarını uygulama öğretmeninin önerileri doğrultusunda gözden geçirmek, iş birliği içinde planlama oturumları düzenlemek

Gözlem

_____ 7. Uygulama öğretmeni ders anlatırken notlar almak

_____ 8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak

_____ 9. Ders anlatmaya başlamadan önce sınıfta en az bir hafta gözlem yapmak

_____10. Başka bir uygulama öğrencisinin ders anlatımını izlemek

Öğrencileri incelemek

_____ 11. Uygulama öğrencisinin ders anlatımı sırasında öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarını incelemek, gözlemleri ile ilgili dönütler yazmak

_____ 12. Öğrencileri sınıf dışındaki okul koşullarında gözlemlemek

Öğrenim etkinliklerini yönetmek

_____ 13. Uygun malzemenin bulunmaması halinde kendi öğretim malzemesini yaratmak

_____ 14. Kendi öğretiminde hayal gücünü ve yaratıcılığını göstermek

_____ 15. Farklı becerilerdeki gruplara öğretim yapmak

_____ 16. Uygulama öğretmeninin uyguladığı öğretim programını aynen takip etmek

_____ 17. Öğretmenlik uygulaması döneminde ya da sürecinde birden fazla sınıf seviyesinde öğretim yapmak

Öğrencileri değerlendirmek

_____ 18. Sınavları oluşturmak, uygulamak ve değerlendirmek

_____ 19. Sınav-dışı değerlendirme yöntemleri kullanmak

Öğretmen etkinlikleri çeşitliliği

_____ 20. Gerekli sarf ve öğretim malzemelerini talep etmek

_____ 21. Uygulama öğretmeni tarafından yapılan sınavları ve verilen ödevleri düzeltmek

_____ 22. Kaynak kitapları değerlendirmek

İlave etkinlikler

_____ 23. Günlük bir deneyim defteri tutmak

__ ___ 24. Öğretmenlik uygulaması başlamadan önce uygulama öğretmeniyle irtibata geçmek

_____ 25. Sınıftaki öğrencilerle ilgili anekdotlarla kayıt tutmak

_____ 26. Uygulama öğretmeniyle görüşmeler için okul öncesinde veya sonrasında mevcut bulunmak

_____ 27. Öğretmenlik uygulaması seminer etkinliklerini uygulama öğretmeniyle tartışmak

Ek 2.2. Uygulama Öğretmenin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Uygulama Öğretmeninin Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Yönerge: Lütfen bir uygulama öğretmeninden ne beklenmesi gerektiği hakkındaki düşüncenizi belirtmek için aşağıdaki cümlelere denk gelen harfi, her bir maddenin (1-23) sol tarafında yer alan boşluğa yazınız.

A. Kesinlikle yapılması beklenir, **B. Tercihen yapılmalı,**

C. Tercihen yapılmamalı, **D. Kesinlikle yapılması beklenmez,**

Örnek: Eğer belirli bir maddenin uygulama öğretmenleri tarafından kesinlikle yapılması beklenen bir görevi temsil ettiği kanaatindeyseniz, maddenin önünde yer alan çizgiye A yazmalısınız. Her bir madde için bir harf kullanınız. Lütfen her bir maddeye yanıt veriniz.

____ 1. Uygulama öğretmenleri için düzenlenen seminer ve hizmet içi eğitimlere etkin olarak katılmak

____ 2. Uygulama öğrencisi için dengeli bir öğretmenlik uygulaması etkinlik programı geliştirmek

____ 3. Öğrencilere uygulama öğrencisinin sorumluluğunu açıklamak

____ 4. Uygulama öğrencisine okulu ve çalışanları tanıtmak

____ 5. Uygulama öğrencisini yönetici kadro, diğer öğretmenler ve diğer okul çalışanları ile tanıştırmak

____ 6. Okulun düzeni, kuralları ve politikalarını açıklamak

____ 7. Uygulama öğrencisine sınıfın, okul binasının ve okul sahasının fiziksel yapısını göstermek

____ 8. Uygulama öğrencisinin eğitiminin farklı aşamaları için planlama yapmak

____ 9. Uygulama öğrencisi için farklı öğretim yöntem ve süreçlerini göstermek

____ 10. Öğrencilerin ilgi ve becerileri ile ilgili bilgileri uygulama öğrencisi ile paylaşmak

____ 11. Uygulama öğrencisine etkili sınıf yönetim tekniklerini öğretmek

____ 12. Uygulama öğrencisini çocukların öğrenme etkinliklerinin planlanması ve yönlendirmesine içtenlikle katmak

____ 13. Farklı görsel-işitsel aygıtların ve büro ekipmanlarının çalışması ve kullanımını göstermek

____ 14. Uygulama öğrencisine öğretmen kılavuzu, öğretmen kitabı, ders kitabı ve diğer türdeki öğretici malzemeleri sağlamak

____ 15. Uygulama öğrencisine sınıfa uygun kılık kıyafet ve uygun davranışlar konusunda rehberlik yapmak

____ 16. Uygulama öğrencisini sesi, telaffuzu ve kelime dağarcığı seviyesi konusunda haberdar etmek

____ 17. Uygulama öğrencisinin gelişimini değerlendirmek

____ 18. Öğrencileri, uygulama öğrencisinin yetersizliğinden korumak konusunda sürekli tetikte olmak

____ 19. Uygulama öğrencisinin günlük planlarını kontrol etmek

____ 20. Uygulama öğrencisinin eksiklerini öğretim elemanının eleştirel bakışına karşı koruyucu tavır sergilemek

____ 21. Uygulama öğrencisinin etkinliklerini ve gelişimini öğretim elemanıyla düzenli aralıklarla değerlendirmek

____ 22. Uygulama öğrencisini okul ve aileler tarafından beraber düzenlenen okul dışı etkinliklere katmak

____ 23. Uygulama öğrencisine öğretmenin uyması gereken etik kuralları açıklamak

Ek 2.3. Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Uygulama Öğretim Elemanının Rolü Hakkındaki Beklenti Anketi

Yönerge: Lütfen bir öğretim elemanından ne beklenmesi gerektiği hakkındaki düşüncenizi belirtmek için aşağıdaki cümlelere denk gelen harfi, her bir maddenin (1-18) sol tarafında yer alan boşluğa yazınız.

A. Kesinlikle yapılması beklenir, **B. Tercihen yapılmalı,**

C. Tercihen yapılmamalı, **D. Kesinlikle yapılması beklenmez,**

Örnek: Eğer belirli bir maddenin öğretim elemanı tarafından kesinlikle yapılması beklenen bir görevi temsil ettiği kanaatindeyseniz, maddenin önünde yer alan çizgiye A yazmalısınız. Eğer bir maddenin öğretim elemanının kesinlikle yapması beklenilmeyecek bir görevi temsil ettiği kanaatindeyseniz, maddenin önünde yer alan çizgiye D yazmalısınız. Lütfen her bir maddeye yanıt veriniz.

Planlama

_____ 1. Uygulama öğrencisinin günlük planlarına çalışmak

_____ 2. Ders planlarının geliştirilmesinde uygulama öğrencisi ile beraber çalışmak

_____ 3. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencisi ile iş birlikçi planlama oturumları düzenlemek

_____ 4. Uygulama öğretmenleri kurulu ile hizmet içi planlama oturumları düzenlemek

Gözlem

_____ 5. Uygulama öğrencisine verilmiş olan sınıftaki öğrencileri gözlemek

_____ 6. Uygulama öğrencisi ders anlatırken notlar almak

_____ 7. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğretmeni ile paylaşmak

_____ 8. Eğer not alınmış ise bu notları uygulama öğrencisi ile paylaşmak

Değerlendirme

_____ 9. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ile paylaşmak

_____ 10. Değerlendirme sorumluluğunu uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni ile paylaşmak

_____ 11. Üniversite tarafından tasarlanan değerlendirme yöntemlerini uygulamak

İlave etkinlikler

_____12. Uygulama öğretmenine görevini yürütmesinde yardımcı olmak

_____ 13. Uygulama öğrencisi ve uygulama öğretmeni arasında irtibat sorumlusu olmak

_____14. Uygulama öğrencisinin devlet okulu ve üniversite politikalarına uyumunda yardımcı olmak

_____ 15. Uygulama öğrencisi için kaynak danışman olarak hizmet etmek

_____ 16.Öğretmen eğitim programının tümünün geliştirilmesinde üniversite personeli ile çalışmak

_____ 17. Uygulama okullarında öğretmenler kurulu toplantılarına katılmak

_____ 18. Tüm okul programının gelişimi yönünde çalışmak

Ek 3: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Ek 3.1. Uygulama Öğrencilerine Yöneltilen Görüşme Soruları

1. Bu dönem "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında Klinik Danışmanlık Modeline göre geri bildirim aldınız. Bu uygulamanın başında bir uygulama öğrencisi olarak sizin dışınızdaki diğer iki paydaştan (uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni) beklentileriniz nelerdi?
2. Bu dönem "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında sizin anlattığınız ders uygulama öğretmeni ve üniversiteden gelen uygulama öğretim elemanı tarafından 3 kez gözlemlendi. Anlattığınız her dersin ardından, tüm paydaşların katılımının sağlandığı son görüşme toplantıları düzenlendi ve bu toplantılarda anlattığınız derslerle ilgili size geri bildirim verildi. Bir uygulama öğrencisi olarak mesleki gelişiminiz açısından bu sayıyı yeterli buluyor musunuz? Neden?
3. "Öğretmenlik Uygulaması I" dersi kapsamında yürütülen bu araştırmada size Klinik Danışmanlık Modeline uygun olarak danışmanlık hizmeti verildi. Bu dönem uygulama sürecinde etkin görev almış uygulama öğrencisi olarak yürütülen çalışmaları genel olarak değerlendirmeniz istense, neler söyleyebilirsiniz?
   a. Klinik Danışmanlık Modelinin mesleki gelişiminiz açısından etkili bir öğretmenlik uygulaması modeli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
   b. KDM'nin size göre güçlü yönleri nelerdir?
   c. KDM'nin size göre gelişime açık yönleri nelerdir?
4. Uygulama öğretim elemanınız ile gerçekleştirmiş olduğunuz "Ön görüşme" sürecini aşağıdaki başlıklar altında değerlendirir misiniz?
   a. Ön görüşme sürecinde "uygulama öğretim elemanından" ne tür bir dönüt aldınız? (Yazılı/Sözlü/Telefon ile gibi…) Yeterli miydi?
   b. Ön görüşme sürecinde "uygulama öğretmeninden" ne tür bir dönüt aldınız? (Yazılı/Sözlü/Telefon ile gibi…) Yeterli miydi?
   c. Ön görüşme sürecinde diğer 2 paydaştan aldığınız dönütlerden hangisinin daha etkili olduğunu düşünüyorsunuz?
   d. Bu süreci mesleki gelişiminiz ya da genel olarak bir uygulama öğrencisinin mesleki gelişimi açısından nasıl değerlendirirsiniz?
5. Bir uygulama öğrencisinin dersin sonrasında dönüt verilmek üzere ders anlatımı sırasında diğer 2 paydaş tarafından gözlemlenmesini (Veri toplama sürecini) nasıl değerlendiriyorsunuz?

6. Bu uygulama kapsamında derslerinizi anlattıktan sonra gerçekleştirmiş olduğunuz "Son görüşme" sürecini aşağıdaki başlıklar altında değerlendirir misiniz?

a. Diğer iki paydaşın dersinizi dönüşümlü olarak değerlendirmesi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

b. Gözlem sonunda yaptığınız son görüşmelerde dersinizin güçlü ve geliştirilmeye açık yönlerini "siz kendiniz" tespit edebildiniz mi? Birinci ve üçüncü gözlem sonunda yaptığınız son görüşmeleri karşılaştırmanız istense, dersinizi hangisinde daha objektif olarak değerlendirebildiniz?

c. Son görüşme sürecinin sonunda diğer 2 paydaşla birlikte oluşturulan "eylem planları" hakkında ne düşünüyorsunuz?

d. Son görüşme sürecinde öğretmenlik becerilerinizin gelişimi için diğer 2 paydaştan almış olduğunuz dönütü faydalı buluyor musunuz? Nedenini açıklar mısınız?

7. Bu uygulama kapsamında mesleki gelişiminizi ve öğretmenlik becerilerinizi karşılaştırmanız istense, 1. 2. ve 3. ders öğretim performanslarınız ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? Açıklar mısınız?

a. İlk ve son haftadaki genel öğretmenlik performansınızı karşılaştırdığınızda hangi açılardan gelişim gösterdiğinizi düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?

b. İlk ve son haftadaki genel öğretmenlik performansınızı karşılaştırdığınızda hangi açılardan hala gelişim gösteremediğinizi, hangi alanlarda desteğe ihtiyacınız olduğu düşüncesindesiniz? Bunun nedeni/ nedenleri size göre nedir? Açıklar mısınız?

8. Bir uygulama öğrencisi olarak bu dönem "Öğretmenlik Uygulaması I" dersinden verim alabildiğinizi düşünüyor musunuz? Açıklar mısınız?

9. "Öğretmenlik Uygulaması I" dersini alan diğer uygulama öğrencilerinin de sizin gibi diğer 2 paydaşın aktif katılımı ile Klinik Danışmanlık Modeline göre geri bildirim almalarını önerir misiniz? Neden?

10. Bu süreçte size destek veren uygulama öğretim elemanına ve uygulama öğretmenine önerileriniz var mı? Varsa açıklayınız.

11. On iki hafta devam eden "Öğretmenlik Uygulaması I" dersinin sonunda, sizin dışınızdaki diğer iki paydaş (uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı) ile ilgili beklentilerinizin dönem sonu itibari ile karşılandığını düşünüyor musunuz? Neden?

Ek 3.2. Uygulama Öğretmenlerine Yöneltilen Görüşme Soruları

1. Bu dönem "Öğretmenlik Uygulaması 1" dersi kapsamında "uygulama öğretmeni" olarak görev yaptınız. 2021 Güz döneminin başında sınıfınıza yerleştirilen uygulama öğrencilerinden ve üniversiteden görevlendirilen uygulama öğretim elemanından beklentileriniz nelerdi?
2. Bu dönem "Öğretmenlik Uygulaması 1" dersi kapsamında uygulama öğrencisinin anlattığı ders üniversiteden gelen uygulama öğretim elemanı tarafından 3 kez gözlemlendi. Uygulama öğrencisinin anlattığı her dersin ardından, tüm paydaşların katılımının sağlandığı son görüşme toplantıları düzenlendi ve bu toplantılarda öğrencilere dersleri ile ilgili geri bildirim verildi. Bir uygulama öğretmeni olarak, uygulama öğrencisinin mesleki gelişimi açısından bu sayıyı yeterli buluyor musunuz? Neden?
3. "Öğretmenlik Uygulaması 1" dersi kapsamında yürütülen bu araştırmada, uygulama öğrencisine Klinik Danışmanlık Modeline uygun olarak danışmanlık hizmeti verildi. Bu dönem uygulama sürecinde etkin görev almış bir öğretmen olarak, yürütülen çalışmaları genel olarak değerlendirmeniz istense, neler söyleyebilirsiniz?

   a) KDM'nin uygulama öğrencilerinin mesleki gelişiminde etkili bir öğretmenlik uygulaması modeli olduğunu düşünüyor musunuz? Düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

   b) KDM'nin size göre güçlü yönleri nelerdir?

   c) KDM'nin size göre gelişime açık yönleri nelerdir?
4. Bu uygulama kapsamında uygulama öğrencisinin anlattığı dersi siz de uygulama öğretim elemanı ile birlikte 3 kez gözlemlediniz. Sizin sınıfınıza yerleştirilen uygulama öğrencilerinin mesleki gelişimlerini ve öğretmenlik becerilerini karşılaştırmanız istense, 1. 2. ve 3. ders öğretim performansları ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? Açıklar mısınız?

   a) Uygulama öğrencilerinizin ilk ve son haftadaki performanslarını karşılaştırdığınızda, hangi açılardan gelişim gösterdiklerini düşünüyorsunuz? (Bu soruya her uygulama öğrenciniz için ayrı ayrı cevap verebilirsiniz.)

   b) Uygulama öğrencilerinizin ilk ve son haftadaki performanslarını karşılaştırdığınızda, hangi açılardan hala gelişim gösteremediklerini, desteğe ihtiyaçları olduğu düşüncesindesiniz? Bunun nedeni / nedenleri size göre nedir? (Bu soruya her uygulama öğrenciniz için ayrı ayrı cevap verebilirsiniz.)
5. Bu uygulama kapsamında uygulama öğrencileriniz ile yaptığınız "Ön görüşme" (Ders öncesi hazırlık) sürecini nasıl değerlendirirsiniz?

6. Bu uygulama kapsamında diğer paydaşların da katılımı ile gerçekleşen “Veri toplama” (derslerin sınıfta gözlemlendiği süreç) sürecini nasıl değerlendirirsiniz?
7. Bu uygulama kapsamında diğer paydaşların da katılımı ile gerçekleşen “Son görüşme” (Tüm paydaşlar tarafından öğrenciye geri bildirimlerin verildiği süreç) sürecini nasıl değerlendirirsiniz?
8. Son görüşmelerin sonunda yapılan “eylem planları” hakkında neler söyleyebilirsiniz? Eylem planlarının uygulama öğrencilerinin mesleki gelişimleri açısından faydalı buluyor musunuz?
9. Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerinin ileriki dönemlerde de KDM’ye uygun olarak bu şekilde yürütülmesi ile ilgili kişisel düşünceleriniz nelerdir?
10. Yine sizden bu dönemki gibi, bu tür bir uygulamada “Uygulama öğretmeni” olarak görev almanız istense, görev almak ister misiniz? Neden?
11. Araştırmacıya ve öğretmenlik uygulaması sürecinde görev alan diğer paydaşlara önerileriniz var mı? Varsa nelerdir?
12. “Öğretmenlik Uygulaması I” dersinin sonunda, uygulama öğrencisi ve uygulama öğretim elemanı ile ilgili beklentilerinizin dönem sonu itibarı ile karşılandığını düşünüyor musunuz? Neden?

ÖZ GEÇMİŞ

Adı-Soyadı: Aleyna Oyanık

Doğum Yeri ve Yılı: Bursa-1998

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce-Orta

Öğrenim Gördüğü Kurumlar	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise:	2012	2015	Ertuğrul Gazi Anadolu Lisesi
	2015	2016	Bursa Kız Lisesi
Lisans:	2016	2020	Bursa Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans:	2020	2023	Bursa Uludağ Üniversitesi

Çalıştığı Kurum	Pozisyon	Başlama- Ayrılma	Çalışılan Kurum Adı
1.	Fen Bilimleri Öğretmeni	2021-halen	Munis Faik Ozansoy Ortaokulu